Farg‘ona viloyatidagi “Eko-Shahar” shifoxonasi

Tuzildi:

SLR Sustainable Environmental Consultancy L.L.C S.O.C

Al-Vasl binosi, Shayx Zayd shoh ko‘chasi, Al-Vasl,
Dubay, Birlashgan Arab Amirliklari

SLR loyiha raqami: 777.V02406.00001

22-sentyabr 2026-yil

Tahrir: 3.0
Hisobot raqami: 3.0

Nomi	Farg‘ona viloyatidagi “Eko-Shahar” shifoxonasi – Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
Loyiha rahbari	Vanessa Zvane (Vanessa Zvan)
Loyiha rahbarining elektron pochta manzili	vanessa.zwane@slrconsultting.com
Tuzildi	Purnajyoti Brahma
Tekshirildi	Max Barrou (Maks Burou)
Holati	Mijoz ko‘rib chiqishi uchun MTJQR hisoboti
Hisobot raqami:	3.0
SLR kompaniyasi	SLR Sustainable Environmental Consultancy L.L.C S.O.C

Tahrirlar tarixi

Tahrir	Sana	Tuzildi	Tekshirildi	Tasdiqlandi
1.0	03-avgust, 2026-yil	Purnajyoti Brahma (Purnayoti Brahma)	Max Barrou (Maks Burou)	Max Barrou (Maks Burou)
2.0	6-avgust 2026-yil	Vanessa Zvane (Vanessa Zvan)	Max Barrou (Maks Burou)	Max Barrou (Maks Burou)
3.0	22-sentyabr, 2026-yil	Vanessa Zvane (Vanessa Zvan)	Max Barrou (Maks Burou)	Max Barrou (Maks Burou)

Hisobotni tuzish uchun asoslar

Ushbu hujjat SLR Group kompaniyasi tomonidan tegishli mahorat, e’tibor va qunt bilan, shuningdek, Vision Invest (Mijoz) bilan kelishuvga muvofiq unga ajratilgan vaqt va resurslarni hisobga olgan holda, Mijoz tomonidan amalga oshirish topshirilgan xizmatlarning bir qismi yoki barchasi sifatida tayyorlangan. Ushbu hujjat mazkur topshiriqning shartlari va qoidalariga muvofiq qo‘llaniladi.

SLR kompaniyasi ushbu hujjatda keltirilgan har qanday ma’lumot, maslahat, tavsiya va fikrlardan Mijozdan boshqa har qanday shaxs tomonidan har qanday maqsadda foydalanilishi yoki qo‘llanilishi uchun javobgar bo‘lmaydi. Uchinchi tomonning axborotdan foydalanish huquqi faqat SLR kompaniyasi va ushbu uchinchi tomon o‘rtasida tegishli kelishuv yoki qo‘shimcha kafolat shartnomasi tuzilgan taqdirdagina taqdim etilishi mumkin.

Ushbu hujjatda keltirilgan ma’lumotlar SLR kompaniyasi tomonidan to‘plangan ochiq manbalardagi ma’lumotlarning tahliliga va/yoki Mijoz yoxud uning boshqa maslahatchilari hamda hamkorlari taqdim etgan axborotga asoslangan bo‘lishi mumkin. Ma’lumotlar ularning aniqligi va ishonchliligiga nisbatan insofli yondashuv taxmini asosida qabul qilingan.

SLR kompaniyasi kelishilgan ish hajmidan tashqaridagi har qanday masalalar yuzasidan Buyurtmachi va boshqa shaxslar oldida javobgar bo‘lmaydi.

Agar shartnoma shartlarida boshqacha tartib nazarda tutilmagan bo‘lsa, ushbu hisobotda keltirilgan barcha chizmalar, hisobotlar, texnik topshiriqlar, ish hajmlari qaydnomalari, hisob-kitoblar va boshqa ma’lumotlarga oid mualliflik huquqlari hamda intellektual mulk huquqlari SLR kompaniyasida saqlanib qoladi.

Ushbu hujjat ixtisoslashtirilgan va/yoki yuqori texnik ma’lumotlarni o‘z ichiga olishi mumkin, shu sababli Buyurtmachiga o‘zi uchun tushunarsiz bo‘lgan har qanday jihatlar yuzasidan izoh so‘rashi tavsiya etiladi.

Ushbu hujjatda keltirilgan ma’lumotlar, maslahatlar, tavsiyalar va fikrlarga faqat hujjatning to‘liq mazmuni hamda unda bevosita havola qilingan hujjatlar kontekstida tayanish va ulardan faqat mazkur topshiriq doirasida foydalanish lozim.

Mundarija

1.0 Kirish 8
1.1 Loyiha tarixi 8
1.2 MTJQR doirasi 9
1.3 MTJQR maqsadlari 10
2.0 Loyiha haqida ma’lumot 12
2.1 Loyiha haqida asosiy ma’lumotlar 12
2.2 Loyiha joylashuvi 12
2.3 Mahalliy sharoit va ta’sirga sezgir obyektlar 15
2.3.1 Yerdan foydalanish va maydon sharoitlari 15
2.3.2 Atrofdagi hudud 16
2.4 Loyihani qurish va undan foydalanish 20
2.5 Loyiha jadvali va asosiy bosqichlari 21
2.6 Bog‘liq obyektlar 21
3.0 Normativ-huquqiy baza va talablar 23
3.1 Milliy talablar 23
3.1.1 O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yildagi o‘zgartirishlar) 23
3.1.2 Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risidagi qonun (2014-yil, 2017 va 2024-yillarda o‘zgartirishlar kiritilgan) 23
3.1.3 Atrof-muhitni muhofaza qilish qonunchiligi va jamoatchilik ishtiroki doirasi 24
3.1.4 Manfaatdor tomonlarga taalluqli sohaviy ekologik qonunchilik 24
3.1.5 Mehnat va bandlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlari 25
3.1.6 Madaniy meros va arxeologiyaga oid qonunchilik 25
3.1.7 Atrof-muhitga ta’sirni baholash va jamoatchilik bilan maslahatlashish bo‘yicha milliy talablar 25
3.1.8 Manfaatdor tomonlarni jalb qilishning institutsional asoslari 26
3.1.9 Xalqaro konvensiyalar va majburiyatlar 26
3.2 Kreditorlar talablari 26
3.2.1 XMK faoliyati standartlari 27
3.2.2 Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki 28
3.2.3 AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi (DFC) talablari 29
4.0 Manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish 30
4.1 Manfaatdor tomonlarni aniqlashga yondashuv 30
4.1.1 Zaif guruhlar 31
4.2 Manfaatdor tomonlar tahlili 39
4.2.1 Manfaatdor tomonlarga ta’sirni baholash 39
4.2.2 Manfaatdor tomonlarning ta’sirini baholash 40

4.2.3 Jalb qilish darajalari 41
5.0 Loyihaga aloqador ishtirok 50
5.1 AMITB bosqichidagi maslahatlashuvlar 50
6.0 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi 51
6.1 Jalb qilish usullari 51
6.1.1 Jalb qilishning asosiy tamoyillari 51
6.1.2 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish usullari 52
6.1.3 Qasos choralarining oldini olish 53
6.2 AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish 54
6.3 Qurilish va foydalanishga topshirish jarayonida manfaatdor tomonlarning ishtiroki 57
6.3.1 Shifoxonalarning ehtimoliy birlashtirilishi 63
6.4 Faoliyat davomida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik 64
7.0 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi 69
7.1 Shikoyatlar mexanizmining asosiy tamoyillari 69
7.2 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi doirasi 70
7.2.1 Shifoxonalarning ehtimoliy birlashtirilishi 70
7.3 Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi bosqichlari 70
7.3.1 Shikoyatlarni boshqarish tartib-qoidalarini ommalashtirish 70
7.3.2 ShKChMni ma’lum qilish vositalari 71
7.3.3 Shikoyat yuborish 72
7.3.4 Shikoyatlar hisobini yuritish 74
7.3.5 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish va tekshirish 76
7.3.6 Shikoyatlarni hal qilish variantlari va javob choralari 78
7.3.7 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (ShKChQ) 80
7.4 Ayollar, zaif va kam ta'minlangan aholining shikoyatlarini ko'rib chiqish tartibi 81
7.4.1 Genderga asoslangan zo‘ravonlik va ta’qiblar haqida xabar berish 82
7.5 Shikoyatlar mexanizmi bo‘yicha aloqa ma’lumotlari 83
7.6 Jarayon ketma-ketligi va muddatlar 83
8.0 Amalga oshirish rejasi 85
8.1 Vazifalar va majburiyatlar (Loyiha tashkiloti) 85
8.1.1 Sifat, salomatlik, xavfsizlik va atrof-muhit bo‘yicha loyiha menejeri. 87
8.1.2 Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar (AMIM) bo‘yicha nazoratchi 88
8.1.3 Jamoatchilik bilan aloqalar va ma’muriy ishlar 89
8.2 Monitoring va hisobot berish 89
8.2.1 MTJQR monitoringi 90
8.2.2 MTJQR bo‘yicha hisobot yuritish (qurilish va foydalanish bosqichlari) 91
8.2.3 ShKChM monitoringi 91

8.2.4 ShKChM bo‘yicha hisobot yuritish 92
8.3 O‘qitish 93
8.4 Ma’lumotlarni boshqarish 95
9.0 Ko‘rib chiqish 97
9.1 SSV tomonidan shifoxonalarni birlashtirish/yopish bo‘yicha alohida ko‘rib chiqish..... 98
A-ilova – Jamoatchilik darajasidagi maslahatlashuvlar 99
B-ilova – Shikoyat shakli (Andoza) 102
C-ilova - Shikoyatlar reyestri (Andoza) 103
D-ilova - Shikoyatni hal qilish shakli (Andoza) 104
E-ilova – Loyiha doirasidagi hamkorlik – Xulosa 106

Matndagi jadvallar

2-1-jadval Loyiha bo'yicha asosiy ma'lumotlar 12
2-2-jadval Loyihani amalga oshirishning taxminiy jadvali 21
4-1-jadval. Loyiha uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilish matritsasi 33
4-2-jadval. Manfaatdor tomonlarning ta’sir va nufuz matritsasi hamda jalb etish darajasi 43
6-1-jadval AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish 56
6-2-jadval. Qurilish bosqichidagi MTJQR jadvali 57
6-3-jadval. Foydalanish bosqichidagi MTJQR jadvali 65
6-4-jadval. Faoliyat yuritish davomida Sog‘liqni saqlash vazirligi uchun tavsiya etilgan hamkorlik tadbirlari 68
7-1-jadval Qurilish, foydalanishga topshirish va foydalanish bosqichi - Shikoyatlar mexanizmi bo‘yicha aloqa ma’lumotlari 83
7-2-jadval Shikoyatlarni ko‘rib chiqish jarayoni va muddatlari 84
8-1-jadval. MTJQR monitoringi ko‘rsatkichlari 90
8-2-jadval. Shikoyatlar monitoringi ko‘rsatkichlari 90

Matndagi rasmlar

2-1-rasm. Loyiha joylashuvining hududiy konteksti 13
2-2-rasm. Loyiha rivojlantiriladigan hududdagi sharoitlar 19
2-3-rasm. Loyiha yaqinidagi mahalliy yo‘l tarmog‘ini ko‘rsatuvchi Loyiha joylashuvi 19
2-4-rasm. Loyiha hududi yaqinidagi kommunal tarmoqlarning sxematik tasviri 22
8-1-rasm. Loyiha tashkiloti 86
0-1-rasm. Cheksura MFYdagi erkaklar guruhi bilan manfaatdor tomonlar maslahatlashuvi 99

Akronimlar va qisqartmalar

Qisqartma	To‘liq tavsifi
TD	Ta'sir doirasi
JSX	Jamiyat salomatligi va xavfsizligi
AQSH XMK	AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi
AMIM	Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar
YeTTB	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki
AMIA	Atrof-muhit va ijtimoiy asos
AMITB	Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash
AMIBT	Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimi
AMIT	Atrof-muhit va ijtimoiy talablar
AMISX	Atrof-muhit, ijtimoiy, sog‘liq va xavfsizlik
FGM	Fokus-guruh muhokamasi
OB	Obyektni boshqarish
IXSA	Ilg‘or xalqaro sanoat amaliyoti
ShKChQ	Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi
ShKChM	Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi
XMK	Xalqaro moliya korporatsiyasi
XMK FS	XMK faoliyati standartlari
XMT	Xalqaro mehnat tashkiloti
AMBS	Asosiy ma'lumot beruvchilar bilan suhbat
KOC	KOC Construction Mekanik Elektrik FE LLC
MBTT	Mehnatni boshqarish tartib-taomillari
EAMMIOV	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi
SSV	Sog‘liqni saqlash vazirligi
EIOMQ	Ekologiya va iqlim o‘zgarishi milliy qo‘mitasi
NNT	Nodavlat notijorat tashkiloti
TBX	Texnik bo'lmagan xulosa
FTXK	Foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish
LT	Loyiha tashkiloti
DXSh	Davlat-xususiy sheriklik
DXShB	Davlat-xususiy sheriklik to‘g‘risida bitim
MTJQR	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi
DEE	Davlat ekologik ekspertizasi
MMT	Maxsus maqsadli tashkilot

Qisqartma	To‘liq tavsifi
TV	Texnik vazifa
BMT	Birlashgan millatlar tashkiloti
O'T	O‘zbek tili
JBG	Jahon banki guruhi
JSST	Jahon Sog‘liqni saqlash tashkiloti
IShQM	Ishchilarning shikoyat qilish mexanizmi

1.0 Kirish

Ushbu Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) O‘zbekiston Respublikasi Farg‘ona viloyatidagi Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi loyihasi (“Loyiha”) uchun tayyorlangan. Loyiha Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV) hamda Vision Invest va KOC boshchiligidagi xususiy konsorsium o‘rtasidagi Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) doirasida yangi uchinchi darajali tibbiy xizmat ko‘rsatish muassasasini rivojlantirishni nazarda tutadi.

Ushbu MTJQRning maqsadi Farg‘ona “Eko-Shahar” shifoxonasi loyihasining butun hayotiy sikli davomida manfaatdor tomonlarni aniqlash, xabardor qilish, ular bilan maslahatlashish va ularni jalb etish uchun tizimli asos yaratishdan iborat. MTJQR Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash (AMITB) jarayoni davomida amalga oshirilgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini hujjatlashtiradi hamda tegishli hollarda batafsil loyihalash, qurilish va foydalanish bosqichlarida manfaatdor tomonlarni doimiy, inklyuziv, shaffof, o‘z vaqtida va madaniy jihatdan maqbul tarzda jalb etishni ta’minlash uchun qo‘llaniladigan yondashuvlar, usullar va mexanizmlarni belgilaydi. MTJQR, shuningdek, manfaatdor tomonlarga o‘z xavotirlarini bildirish, fikr-mulohaza taqdim etish hamda shikoyatlarini o‘z vaqtida va shaffof tarzda ko‘rib chiqish imkonini berish maqsadida Loyiha doirasida Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini (ShKChM) belgilaydi.

MTJQR Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy xavflari hamda ta’sirlarini samarali boshqarishni qo‘llab-quvvatlash, Loyihadan ta’sir ko‘rgan tomonlar (LTKT) va boshqa manfaatdor tomonlar bilan mazmunli hamkorlikni rag‘batlantirish, Loyiha haqidagi ma’lumotlarni o‘z vaqtida oshkor etishga ko‘maklashish, shuningdek, manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari va shikoyatlarini qabul qilish, ularga javob berish va ularni hal etish uchun qulay va shaffof mexanizmlarni ta’minlash maqsadida tayyorlangan.

Ushbu MTJQR O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi hamda xalqaro moliya institutlarining atrof-muhit va ijtimoiy talablariga, jumladan XMK faoliyati standartlari (2012), YeTTBning Atrof-muhit va ijtimoiy talablari (2024) hamda AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasining (AQSH XMK) Atrof-muhit va ijtimoiy siyosatiga (2024) muvofiq ishlab chiqilgan. Shuningdek, u infratuzilma loyihalarida manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlarni oshkor etish bo‘yicha ilg‘or xalqaro tajribalarni aks ettiradi.

1.1 Loyiha tarixi

Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi loyihasi Farg‘ona “Eko-Shahar” bosh rejasining kengroq doirasida ishlab chiqilmoqda va hududiy sog‘liqni saqlash infratuzilmasini mustahkamlash maqsadida O‘zbekistondagi Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) tizimi doirasida amalga oshirilmoqda. Loyiha doirasida Farg‘ona xalqaro aeroportidan g‘arbda, Farg‘ona shahri markazidan taxminan 6 km uzoqlikda joylashgan, ilgari o‘zlashtirilmagan yer maydonida 800 o‘rinli uchinchi darajali shifoxona barpo etiladi. Ishga tushirilgach, shifoxona hozirda unga teng keladigan davlat uchlamchi darajadagi tibbiyot muassasasi mavjud bo‘lmagan Farg‘ona viloyati bo‘ylab qamrab olinadigan taxminan 3,8 million kishiga ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatlarni ko‘rsatadi.

Loyiha statsionar palatalar, jarrohlik xonalari, intensiv terapiya bo‘limlari, diagnostika va laboratoriya xizmatlari, ambulatoriya bo‘limlari, shuningdek, tegishli klinik va klinik bo‘lmagan yordamchi infratuzilmadan iborat bo‘lgan zamonaviy uchinchi darajali sog‘liqni saqlash muassasasini loyihalashtirish, moliyalashtirish, qurish, jihozlash, undan foydalanish va texnik xizmat ko‘rsatishni o‘z ichiga oladi.

Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV) DXSh bitimi doirasida Davlat hamkori hisoblanadi va klinik xizmatlarni ko‘rsatish hamda sog‘liqni saqlash sohasini tartibga solish uchun javobgarlikni saqlab qoladi. Vision Invest, KOC va Azerbaijan Uzbek Investment Company (AUIC) kompaniyalaridan iborat Xususiy hamkor konsorsiumi konsessiya muddati davomida

loyihalash, moliyalashtirish, qurilish, tibbiy uskunalarni xarid qilish hamda noklinik xizmatlarni ko‘rsatish uchun javobgar bo‘ladi. Xususiy hamkor, shuningdek, ayrim tibbiy uskunalarni SSVga topshirishdan oldin 8 yil davomida ularga texnik xizmat ko‘rsatish uchun javobgar bo‘ladi.

Loyihani amalga oshirish uchun Xususiy hamkor Maxsus maqsadli tashkilotni (MMT) tashkil etadi. Mazkur tashkilot DXSh bitimini tuzadi va Loyihani amalga oshirish uchun javobgarlikni o‘z zimmasiga oladi. Vision Invest va Rekeep World Srl o‘rtasida qo‘shma korxona sifatida tashkil etilgan maxsus Obyektlarni boshqarish kompaniyasi (FM Co.) foydalanish bosqichida noklinik obyektlardan foydalanish va ularga texnik xizmat ko‘rsatish, shuningdek, texnik obyektlarni boshqarish xizmatlari uchun javobgar bo‘ladi.

DXSh doirasidagi konsessiya muddati 20 yilni tashkil etadi, shundan so‘ng shifoxona aktivlari va o‘rnatilgan tibbiy uskunalar DXSh bitimiga muvofiq Sog‘liqni saqlash vazirligiga topshiriladi. Loyiha 2026-yilning IV choragida moliyaviy yakun bosqichiga yetishi kutilmoqda, bunda qurilish va ishga tushirish ishlari foydalanish boshlanishidan oldin kelishilgan amalga oshirish dasturiga muvofiq bajariladi. Loyihani moliyalashtirishni qo‘llab-quvvatlash maqsadida Homiylar bir nechta Rivojlanishni moliyalashtirish tashkilotlari (RMT) va tijorat kreditorlari, jumladan XMK, YeTTB va AQSH XMK bilan hamkorlik qilmoqda.

Vision Invest SLR kompaniyasini moliyaviy yakun bosqichidan oldingi AMITB, Milliy atrof-muhitga ta’sirni baholash (AMTB) va ushbu MTJQRni qo‘llab-quvvatlash uchun o‘zining atrof-muhit va ijtimoiy masalalar (AMIM) bo‘yicha maslahatchisi sifatida jalb qilgan. SLR ish hajmining ayrim elementlari bo‘yicha mahalliy ko‘mak ko‘rsatish uchun O‘zbekistonda faoliyat yurituvchi Oqtavia CAC LLC (keyingi o‘rinlarda “Oqtavia”) konsalting kompaniyasini subpudratchi sifatida jalb qilgan.

1.2 MTJQR doirasi

Ushbu MTJQR Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi loyihasining butun hayotiy sikli davomida manfaatdor tomonlarni aniqlash, ma’lumotlarni oshkor etish, maslahatlashuvlar o‘tkazish va shikoyatlarni boshqarish uchun asoslarni belgilaydi. U manfaatdor tomonlarga o‘z vaqtida, aniq va foydalanish uchun qulay ma’lumotlar taqdim etilishini hamda ularga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan qarorlarni qabul qilish jarayonida mazmunli ishtirok etish imkoniyati berilishini ta’minlash uchun qo‘llaniladigan tamoyillar, mas’uliyatlar va jalb qilish usullarini belgilaydi.

MTJQR Loyihaning AMITBini amalga oshirishni qo‘llab-quvvatlaydi va Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimining (AMIBT) bir qismini tashkil etadi. Mazkur hujjat O‘zbekiston Respublikasining amaldagi talablariga hamda Loyihaning bo‘lajak kreditorlari, jumladan XMK, YeTTB va AQSH XMKning atrof-muhit va ijtimoiy standartlariga muvofiq tayyorlangan. U XMK Faoliyati standarti 1, YeTTBning Atrof-muhit va ijtimoiy talabi 10 hamda AQSH XMKning Atrof-muhit va ijtimoiy siyosati va tartib-taomillarida belgilangan manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlarni oshkor etish talablariga muvofiq keladi.

MTJQR Loyihani amalga oshirish jarayonida (qurilish va foydalanish bosqichlarida) rejalashtirilgan jalb qilish tadbirlarini belgilash uchun mo‘ljallangan bo‘lib, ushbu hujjat uchun asosiy mas’uliyat Loyiha tashkilotiga yuklatiladi. DXShBning o‘ziga xos xususiyatlari sababli, foydalanish bosqichida manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha mas’uliyatlar murakkabroq bo‘lib, ular Loyihaning turli tomonlari, jumladan Loyiha tashkiloti, Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV) va Obyektlarni boshqarish kompaniyasi (FM Co.) o‘rtasida taqsimlanishi lozim. SSV barcha klinik faoliyat uchun javobgar bo‘ladi, bu esa bemorlar farovonligi, tibbiyotga oid axborot almashinuvi, tibbiy xatolar bilan bog‘liq xavotirlar/holatlar va boshqa shu kabi masalalar bo‘yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilishni talab etadi. Ushbu MTJQR doirasi Loyiha tashkiloti va FM Co.ning bevosita FM shartnomasi doirasida amalga oshirilishi taklif etilayotgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari bilan cheklanadi. Hozirgi bosqichda SSVni ushbu MTJQR talablariga muvofiq faoliyat yuritish majburiyatini olishga undashning

imkoni yo‘q, chunki SSV ushbu MTJQR va Loyihaning kengroq AMIBT doirasidan tashqarida bo‘lgan milliy darajadagi standart operatsion tartib-taomillar (SOT) hamda boshqa amaldagi jarayonlarga amal qilishi nazarda tutiladi. Shu bilan birga, SSV uchun amaldagi AMIM standartlariga muvofiqlikni ta’minlash nuqtayi nazaridan zarur deb hisoblangan “tavsiya etiladigan” jalb qilish jarayonlari ham bayon etilgan. Loyiha tashkiloti SSVni mazkur jalb qilish tadbirlarini amalga oshirishga rag‘batlantirish va bunga ta’sir ko‘rsatish uchun barcha imkoniyatlarini ishga soladi.

Ushbu hujjat Loyiha faoliyatidagi, manfaatdor tomonlarning manfaatlaridagi va jalb qilish natijalaridagi o‘zgarishlarni aks ettirish maqsadida davriy ravishda ko‘rib chiqilishi va yangilanib borilishi, shu orqali Loyiha amalga oshirilishi davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilish samarali va o‘zgarishlarga moslashuvchan bo‘lib qolishini ta’minlashi ko‘zda tutilgan.

1.3 MTJQR maqsadlari

Ushbu MTJQRning, jumladan Loyiha doirasidagi Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmining (ShKChM) maqsadlari quyidagilardan iborat:

- Loyihaning manfaatdor tomonlarini, jumladan Loyihadan ta’sir ko‘rgan tomonlar (LTKT), qiziqish bildiruvchi tomonlar hamda zaif yoki noqulay ahvoldagi guruhlarni aniqlash va ularning manfaatlari, xavotirlari, kutgan natijalari hamda axborotga bo‘lgan ehtiyojlarini tushunish.
- Loyihani rejalashtirish, qurish, ishga tushirish va undan foydalanish bosqichlari davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilishga nisbatan tizimli, shaffof va inklyuziv yondashuvni belgilash hamda jalb qilish tadbirlarining Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy xavflari hamda ta’sirlariga mutanosib bo‘lishini ta’minlash.
- Loyihaga oid tegishli ma’lumotlarning barcha manfaatdor tomonlar uchun foydalanish mumkin bo‘lgan, tushunarli, madaniy jihatdan maqbul va qulay formatlarda o‘z vaqtida oshkor etilishini ta’minlash.
- Manfaatdor tomonlarga o‘z fikrlari, xavotirlari va tavsiyalarini bildirish uchun mazmunli imkoniyatlar yaratish hamda tegishli hollarda ularning fikr-mulohazalari Loyihani rejalashtirish, qurish, ishga tushirish va undan foydalanish bosqichlarida hisobga olinishini ta’minlash.
- Jins, yosh, nogironlik, savodxonlik darajasi, til, ijtimoiy-iqtisodiy holat yoki ishtirokni cheklashi mumkin bo‘lgan boshqa omillar bilan bog‘liq to‘siqlarni aniqlash va bartaraf etish orqali zaif va noqulay ahvoldagi guruhlarning samarali ishtirokini rag‘batlantirish.
- Manfaatdor tomonlar bilan doimiy muloqot orqali atrof-muhit va ijtimoiy xavflarni samarali aniqlash, boshqarish va kamaytirishni qo‘llab-quvvatlash, jumladan tegishli hollarda jamiyat salomatligi va xavfsizligi, mehnat va mehnat sharoitlari, qurilish bilan bog‘liq ta’sirlar, transport harakati, kirish imkoniyati, shuningdek, gender asosidagi zo‘ravonlik, jinsiy ekspluatatsiya va suiiste’mol hamda jinsiy zo‘ravonlik (GBV/SEA/SH) bilan bog‘liq masalalarni qamrab olish.
- Mavjud sog‘liqni saqlash muassasalarini birlashtirish bilan bog‘liq ishchi kuchini o‘tkazish jarayoni davomida tibbiyot xodimlari, shifoxona rahbariyati, xodimlar vakillik organlari va tegishli davlat muassasalari bilan shaffof, inklyuziv va o‘z vaqtida hamkorlikni ta’minlash, jumladan xodimlarni boshqa lavozimlarga o‘tkazish, shtatlarni qisqartirish, mavjud qo‘llab-quvvatlash choralari va foydalanish uchun qulay shikoyat mexanizmlari bo‘yicha maslahatlashuvlar o‘tkazish.
- Manfaatdor tomonlar o‘z xavotirlarini bildirishlari, shikoyat topshirishlari yoki fikr-mulohaza taqdim etishlari hamda o‘z vaqtida va tegishli javob olishlari mumkin

bo‘lgan, foydalanish uchun qulay, shaffof va samarali Loyiha darajasidagi Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini (ShKChM) yaratish va qo‘llab-quvvatlash.

- Loyihaning butun hayotiy sikli davomida Loyiha tashkiloti, Bosh pudratchisi, Obyektlarni boshqarish operatori, Sog‘liqni saqlash vazirligi, davlat organlari, Mahalla qo‘mitalari, yaqin atrofdagi jamoalar, ishchilar, shifoxona foydalanuvchilari (bemorlar va tashrif buyuruvchilar) hamda boshqa manfaatdor tomonlar o‘rtasida konstruktiv va hamkorlikka asoslangan munosabatlarni rivojlantirish.
- O‘zbekiston Respublikasining amaldagi qonunchiligi hamda xalqaro kreditorlarning manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha talablariga, jumladan XMK Faoliyati standarti 1 (PS1), YeTTB Faoliyat talabi 10 (PR10) va AQSH XMKning Atrof-muhit va ijtimoiy siyosati hamda tartib-taomillariga muvofiqligini ta’minlash.

2.0 Loyiha haqida ma’lumot

Izoh: *ushbu bo‘limda keltirilgan tafsilotlar ataylab qisqa shaklda berilgan bo‘lib, faqat ushbu MTJQR uchun zarur bo‘lgan tegishli kontekstni ta’minlashga mo‘ljallangan. Agar qo‘shimcha aniq ma’lumotlar talab etilsa, AMITB yoki Loyihaning tavsifiga oid boshqa tegishli hujjatlarga murojaat qiling.*

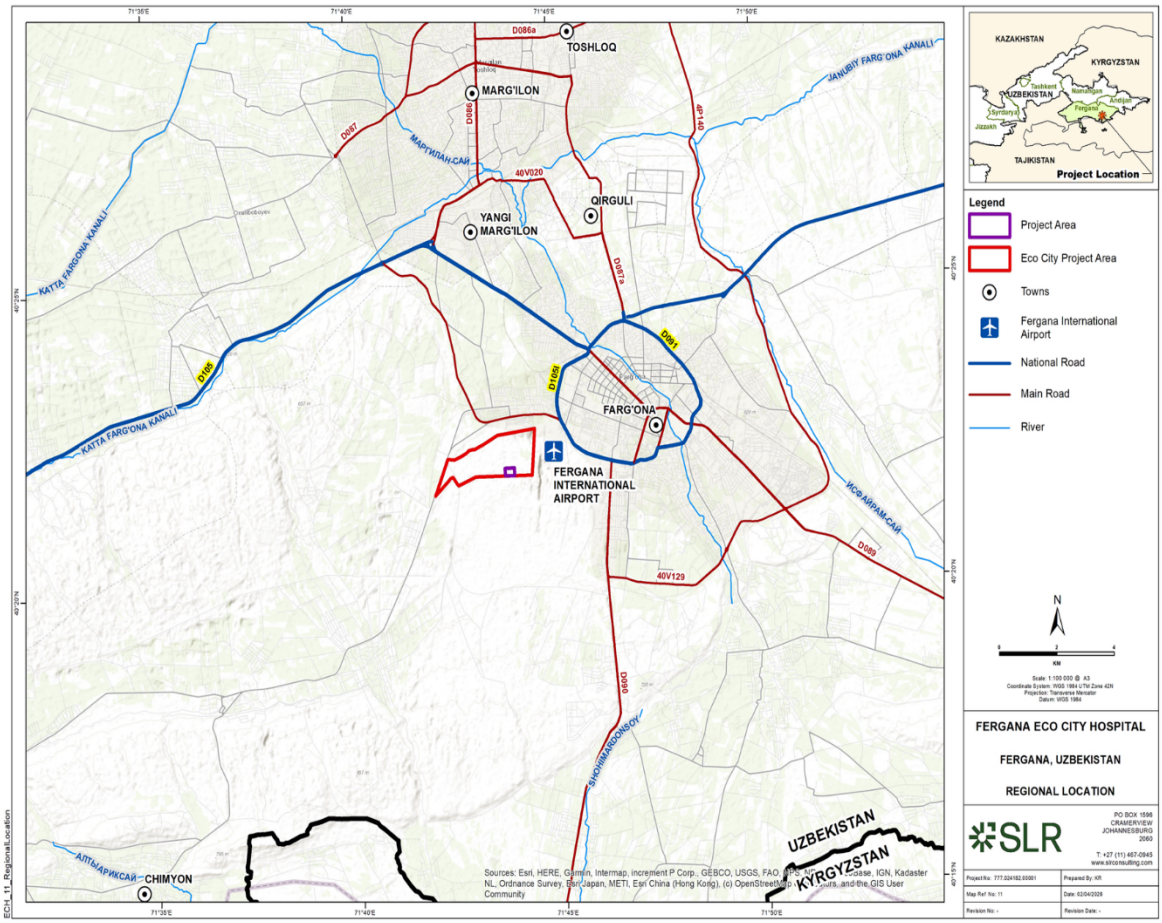
2.1 Loyiha haqida asosiy ma’lumotlar

2-1jadval Loyiha bo'yicha asosiy ma'lumotlar

Davlat sherigi	O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV)
Xususiy sherik	Vision Invest, KOC va AUIC (Qo‘shma korxona)
Loyiha tashkiloti	DXSH bitimi doirasida Loyihani amalga oshirish uchun Vision Invest, KOC va AUIC qo‘shma korxonasi tomonidan tashkil etiladigan Maxsus maqsadli tashkilot (MMT)
Bosh pudratchisi	“KOC Construction Mekanik Elektrik” MChJ XK
Obyektlarni boshqarish kompaniyasi	Rekeep World S.r.l. (51%) va Vision Invest (49%) kompaniyalari operatsion bosqichda klinik bo‘lmagan muassasalarni boshqarish xizmatlarini taqdim etadi.
Klinik xizmatlar provayderi	Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV), konsessiya davrida klinik va tibbiy xizmatlar ko‘rsatish uchun mas’ul
Tibbiy jihozlar xizmatlari	Xususiy sherik doirasida mutaxassis yetkazib beruvchi DTC tomonidan xarid qilinadigan, o‘rnatiladigan va texnik xizmat ko‘rsatiladigan tibbiy asbob-uskunalar (xizmat ko‘rsatish muddati sakkiz yil)
Yetakchi ekologik va ijtimoiy maslahatchi	SLR konsaltingi
Ehtimoliy kreditorlar	Xalqaro moliya korporatsiyasi (XMK), Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YeTTB) hamda AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi (AQSH XMK)
DXSh bo‘yicha konsessiya muddati	20 yil, shundan so‘ng shifoxona va unga tegishli aktivlar Sog‘liqni saqlash vazirligiga topshiriladi

2.2 Loyiha joylashuvi

Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi loyihasi hududi O‘zbekiston Respublikasi Farg‘ona viloyatida, Farg‘ona “Eko-Shahar” bosh rejasi hududida, Farg‘ona shahri markazidan taxminan 6 kilometr g‘arbda va Farg‘ona xalqaro aeroportining g‘arbiy tomonida joylashgan. Loyiha hududi Farg‘ona shahri ma’muriy chegaralari doirasida joylashgan bo‘lib, “Eko-Shahar”ni kengaytirish doirasida rejalashtirilayotgan turar joy, tijorat va institutsional obyektlarga yaqin joylashgan. Loyiha joylashuvining hududiy konteksti quyidagi rasmda ko‘rsatilgan.

2-1-rasm. Loyiha joylashuvining hududiy konteksti

Shifoxona “Eko-Shahar”ning umumiy 300 gektarlik rivojlantirish hududi doirasidagi taxminan 8 gektarlik yer uchastkasida barpo etiladi. Mazkur hudud rejalashtirilgan shahar bosh rejasining bir qismi bo‘lib, uning atrofi “Eko-Shahar” doirasida belgilangan yer foydalanish turlari, jumladan turar joy massivlari, institutsional obyektlar, yashil hududlar va yordamchi infratuzilma yo‘laklari bilan o‘ralgan. Mazkur joy “Eko-Shahar” doirasi va umuman Farg‘ona viloyati uchun markaziy tibbiy xizmat ko‘rsatish markazi vazifasini bajarishi uchun strategik jihatdan qulay joylashgan. Loyiha hududining umumiy ko‘rinishlari quyidagi rasmda keltirilgan.

2-2-rasm. Loyiha rivojlantiriladigan hududdagi sharoitlar

Loyiha hududi, umuman olganda, tekis bo‘lib, ilgari 49-sonli harbiy qism foydalanishi uchun ajratilgan davlat yerlarining bir qismi bo‘lgan. Yer 2021-yilda qaror asosida Hokimlikka, so‘ngra o‘sha yilning o‘zida alohida qaror bilan “Eko-Shahar” tasarrufiga o‘tkazilgan. Hozirgi vaqtda mazkur hudud o‘zlashtirilmagan yer maydoni hisoblanadi (qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yer sifatida belgilangan) va unda avvalgi yer ishlari, kirish yo‘llari hamda “Eko-Shahar” bosh rejasi bilan bog‘liq infratuzilmani rivojlantirishning dastlabki bosqichlariga oid belgilar mavjud. Hududga tashriflar, mavjud sun’iy yo‘ldosh tasvirlari va mahalliy jamoalar bilan o‘tkazilgan maslahatlashuvlar natijalariga ko‘ra, hozirgi vaqtda Loyiha hududida qishloq xo‘jaligi faoliyati olib borilmaydi, aholi yashamaydi va boshqa yer foydalanuvchilari mavjud emas. AMITB doirasida o‘tkazilgan boshlang‘ich tadqiqotlar va maslahatlashuvlar davomida Loyiha hududi chegaralarida ma’lum bo‘lgan moddiy yoki nomoddiy madaniy meros obyektlari aniqlanmagan.

“Eko-Shahar”ning kengroq hududida rivojlantirilayotgan ichki kirish yo‘llari tarmog‘i, kommunal infratuzilma yo‘laklari (elektr energiyasi, suv ta’minoti, oqova suvlar va isitish tizimlari) hamda shifoxonaning foydalanish imkoniyatini ta’minlaydigan rejalashtirilgan jamoat infratuzilmasi mavjud. Ushbu tegishli infratuzilma tarmoqlari kengroq bosh rejani rivojlantirish doirasida amalga oshirilmoqda va faqat ushbu Loyihaga tegishli emas, biroq shifoxona mazkur tizimlarga ulanadi.

Atrofdagi mavjud ta’sir qabul qiluvchi obyektlarga Farg‘ona xalqaro aeroporti, yaqin atrofdagi sanoat obyektlari va “Eko-Shahar” chegaralari doirasida barpo etilayotgan turar joylar kiradi. “Eko-Shahar” bosh rejasi bosqichma-bosqich amalga oshirilmoqda, bunda qo‘shni yer uchastkalarida qurilish ishlari davom etmoqda va hozirda o‘zlashtirilmagan hududlarda kelgusida yangi obyektlarni rivojlantirish rejalashtirilgan. Shu sababli atrofdagi ta’sir qabul qiluvchi obyektlarning tarkibi va sezgirligi vaqt o‘tishi bilan o‘zgarishi kutilmoqda. Ushbu mavjud va kelajakdagi ta’sir qabul qiluvchi obyektlar AMITBning dastlabki baholashida hisobga olingan va ehtimoliy kumulyativ ta’sirlar hamda manfaatdor tomonlarning xavotirlari tegishli tarzda boshqarilishini ta’minlash maqsadida batafsil loyihalash, qurilishni rejalashtirish va Loyihani amalga oshirish jarayonida baholash davom ettiriladi.

2.3 Mahalliy sharoit va ta’sirga sezgir obyektlar

2.3.1 Yerdan foydalanish va maydon sharoitlari

O‘zbekiston Respublikasida yer munosabatlarini boshqarish O‘zbekiston Respublikasining Yer kodeksi (1998-yil, o‘zgartirishlar bilan) bilan tartibga solinadi. Unga ko‘ra, yer davlat mulki bo‘lib qoladi va ijara hamda yerdan foydalanish huquqlarining boshqa shakllarini o‘z ichiga olgan davlat tomonidan tasdiqlangan tartiblar asosida muayyan maqsadlarda foydalanish uchun ajratilishi mumkin.

Loyiha hududi Farg‘ona “Eko-Shahar” bosh rejasi doirasidagi davlatga tegishli yerda joylashgan bo‘lib, jamoat infratuzilmasini rivojlantirish uchun ajratilgan. Mazkur yer ilgari Mudofaa vazirligi tasarrufida bo‘lgan va keyinchalik “Eko-Shahar”ni rivojlantirish bo‘yicha kengroq dastur doirasida qayta o‘zlashtirish uchun Farg‘ona shahar hokimligiga o‘tkazilgan.

Shifoxona “Eko-Shahar” bosh rejasining umumiy 300 gektarlik hududi doirasidagi taxminan 8 gektarlik yer uchastkasida barpo etiladi. Mazkur hudud qishloq xo‘jaligiga mo‘ljallanmagan yer sifatida tasniflangan va tarixan harbiy tayyorgarlik maqsadlarida foydalanilgan (49-sonli harbiy qism). Yerdan tarixiy foydalanish holatini o‘rganish va AMITB doirasida o‘tkazilgan hudud tadqiqotlari shuni ko‘rsatadiki, so‘nggi o‘n yilliklarda Loyiha hududida doimiy yashash, qishloq xo‘jaligi ekinlarini yetishtirish yoki mahalliy jamoalar tomonidan boshqa intensiv foydalanish holatlari kuzatilmagan.

Loyiha hududi tez sur’atlarda o‘zgarib borayotgan shahar atrofi hududida joylashgan bo‘lib, “Eko-Shahar” bosh rejasi doirasida avval o‘zlashtirilmagan yerlar turar joy, tijorat va institutsional maqsadlarda foydalaniladigan hududlarga aylantirilmoqda. AMITB jarayonida o‘tkazilgan hududiy kuzatuvlar shifoxona qurilishi rejalashtirilgan maydonning katta qismi

o‘zlashtirilmaganini, o‘simlik qoplami cheklanganini hamda Loyiha chegaralari doirasida doimiy inshootlar yoki rasmiy foydalanuvchilar aniqlanmaganini tasdiqladi.

Atrofdagi hududlarda “Eko-Shahar”ni kengroq rivojlantirish bilan bog‘liq qurilish ishlari, jumladan yerni tayyorlash ishlari va pudratchilar faoliyati kuzatilgan. Shu sababli manfaatdor tomonlar uchun asosiy sezgir masalalar Loyiha bilan o‘zgarib borayotgan shahar muhiti o‘rtasidagi o‘zaro ta’sirga, jumladan qurilish bilan bog‘liq ta’sirlar, kirish va transport harakatini boshqarish, jamoat xavfsizligi hamda qo‘shni loyihalar bilan muvofiqlashtirishga taalluqli bo‘lishi kutilmoqda.

Loyiha hududida mavjud aholi punktlari yoki rasmiy yer foydalanuvchilari yo‘qligini hisobga olgan holda, yerlarni sezilarli darajada olib qo‘yish yoki jismoniy ko‘chirish bilan bog‘liq ta’sirlar kutilmaydi. Biroq atrofdagi hududlarning davom etayotgan o‘zgarishi natijasida yuzaga keladigan kutilmalarni boshqarish va xavotirlarni bartaraf etish uchun qo‘shni jamoalar, mahalliy hokimiyat organlari va boshqa manfaatdor tomonlar bilan doimiy hamkorlik qilish muhim bo‘ladi.

2.3.2 Atrofdagi hudud

Loyiha hududi Farg‘ona “Eko-Shahar”ning kengroq rivojlantirish zonasi doirasida joylashgan bo‘lib, mazkur hudud asosan qishloq xo‘jaligi yerlaridan rejalashtirilgan aralash foydalanishdagi shahar muhitiga bosqichma-bosqich o‘tmoqda. Shu sababli atrofdagi hudud qishloq xo‘jaligiga xos yer foydalanish shakllari bilan rivojlanib borayotgan shahar infratuzilmasining uyg‘unligi bilan tavsiflanadi.

2.3.2.1 Aholi punktlari

Eng yaqin aholi punktlari “Eko-Shahar” chegaralari atrofida joylashgan tarqoq qishloq jamoalari va qishloqlardan iborat. Mazkur jamoalar asosan qishloq xo‘jaligi va u bilan bog‘liq tirikchilik faoliyati bilan shug‘ullanadi. Eng yaqin turar joy ta’sir qabul qiluvchi obyektlari rejalashtirilayotgan Loyiha chegarasidan bir necha yuz metr masofada joylashgan, biroq aniq masofalar bosh reja hududidagi yakuniy loyihaviy joylashuvga qarab farq qiladi.

2.3.2.2 Yo‘llar va transport infratuzilmasi

Loyiha hududi “Eko-Shahar”ning kengroq rivojlantirish hududida joylashgan, biroq hozirgi vaqtda “Eko-Shahar”ning asfaltlangan yo‘l tarmog‘iga bevosita ulanmagan. Mavjud kirish yo‘llari atrofdagi qishloqlar va qishloq xo‘jaligi hududlarini bog‘lovchi mahalliy yo‘llar orqali ta’minlanadi, Farg‘ona shahri va boshqa muhim aholi punktlari bilan aloqa esa kengroq hududiy yo‘l tarmog‘i orqali amalga oshiriladi. Rejalashtirilayotgan “Eko-Shahar” rivojlantirish dasturi doirasida ichki asfaltlangan yo‘l tarmog‘i va unga tegishli kirish infratuzilmasi bosqichma-bosqich rivojlantiriladi, bu esa Loyiha hayotiy sikli davomida Loyiha hududiga transport orqali yetib borish imkoniyatini yaxshilashi kutilmoqda. Kengroq hududda yo‘lovchi va yuk tashish aloqalarini ta’minlaydigan mavjud temir yo‘l yo‘lagi joylashgan; biroq u Loyiha hududining bevosita chegaralaridan yetarlicha uzoqda joylashgan va shifoxonani rivojlantirish natijasida bevosita ta’sirga uchrashi kutilmaydi.

2.3.2.3 Kommunal tarmoqlar va infratuzilma

Loyiha hududi yaqinidagi mavjud kommunal infratuzilma yaqin atrofdagi aholi punktlari va qishloq xo‘jaligi foydalanuvchilariga xizmat ko‘rsatuvchi elektr energiyasini taqsimlash liniyalari, suv ta’minoti tarmoqlari hamda telekommunikatsiya infratuzilmasini o‘z ichiga oladi. Muhandislik-kommunikatsiya yo‘laklari “Eko-Shahar” bosh rejasiga integratsiya qilinmoqda, ulanish nuqtalari va o‘zaro bog‘lanishlarni yakuniy belgilash uchun esa batafsil loyihalash bosqichida tegishli xizmat ko‘rsatuvchi tashkilotlar bilan muvofiqlashtirish ishlari olib boriladi.

Loyihaning asosiy xususiyatlari

Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi loyihasi Farg‘ona viloyati va unga tutash hududlarga kompleks tibbiy xizmatlar ko‘rsatishga mo‘ljallangan zamonaviy uchinchi darajali

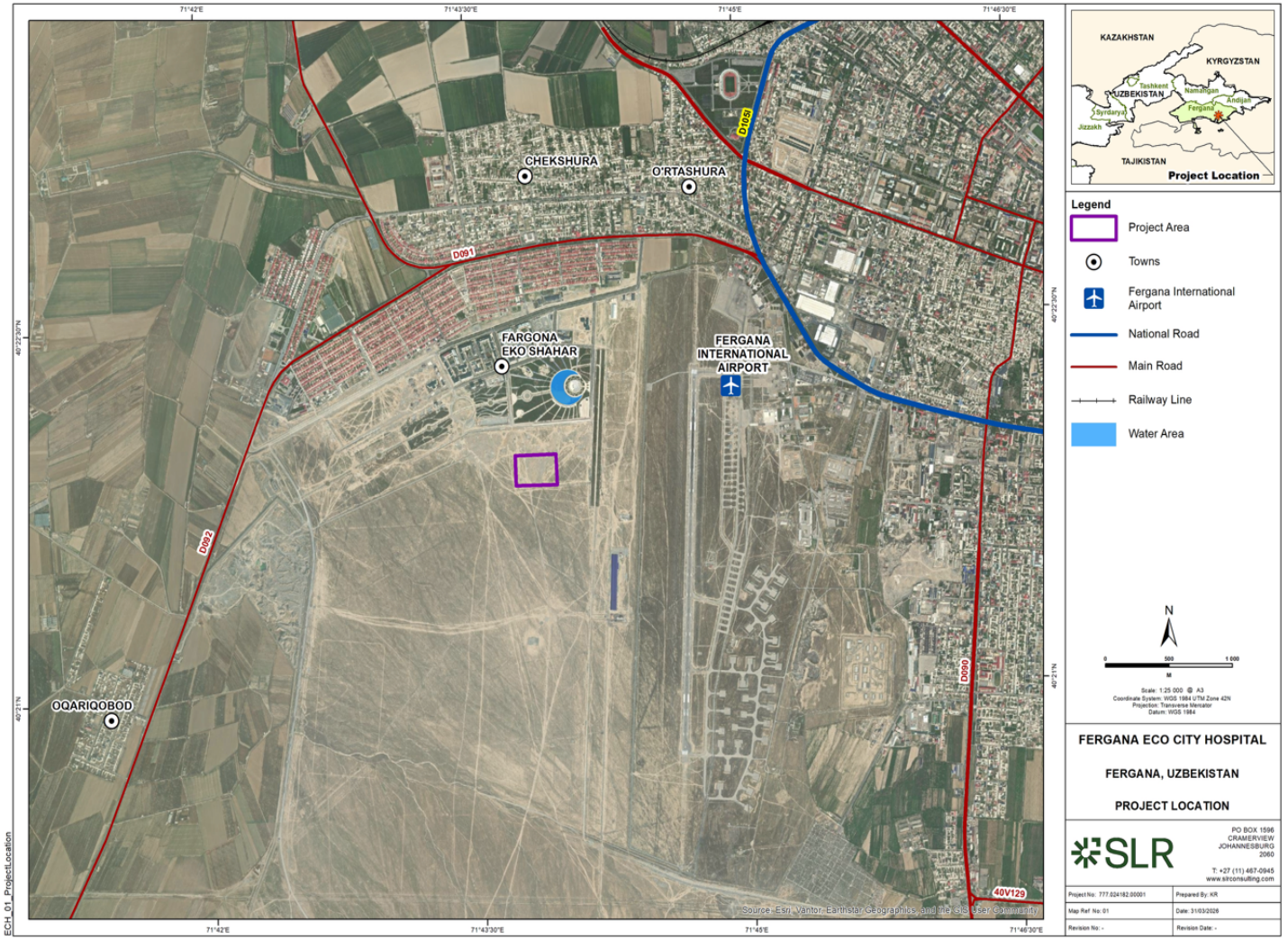
tibbiy yordam muassasasini barpo etish va undan foydalanishni nazarda tutadi. Loyihaning asosiy jismoniy va funksional tarkibiy qismlari quyida keltirilgan:

- **Asosiy shifoxona obyektlari:** Asosiy shifoxona binosi taxminan 800 o‘ringa mo‘ljallangan bo‘lib, shoshilinch tibbiy yordam xizmatlari, intensiv terapiya bo‘limlari (ICU), operatsiya xonalari, statsionar bo‘limlar, ambulatoriya bo‘limlari, diagnostik tasvirlash xizmatlari, patologiya laboratoriyalari hamda ixtisoslashtirilgan klinik bo‘limlarni o‘z ichiga oladi.
- **Ixtisoslashtirilgan tibbiy obyektlar:** Shifoxonada kardiologiya, onkologiya, ortopediya, nefrologiya, akusherlik va pediatriya bo‘yicha maxsus bo‘limlar, shuningdek, uchinchi darajali tibbiy yordamni sutkasiga 24 soat, haftasiga 7 kun ko‘rsatishni ta’minlash uchun shoshilinch travmatologik yordam va ambulator tibbiy yordam xizmatlari tashkil etiladi.
- **Yordamchi va qo‘shimcha obyektlar:** Noklinik infratuzilma ma’muriy xonalar, xodimlar uchun yordamchi obyektlar, dorixona xizmatlari, tibbiy materiallar omborlari, parhez ovqatlanish va umumiy ovqatlanish xizmatlari, kir yuvish xonalari, chiqindilarni boshqarish hududlari hamda xavfsizlik infratuzilmasini o‘z ichiga oladi.
- **Texnik va muhandislik obyektlari:** Loyiha markaziy muhandislik ta’minoti majmuasi hamda isitish, ventilyatsiya va havoni konditsiyalash (HVAC) tizimlari, qozonxonalar, elektr podstansiyalari, zaxira generatorlari, suvni saqlash va tozalash tizimlari, tibbiy gaz ta’minoti tizimlari, yong‘in xavfsizligi tizimlari va binolarni boshqarish tizimlari (BMS) joylashtiriladigan xizmat ko‘rsatish binolarini o‘z ichiga oladi.
- **Axborot va kommunikatsiya tizimlari:** Klinik va operatsion samaradorlikni ta’minlash maqsadida integratsiyalashgan shifoxona axborot tizimlari (HIS), telemeditsina infratuzilmasi, raqamli diagnostika tizimlari, hamshiralarni chaqirish tizimlari, CCTV videokuzatuv tizimlari hamda AKT magistral tizimlari o‘rnatiladi.
- **Tashqi infratuzilma va kirish yo‘llari:** Shifoxona “Eko-Shahar”ning ichki yo‘l tarmog‘iga ulanadi hamda shoshilinch xizmatlar, bemorlar, xodimlar va logistika transport vositalari uchun alohida kirish nuqtalari tashkil etiladi. Avtoturargohlar, xizmat ko‘rsatish yo‘llari hamda yuk ortish/tushirish zonalari hududning bosh rejasiga integratsiya qilinadi.
- **Obodonlashtirish va ochiq hududlar:** Loyiha doirasida shifoxona hududida bemorlarning tiklanishiga ko‘maklashish va atrof-muhit sifatini yaxshilash maqsadida davolovchi bog‘lar, piyodalar yo‘laklari va ochiq maydonlarni o‘z ichiga olgan obodonlashtirilgan yashil hududlar tashkil etiladi.
- **Kommunal tarmoqlar va infratuzilma bilan ulanishlar:** Loyiha “Eko-Shahar” doirasida rivojlantirilgan infratuzilma tarmoqlariga, jumladan ichimlik suvi ta’minoti, oqova suvlar va efflyuentlarni chiqarish tizimlari, markazlashtirilgan isitish, elektr energiyasini taqsimlash hamda qattiq maishiy chiqindilarni boshqarish tizimlariga ulanadi.

Shifoxona klinik xizmatlar ko‘rsatish va tibbiy ta’limni qo‘llab-quvvatlaydigan, to‘liq integratsiyalashgan uchinchi darajali tibbiy yordam muassasasi sifatida faoliyat yuritish uchun loyihalashtirilgan. Unda hududiy sog‘liqni saqlash ehtiyojlariga muvofiq kelgusida texnologik yangilanishlarni joriy etish va ehtimoliy kengaytirish imkonini beradigan moslashuvchan fazoviy rejalashtirish ko‘zda tutilgan.

Loyiha amaldagi milliy qurilish me’yorlari va tibbiyot muassasalari uchun xalqaro standartlarga muvofiq loyihalashtirilgan bo‘lib, bemorlar xavfsizligi, infeksiyalarni nazorat qilish, foydalanish imkoniyati hamda operatsion samaradorlik bo‘yicha tegishli talablarga rioya etilishini ta’minlaydi. Rejalashtirilayotgan shifoxona Farg‘ona shahrining barcha turar joy va tijorat hududlaridan qulay kirish imkoniyatini ta’minlaydigan strategik joylashuv

asosida barpo etiladi va loyihalashtiriladi. Quyidagi rasmda ko‘rsatilganidek, Loyiha keng rivojlangan milliy avtomobil yo‘llari tarmog‘i bilan o‘ralgan bo‘lib, ushbu tarmoq Loyihaning transport imkoniyatlarini ta’minlaydi. Loyihaning ichki kirish yo‘llari Loyiha hududiga nisbatan keyingi bosqichda belgilanadi.

2-3-Rasm. Loyiha yaqinidagi mahalliy yo‘l tarmog‘ini ko‘rsatuvchi Loyiha joylashuvi

2.4 Loyihani qurish va undan foydalanish

Loyiha Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) tuzilmasi doirasida amalga oshiriladi, bunda Xususiy hamkor (Vision Invest, KOC va AUIC qo‘shma korxonasi) Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasini loyihalash, moliyalashtirish, qurish, jihozlash, ishga tushirish hamda noklinik obyektlarni boshqarish uchun javobgar bo‘ladi. Bosh pudratchisi - KOC Construction Mekanik Elektrik LLC FE - Xususiy hamkor tomonidan tashkil etiladigan Loyiha tashkiloti (MMT) nazorati ostida barcha qurilish ishlarini bajarish uchun jalb etiladi.

Qurilish bosqichida ishchi kuchining eng yuqori soni taxminan 1 865 nafarni tashkil etishi kutilmoqda. Bunga malakali, yarim malakali va malakasiz ishchilar, shuningdek texnik va boshqaruv xodimlari kiradi. Ishchi kuchi asosan mahalliy va hududiy mehnat resurslari hisobidan shakllantiriladi, zarur hollarda esa xalqaro ixtisoslashtirilgan mutaxassislar jalb etiladi.

Loyiha doirasida quyidagi asosiy qurilish ishlari amalga oshirilishi kutilmoqda:

- Hududni tayyorlash va dastlabki ta’minlovchi ishlar: hududni tozalash, tekislash, qazish ishlari, gruntni zichlash, zarur hollarda muhandislik-kommunikatsiya tarmoqlarini ko‘chirish, shuningdek vaqtinchalik qurilish obyektlari va kirish yo‘llarini tashkil etish.
- Umumqurilish va konstruktiv ishlar: poydevorlar, yuk ko‘taruvchi karkaslar, pol tizimlari, tom konstruksiyalari va tashqi fasadlarni o‘z ichiga olgan shifoxona binosining asosiy konstruksiyalarini barpo etish.
- Mexanik, elektr va sanitariya-texnik (MEST) tizimlarni o‘rnatish: ISHT tizimlari, elektr energiyasini taqsimlash tarmoqlari, suv ta’minoti tizimlari, oqova suv tizimlari, tibbiy gaz tizimlari, yong‘indan himoya qilish tizimlari hamda binolarni avtomatlashtirish tizimlarini o‘rnatish.
- Tibbiy va ixtisoslashtirilgan tizimlarni o‘rnatish: diagnostika uskunalari, tasvirlash tizimlari, operatsiya xonalari uskunalari, intensiv terapiya bo‘limlari (ICU) tizimlari, laboratoriya tizimlari hamda ularga tegishli tibbiy texnologiyalarni o‘rnatish va integratsiya qilish.
- Ichki pardozlash va jihozlash ishlari: to‘siq devorlarni o‘rnatish, ichki pardozlash, mebel va jihozlar bilan ta’minlash, axborot-belgi tizimlarini o‘rnatish, yo‘nalish ko‘rsatish tizimlari hamda bemorlar oqimini optimallashtirishga qaratilgan yechimlarni joriy etish.
- Tashqi ishlar va infratuzilma: ichki yo‘llar, piyodalar kirish yo‘laklari, avtoturargohlar, obodonlashtirish va ko‘kalamzorlashtirish, drenaj tizimlari, hudud chegarasini o‘rash hamda xavfsizlik infratuzilmasi.
- Kommunal tarmoqlarga ulanish va ishga tushirishni qo‘llab-quvvatlash: “Eko-Shahar” infratuzilma tarmoqlari, jumladan elektr energiyasi, suv ta’minoti, isitish, oqova suvlar va AKT tizimlari bilan integratsiya qilish.
- Sinovdan o‘tkazish va ishga tushirish: tizimlarni sinovdan o‘tkazish, uskunalarni kalibrlash, xavfsizlik talablariga muvofiqligini tekshirish, foydalanishga tayyorlikni baholash hamda bosqichma-bosqich topshirishga tayyorgarlik ko‘rish.

Qurilish bosqichi taxminan uch yil davom etishi kutilmoqda va DXSh doirasida xizmatlar ko‘rsatish boshlanishidan oldin obyektni ishga tushirish hamda foydalanishga tayyor holatga keltirish bilan yakunlanadi.

Qurilish ishlari yakunlangach, Loyiha foydalanish bosqichiga o‘tadi. Ushbu bosqichda DXSh bitimiga muvofiq mas’uliyatlar Davlat hamkori - Sog‘liqni saqlash vazirligi va Xususiy hamkor o‘rtasida taqsimlanadi.

Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV) tibbiyot xodimlari bilan ta’minlash, bemorlarga xizmat ko‘rsatish va tibbiy xizmatlarni ko‘rsatishni o‘z ichiga olgan klinik xizmatlar uchun javobgarlikni

saqlab qoladi. Shu bilan birga, Xususiy hamkor MMT va Obyektlarni boshqarish kompaniyasi (FM Co.) orqali noklinik infratuzilma va yordamchi xizmatlarni boshqarish hamda ularga texnik xizmat ko‘rsatish uchun javobgar bo‘ladi.

Foydalanish bosqichida Sog‘liqni saqlash vazirligi mavjud beshta ixtisoslashtirilgan tibbiyot muassasasini yangi Farg‘ona “Eko-Shahar” hududiy shifoxonasi tarkibiga birlashtirishni rejalashtirmoqda. SSV tomonidan tasdiqlanishi sharti bilan, mazkur o‘tish jarayoni klinik, ma’muriy va yordamchi xodimlarni o‘z ichiga olgan taxminan 2 584 nafar tibbiyot xodimini yangi shifoxonaga o‘tkazishni nazarda tutishi kutilmoqda. Mazkur birlashtirish ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatlar ko‘rsatishni yaxshilashi kutilayotgan bo‘lsa-da, mavjud ayrim lavozimlarga ehtiyoj qolmagan yoki ularni yangi operatsion tuzilma doirasida saqlab qolish imkoni bo‘lmagan hollarda tashkiliy qayta tuzish va ishchi kuchini maqbullashtirishga olib kelishi mumkin. Sog‘liqni saqlash vazirligi amaldagi milliy mehnat qonunchiligi va tegishli kreditorlar talablariga muvofiq shtat tuzilmasini belgilash, ishchi kuchini o‘tkazish choralari hamda zarur hollarda xodimlarni qisqartirish jarayonlari uchun javobgar bo‘ladi. Loyiha mazkur jarayon davomida manfaatdor tomonlarni shaffof tarzda jalb qilishni qo‘llab-quvvatlaydi, bunda ta’sir ko‘rgan xodimlar va boshqa manfaatdor tomonlarning muntazam xabardor qilinishi, ularga tegishli masalalar bo‘yicha maslahatlashuvlar o‘tkazilishi hamda tegishli shikoyat mexanizmlaridan foydalanish imkoniyati ta’minlanadi.

Foydalanish bosqichida shifoxona uchinchi darajali tibbiy xizmatlarning to‘liq majmuasini, jumladan shoshilinch tibbiy yordam, statsionar va ambulator xizmatlar, jarrohlik amaliyotlari, intensiv terapiya, diagnostika, laboratoriya xizmatlari va reabilitatsiya xizmatlarini ko‘rsatadi. Noklinik xizmatlar obyektlarga texnik xizmat ko‘rsatish (IShHT, elektr tizimlari, sanitariya-texnik tizimlar, yong‘in xavfsizligi tizimlari), binolarni boshqarish tizimlari, xavfsizlik xizmatlari, tozalash, chiqindilarni boshqarish hamda yordamchi kommunal tizimlarni o‘z ichiga oladi.

FM Co. Kompyuter yordamida obyektlarni boshqarish (CAFM) platformasi va integratsiyalashgan yordam xizmati ko‘magida ishlaydigan sutkasiga 24 soat, haftasiga 7 kunlik texnik xizmat ko‘rsatish va monitoring tizimi orqali shifoxona infratuzilmasining uzluksiz ishlashini ta’minlaydi. Maqsad konsessiya muddati davomida xavfsizlik, ishonchlilik, gigiyena va operatsion samaradorlikning yuqori standartlarini saqlab turishdan iborat.

2.5 Loyiha jadvali va asosiy bosqichlari

Loyihaning asosiy bosqichlari quyida keltirilgan.

2-2-jadval Loyihani amalga oshirishning taxminiy jadvali

Kelishuv	Sana
DXShA imzolanishi	2026-yil 14-aprel
Moliyaviy yakunlash	2026-yil 06-dekabr
Ishlarni boshlash to‘g‘risidagi xabarnoma	2026-yil 06-dekabr
Loyihani tijoriy ishga tushirish sanasi	2029-yil 30-sentyabr

2.6 Bog‘liq obyektlar

Aksariyat kreditorlar “bog‘liq obyektlar” deganda loyiha doirasida moliyalashtirilmaydigan, biroq loyiha mavjud bo‘lmagan taqdirda qurilmagan yoki kengaytirilmagan bo‘ladigan va ularsiz loyihani amalga oshirish imkoniyati bo‘lmaydigan obyektlarni tushunish bo‘yicha yagona yondashuvga amal qiladi. Rejalashtirilayotgan shifoxona Farg‘ona “Eko-Shahar”ning kengroq bosh rejasi tarkibiga kiradi, shu sababli Loyiha jamoat infratuzilmasi tarmoqlarining bir qismini tashkil etuvchi keng ko‘lamli kommunal infratuzilmadan foydalanadi. Loyiha hududidagi infratuzilma suv ta’minoti, oqova suvlar va efflyuentlarni chiqarish, elektr energiyasi, isitish hamda yo‘l tarmoqlari bilan ulanishlarni o‘z ichiga oladi. Loyihaga xos

bog‘liq infratuzilma obyektlari quyida keltirilgan. Ularning aksariyati “Eko-Shahar” doirasida ma’lum darajada rivojlantirish ishlarini talab qiladi va hozirgi rejalarga ko‘ra, ushbu ishlar Loyihadan alohida ravishda amalga oshiriladi.

Kommunal infratuzilma tarmoqlari “Eko-Shahar”ni rivojlantirish dasturining bir qismini tashkil etadi va ushbu Loyihadan mustaqil ravishda rivojlantirilmoqda. Biroq shifoxonaning to‘laqonli faoliyat yuritishini ta’minlash uchun Loyiha mazkur tarmoqlarga ulanishi zarur[1]:

- **Elektr tarmoqlari**: Jami 15 km tashqi va 28 km ichki tarmoqlar, shuningdek, podstansiyalar, 2 ta taqsimlash punkti hamda 15 ta transformator stansiyasi o‘rnatildi. Eng yaqin podstansiya Loyiha maydonidan taxminan 700 metr masofada joylashgan.
- **Ichimlik suvi:** 12,1 km uzunlikdagi tashqi va 5,1 km uzunlikdagi ichki quvurlar tarmog‘i tortildi, shuningdek, o‘n beshta quduq va har biri 500 m³ hajmli ikkita suv ombori qurildi. Loyiha ulanishi ko‘zda tutilgan diametri 400 mm bo‘lgan magistral ichimlik suvi tarmog‘i maydon chegarasidan 450 metr masofada joylashgan.
- **Oqova suvlarni boshqarish**: Taxminan 10,9 km tashqi va 3,3 km ichki oqova suv quvurlari yotqizildi. Diametri 500 mm bo‘lgan asosiy oqova suv tarmog‘i Loyihaning ulanishi ko‘zda tutilgan maydon chegarasidan taxminan 1000 metr masofada joylashgan.
- **Yo‘l tarmog‘i:** 1,5 km tashqi va 5,3 km ichki yo‘llar qurildi.
- **Issiqlik ta’minoti:** Taxminan 5,8 km tashqi va 11,2 km ichki issiqlik quvurlari o‘rnatildi hamda quvvati 21 MVt bo‘lgan qozonxona qurildi.

2-4-Rasm. Loyiha hududi yaqinidagi kommunal tarmoqlarning sxematik tasviri

[1] Manba: XMK taqdimoti, 2025-yil 18-iyun. Vision Invest tomonidan taqdim etilgan ma’lumotlarga ko‘ra.

3.0 Normativ-huquqiy baza va talablar.

3.1 Milliy talablar

Loyiha doirasida manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni O‘zbekiston Respublikasining milliy qonunchilik va institutsional bazasi bilan tartibga solinadi. Mazkur baza jamoatchilik ishtiroki, axborotdan foydalanish, shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari, atrof-muhit masalalari bo‘yicha maslahatlashuvlar, mehnat huquqlari hamda institutsional nazorat uchun huquqiy asos yaratadi. Ushbu qoidalar birgalikda manfaatdor tomonlarning qarorlar qabul qilish jarayonlarida ishtirok etishi, o‘z xavotirlarini bildirishlari hamda Loyihaga oid tegishli ma’lumotlardan tizimli va qonun bilan himoyalangan tartibda foydalanishlarini ta’minlaydi.

3.1.1 O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yildagi o‘zgartirishlar)[2]

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi manfaatdor tomonlarning huquqlari va jamoatchilik ishtirokini eng yuqori darajada huquqiy himoya qilishni ta’minlaydi. Konstitutsiyada O‘zbekiston demokratik, huquqiy, ijtimoiy va dunyoviy davlat sifatida belgilangan bo‘lib, fuqarolarga axborotdan foydalanish, jamoat ishlarida ishtirok etish hamda xavfsiz va sog‘lom atrof-muhitga ega bo‘lish kabi asosiy huquqlar kafolatlanadi. 49-modda qulay atrof-muhitga va ishonchli ekologik ma’lumotlardan foydalanishga bo‘lgan huquqni alohida kafolatlaydi, shuningdek, davlatdan shaharsozlik va ekologik qarorlar qabul qilish jarayonlarida jamoatchilik ishtirokini ta’minlashni talab qiladi. Ushbu qoida Loyihaga nisbatan qo‘llaniladigan jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar va ma’lumotlarni oshkor qilish talablari uchun konstitutsiyaviy asosni tashkil etadi.

Shuningdek, Konstitutsiyada jismoniy shaxslar va tashkilotlarning 40-moddaga muvofiq davlat organlariga murojaatlar, takliflar va shikoyatlar bilan murojaat qilish huquqi kafolatlangan bo‘lib, ular qonunda belgilangan muddatlarda ko‘rib chiqilishi shart. Bu milliy va Loyiha darajasidagi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari uchun huquqiy asos yaratadi. Bundan tashqari, mulk huquqlariga oid konstitutsiyaviy qoidalar yer va boshqa aktivlarning qonuniy tartib-taomillarsiz va tegishli huquqiy jarayonga rioya etmasdan olib qo‘yilishiga yo‘l qo‘ymaslikni ta’minlaydi. Bu, ayniqsa, yerlarni olib qo‘yish yoki iqtisodiy ko‘chirish bilan bog‘liq holatlarda muhim ahamiyatga ega. Mehnat huquqlari ham qat’iy himoya qilinadi, jumladan adolatli mehnat sharoitlari, tenglik va kamsitmaslikka oid qoidalar nazarda tutilgan bo‘lib, ular ishchilar hamda bandlik bilan bog‘liq manfaatdor tomonlarni inklyuziv tarzda jalb qilishni qo‘llab-quvvatlaydi. Bundan tashqari, atrof-muhitni muhofaza qilish bo‘yicha majburiyatlar Konstitutsiyada mustahkamlangan bo‘lib, bu ekologik xabardorlik hamda manfaatdor tomonlarning atrof-muhitni boshqarish jarayonlaridagi ishtiroki muhimligini yanada kuchaytiradi.

3.1.2 Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risidagi qonun (2014-yil, 2017 va 2024-yillarda o‘zgartirishlar kiritilgan)[3]

“Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risida”gi Qonun shikoyatlarni ko‘rib chiqish hamda fuqarolarning davlat organlari bilan o‘zaro hamkorligini tartibga soluvchi asosiy huquqiy bazani belgilaydi. Mazkur Qonun jismoniy shaxslar va tashkilotlarga shikoyatlar, takliflar va so‘rovlarni og‘zaki, yozma yoki elektron shaklda taqdim etish imkonini beradi hamda barcha manfaatdor tomonlar guruhlari uchun murojaat qilish imkoniyatini ta’minlaydi. Qonunga muvofiq, murojaatlar o‘n besh kun ichida ko‘rib chiqilishi lozim, murakkabroq

[2] 2023-yil 30-aprelda o‘tkazilgan O‘zbekiston Respublikasi referendumi orqali tasdiqlangan O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023-yildagi yangi tahrir).

[3] O‘zbekiston Respublikasining 2014-yil 3-dekabrdagi O‘RQ-378-son “Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to‘g‘risida”gi Qonuni (o‘zgartirishlar bilan, jumladan 2017-yil 11-sentabrdagi O‘RQ-445-son Qonun bilan kiritilgan o‘zgartirishlar va keyingi o‘zgartirishlarni hisobga olgan holda).

masalalar bo‘yicha esa ushbu muddat bir oygacha uzaytirilishi mumkin. Shuningdek, Qonunda fuqarolar va davlat muassasalari o‘rtasida bevosita muloqotni yengillashtirish maqsadida maxsus jamoatchilik qabulxonalarini tashkil etish nazarda tutilgan. Loyiha doirasida mazkur Qonun Loyiha darajasidagi Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) uchun huquqiy asos yaratadi hamda manfaatdor tomonlarning murojaatlari belgilangan muddatlarda rasmiy ravishda qayd etilishi, baholanishi va ko‘rib chiqilishini ta’minlaydi.

3.1.3 Atrof-muhitni muhofaza qilish qonunchiligi va jamoatchilik ishtiroki doirasi[4]

O‘zbekistonning ekologik qonunchiligi, xususan, ekologik baholash, axborotni oshkor etish va jamoatchilik bilan maslahatlashuv jarayonlari doirasida manfaatdor tomonlarni jalb qilish uchun huquqiy asos yaratadi. “Tabiatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi Qonun fuqarolarning sog‘lom atrof-muhitga bo‘lgan huquqini belgilaydi hamda atrof-muhitni muhofaza qilish faoliyatida, jumladan ekologik ahamiyatga ega loyihalar ustidan jamoatchilik nazoratida ishtirok etishni nazarda tutadi. “Ekologik nazorat to‘g‘risida”gi Qonun atrof-muhit holatini monitoring qilish va aholi salomatligi hamda xavfsizligiga tahdidlarni aniqlash mexanizmlarini belgilash orqali manfaatdor tomonlarning ishtirokini qo‘llab-quvvatlaydi va ularning xabardor holda jalb etilishiga xizmat qiladi.

“Ekologik ekspertiza to‘g‘risida”gi Qonun, o‘zgartirishlar bilan, Loyiha uchun alohida ahamiyatga ega, chunki u tegishli ekologik toifalarga kiritilgan loyihalar uchun Davlat ekologik ekspertizasi (DEE) xulosasini olishni talab etadi hamda ekologik baholash jarayonida jamoatchilik ishtirokini nazarda tutadi. Atrof-muhitga ta’sirni baholash (AMTB) talab etiladigan loyihalar bo‘yicha loyiha haqidagi ma’lumotlarni taqdim etish, atrof-muhit va ijtimoiy sohaga ehtimoliy ta’sirlarni oshkor qilish, manfaatdor tomonlarning fikr va xavotirlarini olish hamda tasdiqlashdan oldin tegishli fikr-mulohazalarni ekologik baholash hujjatlariga kiritish maqsadida jamoatchilik muhokamalari/eshituvlari tashkil etiladi. Bunday jamoatchilik eshituvlarida Loyiha xususiyatidan kelib chiqib, tegishli manfaatdor tomonlar, jumladan ta’sir ko‘rgan jamoalar vakillari, mahalliy hokimiyat organlari, mahalla vakillari, davlat organlari va boshqa qiziqish bildiruvchi tomonlar ishtirok etadi.

Ekologik baholash jarayoni doirasida O‘zbekistonning ekologik maslahatlashuv talablariga muvofiq may oyida [yil] jamoatchilik eshituvi o‘tkazilgan. Eshituv tegishli manfaatdor tomonlarga, jumladan mahalliy hokimiyat organlari vakillari, mahalla vakillari, jamoa a’zolari va boshqa qiziqish bildiruvchi tomonlarga rejalashtirilayotgan Loyihani ko‘rib chiqish, o‘z xavotirlarini bildirish hamda ekologik baholash jarayonida hisobga olinishi uchun fikr-mulohaza taqdim etish imkonini berdi.

3.1.4 Manfaatdor tomonlarga taalluqli sohaviy ekologik qonunchilik[5]

Havo sifati, suv resurslari, chiqindilarni boshqarish, biologik xilma-xillik va muhofaza etiladigan hududlarni o‘z ichiga olgan, manfaatdor tomonlar uchun bevosita ahamiyatga ega tabiiy resurslar bir qator sohaviy ekologik qonunlar bilan tartibga solinadi. Ushbu qonunlar atrof-muhit resurslarini muhofaza qilish va ulardan barqaror foydalanishni tartibga soladi hamda atrof-muhit sifati va aholi salomatligini muhofaza qilish standartlarini belgilaydi. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish nuqtayi nazaridan ushbu huquqiy hujjatlar muhim ahamiyatga ega, chunki ular jamoalarni eng ko‘p tashvishga soladigan ekologik jihatlarni,

[4] O‘zbekiston Respublikasining “Tabiatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi Qonuni (1992-yil, o‘zgartirishlar bilan); “Ekologik nazorat to‘g‘risida”gi Qonun (2013-yil, o‘zgartirishlar bilan); “Ekologik ekspertiza, atrof-muhitga ta’sirni baholash va strategik ekologik baholash to‘g‘risida”gi Qonun (2025-yil); “Ekologik audit to‘g‘risida”gi Qonun (2021-yil, o‘zgartirishlar bilan).

[5] O‘zbekiston Respublikasi - “Ekologik ekspertiza, atrof-muhitga ta’sirni baholash va strategik ekologik baholash to‘g‘risida”gi Qonun (O‘RQ-1036-son), ekologik baholash, jamoatchilik ishtiroki, ekologik axborotni oshkor etish va manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlarga qo‘yiladigan talablarni belgilaydi.

jumladan atmosferaga chiqariladigan tashlamalar, suv resurslarining mavjudligi, chiqindilarni utilizatsiya qilish va ekotizimlarni muhofaza qilish masalalarini belgilaydi. Shuningdek, ular Loyihani rejalashtirish va amalga oshirish jarayonida atrof-muhitga ta’sirlar to‘g‘risidagi ma’lumotlarni oshkor etish hamda ta’sir ko‘rgan jamoalar bilan maslahatlashuvlar o‘tkazish talablarini mustahkamlaydi.

3.1.5 Mehnat va bandlik to‘g‘risidagi qonun hujjatlari[6]

O‘zbekistondagi mehnat qonunchiligi ishchilar va bandlik bilan bog‘liq manfaatdor tomonlar bilan o‘zaro munosabatlar uchun asos yaratadi. Mehnat kodeksi "Aholi bandligi to‘g‘risida"gi qonun va hukumatning tegishli qarorlari bilan birgalikda adolatli bandlik, kamsitmaslik, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik, shuningdek, ishga joylashish imkoniyatlaridan foydalanish bilan bog‘liq kafolatlarni belgilaydi. Ushbu huquqiy normalar loyihaga jalb qilingan ishchilarning, shu jumladan pudratchilar va subpudratchilarning adolatli sharoitlarda ishlashini hamda yoshlar va ayollar kabi ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar kamsitilishdan himoya qilinishini ta’minlaydi. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish nuqtai nazaridan, ushbu qonunlar ishchilar bilan inklyuziv muloqot olib borishni talab qiladi va mehnat bilan bog‘liq shikoyatlarning rasmiy mexanizmlar orqali ko‘rib chiqilishini ta’minlaydi. Ushbu talablar, shuningdek, mavjud sog‘liqni saqlash muassasalarini birlashtirish bilan bog‘liq bo‘lgan ishchi kuchi o‘zgarishlariga, jumladan, ta’sirga uchragan xodimlar bilan maslahatlashuvlar o‘tkazish, mehnat shartlaridagi o‘zgarishlar to‘g‘risida xabardor qilish va boshqa ishga o‘tkazish, qayta tayinlash yoki qisqartirish holatlarida tegishli huquq va imtiyozlarni ta’minlashga ham taalluqlidir.

3.1.6 Madaniy meros va arxeologiyaga oid qonunchilik[7]

O‘zbekistondagi madaniy meros va arxeologiyaga oid qonunlar madaniy va tarixiy resurslarni muhofaza qilish, saqlash va boshqarishni tartibga soladi. Ushbu qonunlar loyihani amalga oshirish jarayonida aniqlangan arxeologik yoki madaniy ahamiyatga ega har qanday topilma haqida tegishli organlarga xabar berilishini va ularning belgilangan tartib-qoidalarga muvofiq boshqarilishini talab qiladi. Shuningdek, ular madaniy merosga salbiy ta’sir yetkazilmasligini ta’minlash maqsadida vakolatli muassasalar bilan harakatlarni muvofiqlashtirishni talab qiladi. Manfaatdor tomonlarning ishtiroki nuqtai nazaridan, ushbu qoidalar, ayniqsa, madaniy meros qadriyatlari mavjud bo‘lishi mumkin bo‘lgan hududlarda madaniyat idoralari va mahalliy hamjamiyatlar bilan muloqot qilishni talab qiladi.

3.1.7 Atrof-muhitga ta’sirni baholash va jamoatchilik bilan maslahatlashish bo‘yicha milliy talablar[8]

O‘zbekistonda atrof-muhitga ta’sirni baholash milliy qonunchilik va hukumat qarorlari, jumladan, “Ekologik ekspertiza to‘g‘risida”gi qonun va Vazirlar Mahkamasining 541-son qarori, shuningdek, 2025-yilda joriy etilgan yangilangan ekologik baholash tizimi bilan tartibga solinadi. AMTB jarayoni uchta ketma-ket bosqichdan iborat bo‘lib, u loyihani ishlab chiqishning ilk bosqichidagi dastlabki baholashdan boshlanadi, qurilishdan oldingi atrof-muhitni batafsil baholash bilan davom etadi va loyihani foydalanishga topshirishdan oldingi

[6] O‘zbekiston Respublikasining Mehnat kodeksi (2022-yil, 2023-yildan kuchga kirgan, o‘zgartirishlar bilan); O‘zbekiston Respublikasining 2020-yildagi O‘RQ-642-son “Aholi bandligi to‘g‘risida”gi Qonuni (o‘zgartirishlar bilan); O‘zbekiston Respublikasining “Mehnatni muhofaza qilish to‘g‘risida”gi Qonuni (2025-yil); O‘zbekiston Respublikasi tomonidan ratifikatsiya qilingan Xalqaro mehnat tashkiloti (XMT) konvensiyalari.

[7] O‘zbekiston Respublikasining "Madaniy meros obyektlarini muhofaza qilish va ulardan foydalanish to‘g‘risida"gi Qonuni (2001-yil, o‘zgartirish va qo‘shimchalar bilan) va XMKning 8-Faoliyat standarti: Madaniy meros (2012-yil)

[8] O‘zbekiston Respublikasining “Ekologik ekspertiza, atrof-muhitga ta’sirni baholash va strategik ekologik baholash to‘g‘risida”gi O‘RQ-1036-son Qonuni (2025-yil) va Vazirlar Mahkamasining “Davlat ekologik ekspertizasi to‘g‘risidagi nizomni tasdiqlash haqida”gi 541-son qarori (2020-yil, o‘zgartirishlar bilan)

yakuniy ekologik tasdiqlash bilan yakunlanadi. Har bir bosqich borgan sari batafsilroq tahlil va me’yoriy jihatdan ko‘rib chiqishni o‘z ichiga oladi.

Jamoatchilik bilan maslahatlashuvlar milliy AMTB tizimi doirasidagi majburiy talab hisoblanadi va u loyihani ishlab chiqishning eng dastlabki bosqichidan boshlab o‘tkazilishi shart. Ushbu jarayonning bir qismi sifatida loyiha tavsifi, ko‘rib chiqilgan muqobil variantlar, atrof-muhitning dastlabki sharoitlari, ehtimoliy ta’sirlar va taklif etilayotgan yumshatish choralari haqida tushunarli ma’lumotlarni taqdim etuvchi Texnik bo‘lmagan xulosa tayyorlanishi hamda manfaatdor tomonlarga oshkor qilinishi kerak. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni tegishli davlat organlari, atrof-muhitni muhofaza qilish idoralari, ta’sir ko‘rsatilgan jamoalar, nodavlat tashkilotlar va boshqa manfaatdor shaxslarni o‘z ichiga olishi lozim. Maslahatlashuv jarayoni manfaatdor tomonlarga o‘z fikr-mulohazalarini bildirish imkoniyatini ta’minlashga qaratilgan bo‘lib, ushbu fikrlar keyinchalik hujjatlashtiriladi va ekologik tasdiqlash jarayonining bir qismi sifatida ko‘rib chiqiladi.

3.1.8 Manfaatdor tomonlarni jalb qilishning institutsional asoslari

O‘zbekistonda atrof-muhitni boshqarish va manfaatdor tomonlarni jalb qilishning institutsional asoslariga bir nechta asosiy davlat organlari rahbarlik qiladi. Vazirlar Mahkamasi atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish bo‘yicha umumiy siyosiy yo‘nalish va nazoratni ta’minlaydi. Ekologiya va iqlim o‘zgarishi bo‘yicha milliy qo‘mita atrof-muhitni muhofaza qilish, monitoringni amalga oshirish va ekologik standartlar ijrosini ta’minlashga mas’ul bo‘lgan asosiy nazorat organi hisoblanadi. Davlat ekologik ekspertizasi markazi ekologik baholash hujjatlarini ko‘rib chiqish va davlat ekologik ekspertizasidan o‘tkazilishi lozim bo‘lgan loyihalarga ekologik ruxsatnomalar berishga mas’uldir. Bundan tashqari, Sog‘liqni saqlash vazirligi huzuridagi Sanitariya-epidemiologiya xizmati aholi salomatligi standartlarini belgilash va atrof-muhitning salomatlikka ta’sir xavfini baholash, shu jumladan sanitariya-himoya zonalarini belgilashga mas’uldir. Ushbu muassasalar birgalikda loyihalarni tasdiqlash, ekologik muvofiqlikni ta’minlash va jamoatchilik maslahatlashuvlari jarayonlarini nazorat qilishda markaziy rol o‘ynaydi.

3.1.9 Xalqaro konvensiyalar va majburiyatlar

O‘zbekiston shaffoflik, jamoatchilik ishtiroki va atrof-muhitni muhofaza qilish bo‘yicha milliy talablarni mustahkamlovchi bir qator xalqaro Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha konvensiyalarni imzolagan. Bular qatoriga atrof-muhit shaffofligi va hisobot berishni targ‘ib qiluvchi Birlashgan Millatlar Tashkilotining Iqlim o‘zgarishi bo‘yicha doiraviy konvensiyasi va Parij bitimi, ekotizimlarni saqlash va jamoatchilik xabardorligini oshirishni qo‘llab-quvvatlovchi Biologik xilma-xillik to‘g‘risidagi konvensiya, shuningdek, ishchilar huquqlarini himoya qiluvchi va adolatli mehnat amaliyotini targ‘ib qiluvchi Xalqaro mehnat tashkilotining turli konvensiyalari kiradi. O‘zbekiston, shuningdek, bioxilma-xillikni himoya qilishni qo‘llab-quvvatlovchi Yo‘qolib ketish xavfi ostida turgan yovvoyi fauna va flora turlarining xalqaro savdosi to‘g‘risidagi konvensiya ishtirokchisi hisoblanadi. Ushbu xalqaro majburiyatlar manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha milliy talablarni mustahkamlaydi va Loyihani xalqaro miqyosda qabul qilingan eng ilg‘or amaliyotlarga, jumladan, manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlarni oshkor qilish bo‘yicha XMKning 1-sonli samaradorlik standartiga muvofiqlashtiradi.

3.2 Kreditorlar talablari

Loyihani moliyalashtirish xalqaro moliya institutlaridan jalb qilinishi rejalashtirilgan bo‘lib, hozirgi vaqtda XMK, YeTTB va AQSH XMK istiqbolli kreditorlar sifatida belgilangan. Loyiha kreditorlarning amaldagi atrof-muhit va ijtimoiy talablariga rioya qilishi shart.

Moliyalashtirish sharti sifatida, Loyiha kreditorlarning amaldagi Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar (AMIM) siyosatlariga rioya qilishi shart, bunda manfaatdor tomonlarni jalb qilish, ma’lumotlarni oshkor qilish, maslahatlashuvlar o‘tkazish, shikoyatlarni boshqarish hamda ta’sir ostidagi va zaif guruhlar bilan inklyuziv hamkorlik qilishga alohida e’tibor qaratiladi.

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) ushbu talablarga mos kelishi va Loyihaning butun hayotiy sikli davomida tizimli, shaffof va doimiy hamkorlikni ta’minlash maqsadida tayyorlangan.

3.2.1 XMK faoliyati standartlari

XMKning faoliyat standartlari (2012) XMK tomonidan moliyalashtiriladigan loyihalar uchun atrof-muhit va ijtimoiy xavflarni boshqarishning asosiy mezonini tashkil etadi va Loyihaga nisbatan qo‘llaniladi. Manfaatdor tomonlarni jalb qilishda quyidagilar alohida ahamiyatga ega:

- **PS1- Atrof-muhit va ijtimoiy xavf-xatarlar hamda ta’sirlarni baholash va boshqarish**, u manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish, ma’lumotlarni oshkor qilish, maslahatlashuvlar va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlariga qo‘yiladigan talablarni o‘z ichiga oladi. PS1 talablariga muvofiq, Loyiha quyidagilarni amalga oshiradi:
    - Manfaatdor tomonlarni, jumladan ta’sir ostidagi jamoalar, zaif guruhlar va boshqa manfaatdor shaxslarni aniqlash va tahlil qilish;
    - Tegishli loyiha ma’lumotlarini o‘z vaqtida, qulay va madaniy jihatdan mos tarzda oshkor qilish;
    - Loyihaning butun hayotiy davri davomida manfaatdor tomonlar bilan mazmunli maslahatlashuvlar o‘tkazish;
    - Maslahatlashuvlar manipulyatsiya, aralashuv, majburlash yoki qo‘rqitishdan xoli bo‘lishini ta’minlash; va
    - Loyiha darajasida qulay, shaffof va tezkor Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini yaratish va yuritish.
- **PS2- Mehnat va ish sharoitlari**, shu jumladan ishchilarga adolatli munosabatda bo‘lish talablari, mehnat munosabatlarini boshqarish, ishchilarni jalb qilish, ishchilarning huquqlarini himoya qilish va shikoyatlarni ko‘rib chiqish uchun qulay mexanizmlar. PS2 tamoyillari, shuningdek, sog‘liqni saqlash xizmatlarini birlashtirish bilan bog‘liq ishchi kuchini qayta tashkil etishda ham dolzarbdir, bunda ish bilan ta’minlash tartiblarida o‘zgarishlar yuz berishi mumkin. Shtatlarni qisqartirish muqarrar bo‘lib qolgan hollarda, Loyiha va tegishli mas’ul organlardan o‘z vaqtida xabardor qilish, ta’sir ostidagi ishchilar bilan maslahatlashish, qisqartirishning muqobil variantlarini baholash hamda amaldagi milliy talablar va ilg‘or xalqaro amaliyotga muvofiq yumshatish choralarini o‘z ichiga olgan shaffof jarayonga amal qilish kutiladi.
- **PS3 - Resurslar samaradorligi va ifloslanishning oldini olish**, bu ekologik samaradorlik va xavflarni kamaytirish choralari bo‘yicha hamkorlikni talab qilishi mumkin;
- **PS4 - Jamoa salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi,** bu zarar ko‘rgan jamoalar bilan salomatlik, xavfsizlik va muhofaza xavflari hamda ularni yumshatish choralari bo‘yicha hamkorlikni talab qiladi;
- **PS5 - Yer ajratish va majburiy ko‘chirish** *(joriy baholashlarga ko‘ra, Loyiha uchun tatbiq etilmaydi)*;
- PS6 - Bioxilma-xillikni saqlash va tirik tabiiy resurslarni barqaror boshqarish**, biologik xilma-xillik bilan bog‘liq ta’sirlar yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan hollarda hamkorlikni talab qiladi;**
- **PS7 - Tub xalqlar (joriy dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra qo‘llanilmaydi)***; va*

- **PS8 - Madaniy meros**, shu jumladan tasodifiy topilmalar yoki madaniy meros bilan bog‘liq xavflar yuzaga kelgan taqdirda manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar.

3.2.1.1 Jahon banki guruhi / XMK AMSX yo‘riqnomalari

Jahon banki guruhi / XMKning Atrof-muhit, sog‘liq va xavfsizlik (AMSX) bo‘yicha yo‘riqnomalari atrof-muhit va ijtimoiy xavflarni boshqarish bo‘yicha ilg‘or xalqaro sanoat amaliyotini (IXSA) taqdim etadi va tegishli hollarda manfaatdor tomonlar ishtirokini qo‘llab-quvvatlaydi.

Asosiy amal qiladigan ko‘rsatmalarga quyidagilar kiradi:

- **Umumiy AMSX yo‘riqnomalari (2007)** - jamoat salomatligi va xavfsizligi, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va jamoatchilik bilan maslahatlashish to‘g‘risidagi qoidalarni o‘z ichiga oladi;
- Sog‘liqni saqlash muassasalari uchun XMKning AMSX bo‘yicha yo‘riqnomasi **(2007)** - infeksiya nazorati, chiqindilarni boshqarish, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik kabi sog‘liqni saqlash bilan bog‘liq Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavf-xatarlar bilan ishlash uchun tegishli.

Zarur hollarda, sog‘liqni saqlash muassasalari uchun ishlab chiqilayotgan yo‘riqnoma loyihalari, ayniqsa xavf-xatarlar to‘g‘risida xabardor qilish va jamoat salomatligini ta’minlashga jalb etish bo‘yicha ilg‘or amaliyot yondashuvlarini mustahkamlash uchun ko‘rib chiqilishi mumkin.

3.2.2 Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki

Loyiha, shuningdek, Yevropa tiklanish va taraqqiyot bankining (YeTTB) Atrof-muhit va ijtimoiy talablariga (AMIT 2024) muvofiq bo‘ladi, bunda manfaatdor tomonlarni jalb qilishga doir qismi quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- **AMIT 1 - Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlarni baholash va boshqarish**, bunda manfaatdor tomonlarni tizimli ravishda aniqlash, jalb qilish va Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimiga (AMIBT) integratsiya qilish talab etiladi;
- **AMIT 2 - Mehnat va ish sharoitlari:** Ishchilar va ularning vakillari bilan hamkorlik qilish, shu jumladan bandlik shartlari haqida ma’lumot berish, ishchilarning shikoyatlarini ko‘rib chiqish mexanizmlari va ishchi kuchi bilan bog‘liq o‘zgarishlar paytida maslahatlashuvlar o‘tkazish (ayniqsa, mavjud sog‘liqni saqlash muassasalarining birlashtirilishi va ishchi kuchining ehtimoliy o‘tishi tufayli dolzarbdir).
- **AMIT 3 - Resurslar samaradorligi hamda ifloslanishning oldini olish va nazorat qilish:** Atrof-muhitni muhofaza qilish ko‘rsatkichlari, chiqindilarni boshqarish, resurslar samaradorligi va tegishli hollarda atrof-muhitga ta’siri bo‘yicha jamoatchilik xavotirlari bilan bog‘liq hamkorlik.
- **AMIT 4 - Salomatlik, mehnat muhofazasi va xavfsizlik:** ta’sirga uchragan jamoalar bilan xavflarni oldini olish va kamaytirish choralari bo‘yicha hamkorlik qilishni talab qiladi.
- **AMIT 8 - Madaniy meros:** agar tasodifiy topilmalar bilan bog‘liq tartib-qoidalar yoki madaniy merosga ta’sirlar aniqlansa, madaniy meros masalalari bo‘yicha jalb qilish va maslahatlashuvlar o‘tkazish.
- **AMIT 10 - Ma’lumotlarni oshkor qilish va manfaatdor tomonlarni jalb qilish:** manfaatdor tomonlarni jalb qilishni rejalashtirish, ma’lumotlarni oshkor qilish, maslahatlashuvlar va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlariga nisbatan keng qamrovli talablarni belgilaydi. AMIT 10 doirasida Loyiha quyidagilarni amalga oshirishi shart:

- Loyihaning xavf-xatarlari va ta’sirlariga mutanosib ravishda Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini ishlab chiqish va amalga oshirish;
- Loyihaning butun hayotiy davri davomida manfaatdor tomonlar bilan barvaqt, doimiy va mazmunli hamkorlikni olib borish;
- Loyiha to‘g‘risidagi ma’lumotlarning tushunarli formatlarda va tillarda oshkor etilishini ta’minlash;
- Zaif va ehtiyojmand guruhlarga alohida e’tibor qaratish; va
- Shikoyatlarni ko‘rib chiqishning shaffof, qulay va tezkor mexanizmini yaratish.

YeTTB, shuningdek, ilg‘or xalqaro amaliyotga, jumladan, gender zo‘ravonligining oldini olish, ishchilarning yashash sharoitlari standartlari va inklyuziv jalb qilish yondashuvlariga oid ko‘rsatmalarga muvofiq kelishni rag‘batlantiradi.

Bundan tashqari, YeTTB Loyihalar bo‘yicha mustaqil hisobdorlik mexanizmini (IPAM) tashkil etdi. Ushbu mexanizm quyidagilarga mo‘ljallangan:

- Loyiha ta’siriga uchragan insonlar va fuqarolik jamiyati tashkilotlari tomonidan ko‘tarilgan ijtimoiy, ekologik va jamoatchilikka oshkor qilish bilan bog‘liq muammolarni hal qilishda yordam berish;
- Loyiha manfaatdor tomonlari o‘rtasidagi muloqotni osonlashtirish; va
- Bank o‘zining Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha siyosatiga (AMIS) rioya qilganligini baholash; ushbu siyosatlarga rioya qilmaslik holatlarini bartaraf etish uchun IPAM mavjud va u Bank tomonidan kelajakda rioya qilmaslik holatlarining oldini olishga yordam beradi.

3.2.3 AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi (DFC) talablari

AQSH XMK o‘zi qo‘llab-quvvatlaydigan barcha loyihalardan Atrof-muhit va ijtimoiy siyosat hamda tartib-qoidalariga rioya qilishni talab qiladi. Ushbu talablar asosan XMKning Faoliyat standartlariga muvofiq bo‘lib, manfaatdor tomonlarni inklyuziv, shaffof va huquqlarga asoslangan holda jalb etishga alohida e’tibor qaratadi.

- Ushbu MTJQRga taalluqli AQSH XMKning asosiy talablari quyidagilardan iborat:
- Loyihaning butun hayot tsikli davomida Loyihadan ta’sir ko‘rgan shaxslar bilan mazmunli maslahatlashuvlar o‘tkazish;
- Zaif, chetlashtirilgan va ehtiyojmand guruhlarga e’tibor qaratgan holda inklyuziv ishtirokni ta’minlash;
- Jalb qilish jarayonlarida kamsitishga yo‘l qo‘ymaslik va inson huquqlarini hurmat qilishni rag‘batlantirish;
- Loyiha darajasida shikoyatlarni ko‘rib chiqishning qulay va samarali mexanizmlarini taqdim etish;
- Loyiha bilan bog‘liq ma’lumotlarning shaffofligi va o‘z vaqtida oshkor etilishini ta’minlash; va
- Gender omillarini hisobga olish, shu jumladan genderga asoslangan zo‘ravonlik va shilqimlikning (GZJZ) oldini olish hamda oqibatlarini yumshatish.

Sog‘liqni saqlash sohasidagi loyihalar uchun AQSH XMK, shuningdek, tegishli milliy me’yoriy ruxsatnomalarga rioya qilishni talab qiladi va loyihani amalga oshirish davomida nazorat qiluvchi hamda sog‘liqni saqlash organlari bilan doimiy hamkorlik qilishga chaqiradi.

4.0 Manfaatdor tomonlarni aniqlash va tahlil qilish

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish — bu manfaatdor tomonlarni va ularning muammolarini tushunish hamda ularni loyiha faoliyati va qaror qabul qilish jarayonlariga jalb qilish bo‘yicha tizimli yondashuvdir. U maslahatlashuvlar o‘tkazish, ma’lumotlarni oshkor qilish va fikr-mulohazalarni inobatga olishning tegishli usullarini aniqlashga yordam beradi. Ushbu rejada aniqlangan manfaatdor tomonlar loyiha ta’siriga bevosita yoki bilvosita tushishi mumkin bo‘lgan shaxslar yoki guruhlarni, shuningdek, loyihaga qiziqish bildirishi mumkin bo‘lgan va/yoki loyiha natijalariga ijobiy yoki salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan shaxslarni o‘z ichiga oladi. Manfaatdor tomonlar dinamikasi vaqt o‘tishi bilan o‘zgarishi mumkinligi sababli, ushbu MTJQR yangi aniqlangan manfaatdor tomonlarni yoki ularning sharoitlaridagi o‘zgarishlarni aks ettirish uchun yangilab boriladi.

Manfaatdor tomonlarning manfaatlari, ta’siri va Loyihaga aloqadorlik darajasi vaqt o‘tishi bilan hamda qurilish va ekspluatatsiya bosqichlari o‘rtasida o‘zgarishi mumkin. Shunga ko‘ra, ushbu MTJQR ikkala bosqichni ham qamrab olish uchun ishlab chiqilgan bo‘lib, yangi aniqlangan manfaatdor tomonlarni, ularning sharoitlaridagi o‘zgarishlarni hamda jalb qilish talablaridagi har qanday tegishli o‘zgarishlarni aks ettirish maqsadida AMIBTning bir qismi sifatida MMT tomonidan ko‘rib chiqiladi va yangilanib boriladi.

4.1 Manfaatdor tomonlarni aniqlashga yondashuv

Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasining manfaatdor tomonlarini aniqlash uchun tizimli va bosqichma-bosqich yondashuv qo‘llanildi. Manfaatdor tomonlarni aniqlash loyihaning qamrov hududi, ta’sir doirasi, hayotiy davridagi faoliyati (qurilish va foydalanish), DXSH tuzilmasi doirasidagi institutsional mexanizmlar, shuningdek, AMITBda aniqlangan Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha potensial xavf yo‘nalishlari asosida amalga oshirildi.

Farg‘ona Eko-Shahar bosh rejasi hududida Loyihaning noldan (greenfield) rivojlantirish kontekstini hisobga olgan holda manfaatdor tomonlar xaritasi tuzildi; bunga loyihaning ichki manfaatdor tomonlari va amalga oshirish bo‘yicha hamkorlari (masalan, Loyiha tashkiloti /MMT, Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV), Bosh pudratchisi, Obyektlarni boshqarish (FM) kompaniyasi va boshqa tegishli pudratchilar), shuningdek, tashqi manfaatdor tomonlar (jumladan, atrofdagi jamoalar, mavjud va rejalashtirilgan infratuzilma operatorlari, nazorat qiluvchi organlar, xizmat ko‘rsatuvchilar, moliya muassasalari va boshqa aloqador tomonlar) qamrab olingan. Manfaatdor tomonlarni xaritalash jarayonida, shuningdek, loyihaning butun hayotiy sikli, shu jumladan loyihalash, qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlari davomida har bir manfaatdor tomonlar guruhining roli, majburiyatlari va ta’siri hisobga olinadi.

Loyiha uchun aniqlangan manfaatdor tomonlar quyidagi toifalarga bo‘lingan:

- Ta’sirga uchragan manfaatdor tomonlar **(A)** – Ta’sirga uchragan manfaatdor tomonlar bu Loyihani qurish, foydalanish yoki foydalanishdan chiqarish bosqichlarida Loyiha bilan bog‘liq bir yoki bir nechta ekologik, ijtimoiy, sog‘liqni saqlash, xavfsizlik yoki iqtisodiy ta’sirlarning bevosita yoki bilvosita ta’siriga tushishi mumkin bo‘lgan shaxslar, uy xo‘jaliklari, guruhlar yoki tashkilotlardir. Ta’sirga uchragan manfaatdor tomonlarga Eko-Shahar hududi atrofidagi jamoalar, yaqin atrofdagi mahalla aholi punktlari, qurilish va foydalanish xodimlari, shifoxonadan foydalanuvchilar (bemorlar, parvarish qiluvchilar va tashrif buyuruvchilar), mahalliy korxonalar, shuningdek, infratuzilmasi Loyiha faoliyatidan bevosita yoki bilvosita ta’sirlanishi mumkin bo‘lgan kommunal xizmatlar operatorlari kiradi.
- Manfaatlarga asoslangan tomonlar **(I)** – Manfaatlarga asoslangan tomonlar Loyiha bilan bog‘liq ekologik yoki ijtimoiy ta’sirlardan bevosita yoki jismonan ta’sir ko‘rishi kutilmaydigan, ammo o‘zining institutsional vakolati, tarmoqdagi roli, benefitsiar

maqomi yoki jamoat manfaati yo‘lidagi vazifasi tufayli Loyihaga qiziqish bildiruvchi shaxslardir.

- Qaror qabul qiluvchi manfaatdor tomonlar **(D)** – Qaror qabul qiluvchi manfaatdor tomonlar loyihaga nisbatan rasmiy vakolatlarga, tartibga solish mas’uliyatiga, ruxsatnomalar berish vakolatlariga, moliyalashtirish ta’siriga yoki shartnomaviy nazorat vazifalariga ega bo‘lgan subyektlardir. Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi uchun ushbu toifaga loyihani tasdiqlash, amalga oshirish va nazorat qilishda ishtirok etadigan milliy, mintaqaviy va mahalliy davlat hokimiyati organlari, tartibga soluvchi organlar, infratuzilma ta’minotchilari va xalqaro moliya tashkilotlari kiradi.

Yuqoridagi tasnif asosida Manfaatdor tomonlarni jalb qilish matritsasi ishlab chiqildi. Matritsa manfaatdor tomonlarni ma’muriy darajasi va roli (Ta’sir ko‘rsatiladigan, Manfaatlarga asoslangan yoki Qaror qabul qiluvchi) bo‘yicha toifalarga ajratadi hamda Loyihaning butun davri mobaynida maqsadli jalb qilishni rejalashtirish, shu jumladan axborotni oshkor qilish, maslahatlashuvlar o‘tkazish, ishtirok etish va shikoyatlarni ko‘rib chiqish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Matritsa, shuningdek, inklyuziv ishtirokni ta’minlash va potensial nochor qatlamlarning manfaatlarini adolatli hisobga olish maqsadida zaif guruhlarni ham qamrab oladi.

4.1.1 Zaif guruhlar

Aksariyat kreditorlar zaif guruhlar qatoriga gender o‘ziga xosligi, jinsiy orientatsiyasi, dini, etnik kelib chiqishi, mahalliy aholi maqomi, yoshi (shu jumladan bolalar, yoshlar va qariyalar), jismoniy yoki aqliy nogironligi, savodxonligi, siyosiy qarashlari yoki ijtimoiy maqomi kabi xususiyatlari tufayli loyiha ta’siridan boshqalarga qaraganda ko‘proq salbiy ta’sir ko‘rishi mumkin bo‘lgan odamlar yoki odamlar guruhlarini kiritadilar.

Loyiha zaif guruhlarni aniqlashda quyidagi mezonlardan foydalanadi, ular quyidagilarni o‘z ichiga olishi mumkin, lekin bu bilan cheklanmaydi:

Loyiha ta’siriga uchragan hududlardagi o‘zining ijtimoiy-iqtisodiy holati tufayli manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonida qo‘shimcha e’tibor talab qilishi mumkin bo‘lgan uy xo‘jaliklari, jumladan:

- Ayollar boshchiligidagi uy xo‘jaliklari;
- Kambag‘al yoki kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari (shu jumladan, aniqlangan hollarda milliy qashshoqlik chegarasidan past sharoitda yashovchi uy xo‘jaliklari);
- Nogironligi bo‘lgan shaxslar yashaydigan yoki boshlig‘i surunkali kasallikka chalingan uy xo‘jaliklari;
- Boshlig‘i keksalar bo‘lgan (odatda 60 yosh va undan kattalar) uy xo‘jaliklari; va
- Ijtimoiy-iqtisodiy so‘rov yoki manfaatdor tomonlar bilan davom etayotgan hamkorlik jarayonida aniqlangan boshqa zaif uy xo‘jaliklari.

Zaif guruhlar AMITB tayanch tadqiqotlari davomida uy xo‘jaliklaridagi ijtimoiy-iqtisodiy so‘rovlar, manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar, shuningdek, ikkilamchi ma’lumotlar orqali to‘plangan ma’lumotlar asosida aniqlangan.

Quyidagi jadvalda manfaatdor tomonlarning toifalari (ma’muriy tartib bo‘yicha), manfaatdor tomonlarning reytingi (vazifasiga ko‘ra) hamda ularning loyihaga aloqadorligi haqida umumiy ma’lumot berilgan.

Mavjud sog‘liqni saqlash muassasalarini taklif etilayotgan tarzda birlashtirish sharoitida, sog‘liqni saqlash xodimlarining ayrim toifalari ham xodimlarni o‘tkazish jarayonida ko‘proq zaiflikka duch kelishlari mumkin. Bular qatoriga pensiyaga chiqish arafasida bo‘lgan yoshi katta xodimlar, nogironligi yoki surunkali kasalliklari bo‘lgan xodimlar, qaramog‘ida

parvarishga muhtoj kishilari bo‘lgan ayol xodimlar, kam ta’minlangan yordamchi xodimlar, shartnoma asosida va vaqtinchalik ishlovchilar, shuningdek, boshqa ishga o‘tkazish imkoniyatlari cheklangan xodimlar kirishi mumkin. Bunday guruhlar aniqlangan hollarda, ularning loyiha ma’lumotlari, maslahatlashuv imkoniyatlari, shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari va Sog‘liqni saqlash vazirligi tomonidan amalga oshiriladigan har qanday qo‘llab-quvvatlash choralaridan teng foydalana olishlarini ta’minlash uchun ular bilan maqsadli ish olib boriladi. Bundan tashqari, faoliyat bosqichida shifoxonaning ehtimoliy zaif foydalanuvchilari, jumladan, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, kam ta’minlangan bemorlar va tibbiy xizmatlardan foydalanish uchun maxsus yordamga muhtoj shaxslarga e’tibor qaratiladi.

Zaif guruhlar uy xo‘jaliklarining ijtimoiy-iqtisodiy so‘rovlari, fokus-guruh muhokamalari va manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlarni o‘z ichiga olgan AMITBning dastlabki tadqiqotlari orqali aniqlangan. Ikkilamchi manbalardan olingan ma’lumotlar, shu jumladan davlat statistikasi va mahalliy ma’muriy hujjatlar ham, mavjud bo‘lgan hollarda ko‘rib chiqildi.

4-1-jadval. Loyiha uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilish matritsasi

Quyidagi jadvalda manfaatdor tomonlarning toifalari (ma’muriy tartib bo‘yicha), manfaatdor tomonlarning reytingi (vazifasiga ko‘ra) hamda ularning loyihaga aloqadorligi haqida umumiy ma’lumot berilgan.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
Xususiy sektor	Vision Invest	**D:** Loyiha homiysi va DXSH investori loyihani umumiy moliyalashtirish, uning amalga oshirilishini nazorat qilish hamda kreditor va milliy ekologik va ijtimoiy talablarga rioya etish uchun mas’uldir. DXSH bitimi doirasida Loyihani amalga oshirish uchun xususiy sheriklar, jumladan Vision Invest tomonidan tashkil etilgan MMT. MMT Loyihani moliyalashtirishning umumiy tartiblari, amalga oshirilishini nazorat qilish, atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha samaradorlikni boshqarish, manfaatdor tomonlarni jalb qilish, shuningdek, milliy me’yoriy talablar va kreditorlarning amaldagi Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha standartlariga rioya etilishi uchun mas’ul bo‘ladi.
	Koç Construction Mekanik Elektrik LLC FE	**D:** Loyihalash va qurilishni amalga oshirish, jumladan qurilish xatarlarini boshqarish, OHS va pudratchining talablarga rioya qilishini ta’minlash uchun mas’ul bo‘lgan yetakchi LXQ pudratchisi
	Obyektlarni boshqarish (FM) kompaniyasi	**D:** Operatsion bosqichda obyektni ekspluatatsiya qilish, texnik xizmat ko‘rsatish va klinik bo‘lmagan obyektlarni boshqarish xizmatlari uchun mas’ul bo‘lgan tashkilot, shu jumladan operatsion Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid chora-tadbirlarni amalga oshirish, manfaatdor tomonlarni jalb qilish va o‘z majburiyatlari doirasida operatsion shikoyatlarni boshqarish.
	Subpudratchilar va yetkazib beruvchilar	**A:** Qurilish ishlari va ta’minot zanjiri faoliyatini bajarishga jalb qilinganlar; mehnat, atrof-muhit va mehnatni muhofaza qilish (OHS) talablariga rioya etishi lozim bo‘lganlar.
Davlat sherigi	Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV)	**D:** O‘zbekiston Hukumati nomidan Loyihani nazorat qilish uchun mas’ul. Shifoxonalarni litsenziyalash va akkreditatsiya qilish, klinik boshqaruv, sog‘liqni saqlash xodimlari va tibbiyot xodimlari, mavjud ixtisoslashtirilgan sog‘liqni saqlash muassasalarini integratsiya qilish va butun faoliyat bosqichi davomida sog‘liqni saqlash xizmatlarini

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
		ko‘rsatishni umumiy nazorat qilish kabi barcha klinik va sog‘liqni saqlash xizmatlarini ko‘rsatish faoliyati uchun mas’ul.
Hukumat-Milliy (vazirliklar/idoralar)	Iqtisodiyot va moliya vazirligi (IMV)	**D:** DXSHni shakllantirish, moliyaviy nazorat va loyihani moliyalashtirish tartibi uchun mas’ul
	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi	**D:** Milliy AMTBni tasdiqlash, atrof-muhitni muhofaza qilish talablariga rioya etilishini va emissiyalarni nazorat qilish hamda chiqindilarni boshqarish uchun mas’ul bo‘lgan ekologik regulyator
	Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi vazirligi	**D:** Qurilishga ruxsatnomalar berish, qurilish me’yorlariga rioya etilishi va shaharsozlik loyihalarini tasdiqlash uchun mas’ul
	Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi qo‘mitasi	**D:** Sanitariya me’yorlari, infeksiyalar nazorati standartlari va Sanitariya-himoya zonasi (SHZ) talablarini belgilaydi
	Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi	**D:** Mehnat muhofazasi, mehnat huquqlari va shikoyatlar mexanizmlarini ta’minlash uchun mas’ul bo‘lgan mehnat regulyatori
	Ichki ishlar vazirligi	**D:** Migratsiya nazorati, ishlash uchun ruxsatnomalar va xavfsizlikni ta’minlash uchun mas’ul
	Favqulodda Vaziyatlar Vazirligi	**D:** Yong‘in xavfsizligi bo‘yicha ruxsatnomalar va favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik talablariga rioya etilishini ta’minlash uchun mas’ul
	Transport vazirligi	**D:** Transport infratuzilmasi, yo‘l qatnovini rejalashtirish va harakatni boshqarishni muvofiqlashtirish uchun mas’ul
Hukumat – Hududiy / Mahalliy	Farg'ona viloyati hokimligi	**D:** Yer ajratish, ruxsatnomalar berish va idoralararo muvofiqlashtirishga mas’ul hududiy organ

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
Kommunal xizmatlar va infratuzilma	Farg‘ona shahar hokimligi	**D:** Mahalliy tasdiqlashlar, infratuzilmani muvofiqlashtirish va jamoatchilik bilan aloqalar uchun mas’ul bo‘lgan mahalliy hokimiyat organi
	Mahalla qo‘mitalari (Ilg‘or MFY, Cheksho‘ra MFY, O‘rtasho‘ra MFY)	**I:** Jamoatchilikni jalb qilish, mahalliy maslahatlashuvlar va shikoyatlar bilan ishlashga ko‘maklashish
	Farg‘ona viloyati Yo‘l boshqarmasi (Farg‘ona viloyati Yo‘l boshqarmasi)	**D:** Loyihaga doir yo‘lga oid masalalarni, shu jumladan kirishni tashkil etish, transport harakatini boshqarish choralari, yo‘l harakati xavfsizligi talablari hamda atrofdagi yo‘l tarmog‘ini zarur darajada yaxshilash yoki unga o‘zgartirishlar kiritishni muvofiqlashtirish, nazorat qilish va tasdiqlash uchun mas’ul.
	"O‘zsuvta’minot" AJ	**D:** Suv ta’minoti va kanalizatsiya xizmatlari uchun mas’ul bo‘lgan suv va oqova suv xo‘jaligi korxonasi.
	"Hududiy elektr tarmoqlari" AJ (HET)	**D:** Kasalxonani operativ elektr energiyasi bilan ta’minlovchi elektr taqsimlash kompaniyasi
	"Hududgazta’minot" AJ	**D:** Isitish va operativ energiya ehtiyojlarini ta’minlovchi gaz ta’minoti korxonasi
	"Toza hudud" maishiy chiqindilarni boshqarish xizmatlari	**D:** Maishiy va klinik bo‘lmagan chiqindilar bo‘yicha xizmatlarni muvofiqlashtiruvchi chiqindilarni boshqarish idorasi
	"O‘ztelekom" AJ	**D:** AKT tizimlari, teletibbiyot va favqulodda aloqalarni ta’minlovchi telekommunikatsiya provayderi
	"Issiqlik manbai" (Markazlashgan issiqlik ta’minoti korxonasi)	**D:** Shifoxona faoliyatini issiqlik energiyasi bilan ta’minlovchi markazlashgan issiqlik ta’minoti provayderi
Tartibga soluvchi / nazorat organlari	Davlat ekologik ekspertizasi (Ekologiya vazirligi)	**D:** Loyihaning milliy atrof-muhitga ta’sirini baholash (AMTB) hujjatlarini ko‘rib chiqish va baholash hamda O‘zbekiston ekologik me’yorlariga muvofiq ekspert xulosasini berish uchun mas’ul.
	Farg‘ona shahar sanitariya-epidemiologiya xizmati	**D:** Jamoat salomatligi talablariga rioya etilishi, infeksiyalar nazorati va tibbiy chiqindilar bilan ishlashni nazorat qiladi

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
	Farg‘ona shahar mehnat inspeksiyasi	**D:** Mehnat qonunchiligiga, xodimlar huquqlariga va mehnatni muhofaza qilish talablariga rioya etilishini ta’minlaydi
	Ombudsman (Inson huquqlari bo‘yicha vakil)	**I:** Inson huquqlari bilan bog‘liq shikoyatlarni qabul qiladi va ko‘rib chiqadi hamda nazoratni amalga oshiradi
Fuqarolik jamiyati / Tashqi	"Mehrjon" ayollar va bolalarni qo‘llab-quvvatlash markazi	**I:** Ayollar va bolalar, shu jumladan aholining zaif qatlamlari uchun ijtimoiy, psixologik, huquqiy va himoya xizmatlarini ko‘rsatadi.
	"Taraqqiyot" NNT	**I:** Jamoalarni rivojlantirish, xotin-qizlar imkoniyatlarini kengaytirish va mahalliy tashabbuslarni qo‘llab-quvvatlash bilan shug‘ullanuvchi fuqarolik jamiyati tashkiloti; manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonida jamoatchilik nuqtai nazarini taqdim etishi mumkin.
	"Yuksak salohiyat - Tadamon"ning Farg‘ona filiali	**I:** Ijtimoiy yordam, fuqarolar tashabbuslari, yoshlar va xotin-qizlar imkoniyatlarini kengaytirish hamda sog‘liqni saqlash bilan bog‘liq jamoat tadbirlari bo‘yicha faoliyat yuritadi.
	Farg‘ona viloyatidagi mahalliy xotin-qizlar va yoshlar tashkilotlari	**I:** Gender bilan bog‘liq masalalar, bandlik imkoniyatlari, sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish va zaif guruhlarning muammolari bo‘yicha fikr-mulohazalar bildirishi mumkin.
	Akademik va ilmiy-tadqiqot muassasalari	**I:** Texnik ekspertiza, tadqiqot ma’lumotlari va dastlabki ekologik/ijtimoiy ma’lumotlarni taqdim etish
	OAV tashkilotlari	**I:** Loyiha haqidagi ma’lumotlarni tarqatish hamda jamoatchilik xabardorligi va qarashlariga ta’sir ko‘rsatish
Loyiha benefitsiarlari	Qurilish ishchi kuchi (mahalliy, ichki va xalqaro ishchilar)	**A:** Qurilish bosqichida jalb etiladigan ishchilar, shu jumladan mahalliy hududdan, O‘zbekistonning boshqa viloyatlaridan va ehtimol xorijdan yollanadigan ishchilar.
	Sog‘liqni saqlash sohasi xodimlari va ishchilari (Foydalanish bosqichi)	**A:** Birlashtiriladigan ixtisoslashtirilgan muassasalarning mavjud sog‘liqni saqlash xodimlarini, yangi yollangan tibbiy va notibbiy xodimlarni, ma’muriy xodimlarni hamda foydalanish bosqichida jalb qilinishi mumkin bo‘lgan boshqa ishchilarni o‘z ichiga oladi.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
	Birlashtiriladigan mavjud ixtisoslashtirilgan sog‘liqni saqlash muassasalarining xodimlari va ishchilari	**A:** Sog‘liqni saqlash tizimini qayta tashkil etish natijasida bandlik shartlaridagi o‘zgarishlar, jumladan, boshqa ishga o‘tkazish, qayta taqsimlash, ish vazifalaridagi o‘zgarishlar yoki ehtimoliy qisqartirishlar ta’siriga tushishi mumkin. Maqsadli jalb etish, ma’lumotlarni o‘z vaqtida taqdim etish, maslahatlashuvlar o‘tkazish va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlaridan foydalanish imkoniyatini talab qiladi.
	Farg‘ona viloyati aholisi	**A:** Sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatining yaxshilanishi va hududiy rivojlanishning asosiy benefitsiarlari
Potensial ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlar (PAS)	Ilg‘or, Chekshura va O‘rtasho‘ra MFYlari aholisi	**A:** Qurilish va foydalanish davridagi ta’sirlarga (shovqin, chang, tirbandlik, xavfsizlik xatarlari) uchrashi mumkin
	Eko-Shaharning bo‘lajak aholisi	**A:** Sog‘liqni saqlash xizmatlari va shaharsozlik integratsiyasi benefitsiarlari
	Bemorlar, ularga qarovchilar, tashrif buyuruvchilar	**A:** Shifoxona xizmatlarining bevosita foydalanuvchilari hamda xizmat sifati va undan foydalanish imkoniyatidan ta’sir ko‘ruvchilar
	Mahalliy tadbirkorlar va xizmat ko‘rsatuvchilar	**I:** Loyiha bilan bog‘liq potensial iqtisodiy imkoniyatlarga, jumladan tovarlar va xizmatlar yetkazib berish hamda bandlik imkoniyatlariga qiziqish bildirishi mumkin. Mavjud korxonalar yoki tirikchilik manbalariga to‘g‘ridan-to‘g‘ri ta’sirlar aniqlanmagan.
Zaif guruhlar	Kam daromadli uy xo‘jaliklari	**A:** Xizmatlardan foydalanish imkoniyatining qisqarishi va loyihaning nomutanosib ta’siri xavfi ostida
	Keksalar	**A:** Sog‘liqni saqlash xizmatlariga yuqori darajada bog‘liqlik va foydalanishdagi cheklovlarga nisbatan zaiflikning ortishi
	Nogironligi bo‘lgan shaxslar	**A:** Qulay infratuzilma va inklyuziv xizmatlar ko‘rsatishni talab etadi
	Ayollar (zaif guruhlar)	**A:** Ishga joylashish va xizmatlardan foydalanishda to‘siqlarga duch kelishlari mumkin
	Mehnat migrantlari	**A:** Mahalliy hududdan tashqaridan yollangan ishchilar qo‘shimcha qiyinchiliklarga, jumladan, ma’lumot olish, aloqa to‘siqlari, turar joy bilan bog‘liq muammolar hamda mehnat huquqlari va shikoyat qilish

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Loyihaga aloqadorlik: ta’sirlangan (A), manfaatdor (I) yoki qaror qabul qiluvchi (D)
		mexanizmlari haqida xabardorlik bilan bog‘liq masalalarga duch kelishlari mumkin.
	Vaqtinchalik, kunbay yoki subpudrat asosida ishlaydigan ishchilar	**A:** Subpudratchilar yoki vaqtinchalik kelishuvlar orqali jalb qilingan ishchilarning mehnat sharoitlari, mehnat huquqlari haqida xabardorligi va shikoyat qilish mexanizmlaridan foydalanishi bilan bog‘liq zaifliklari oshadi.
Xalqaro manfaatdor tomonlar	Xalqaro moliya korporatsiyasi (XMK)	**D:** Moliyaviy yordam ko‘rsatuvchi va XMKning faoliyat standartlari, Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni o‘rganish tartib-qoidalari hamda amaldagi ESG talablariga muvofiqlikni talab qiluvchi potensial moliyachi.
	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YeTTB)	**D:** YeTTBning Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha siyosatiga, samaradorlik talablariga, shuningdek, ma’lumotlarni oshkor qilish va manfaatdor tomonlarni jalb qilish majburiyatlariga rioya qilishni talab qiladigan potensial moliyachi.
	AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi (XMK)	**D:** DFCning Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha siyosati va tartib-qoidalariga, jumladan, atrof-muhit va ijtimoiy baholash, manfaatdor tomonlarni jalb qilish, mehnat va jamiyat salomatligi hamda xavfsizligi bilan bog‘liq talablarga rioya qilishni talab qiladigan potensial moliyachi.
	Boshqa xalqaro moliya institutlari (XMI)	**D:** Qarz yoki boshqa moliyaviy yordam ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan va tegishli ekologik, ijtimoiy, xarid va boshqaruv standartlariga rioya qilishni talab qiladigan potensial moliyachilar.

4.2 Manfaatdor tomonlar tahlili

Manfaatdor tomonlar aniqlangandan so‘ng, har bir manfaatdor tomon va/yoki manfaatdor tomonlar guruhiga mos keladigan ustuvorlik darajasi va jalb qilish turini aniqlash uchun manfaatdor tomonlarni tahlil qilish ishlari amalga oshirildi. Manfaatdor tomonlar tahlilining maqsadi har bir manfaatdor tomonning Loyihaga nisbatan ta’sir doirasi va ta’sir darajasini tushunishdan iborat. Bu kreditorlar talablariga mos keladigan maqsadli va mutanosib jalb qilish strategiyasini ishlab chiqish imkonini beradi.

Manfaatdor tomonlar tahlili, shuningdek, mavjud sog‘liqni saqlash muassasalarini rejalashtirilayotgan birlashtirish va buning natijasida xodimlarning o‘tishi bilan bog‘liq potentsial ta’sirlarni ham hisobga oladi. Xodimlarni qayta taqsimlash, tashkiliy jihatdan qayta qurish yoki ehtimoliy qisqartirishlardan bevosita ta’sirlangan manfaatdor tomonlarga operatsion rejalashtirish jarayonida mazmunli maslahatlashuvlarni ta’minlash uchun tegishli ta’sir darajasi va jalb qilish ustuvorligi belgilandi.

4.2.1 Manfaatdor tomonlarga ta’sirni baholash

Manfaatdor tomonlarga ta’sir deganda, loyihani rejalashtirish, qurish, undan foydalanish va uni tugatish jarayonida manfaatdor tomonlarning manfaatlari, turmush tarzi, farovonligi, xizmatlardan foydalanish imkoniyati yoki qaror qabul qilish mas’uliyatiga ijobiy yoki salbiy ta’sir ko‘rsatish darajasi tushuniladi. Manfaatdor tomonlarga ta’sirni baholash Loyihaning butun hayotiy davri davomida talab qilinadigan jalb qilishning tegishli darajasi va davriyligini aniqlashga yordam beradi va manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha tadbirlarga ustuvorlik berish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi uchun manfaatdor tomonlarga ta’sir loyihaning asosiy Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid jihatlari, jumladan, qurilish bilan bog‘liq noqulayliklar (masalan, shovqin, chang, transport harakati, chiqindilarning hosil bo‘lishi va ishchilar oqimi), mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik, jamoat salomatligi va xavfsizligi, mehnat va ish sharoitlari, sog‘liqni saqlash xizmatlarini ko‘rsatish, davlat infratuzilmasidan foydalanish, ekologik talablarga rioya qilish, shuningdek, mintaqaviy sog‘liqni saqlash xizmatlarini yaxshilash va bandlik imkoniyatlari bilan bog‘liq uzoq muddatli ijtimoiy-iqtisodiy foydalar bilan bog‘liq holda ko‘rib chiqildi.

Manfaatdor tomonlar kutilayotgan ta’sir kattaligi, davomiyligi, geografik qamrovi, ta’sirga uchragan manfaatdor tomonning ta’sirchanligi hamda Loyiha ularning manfaatlariga ta’sir qilish darajasiga qarab, ta’sir muhimligining uchta toifasidan (**Yuqori, O‘rta yoki Past**) biriga kiritildi. Ushbu atamalar quyidagicha ta’riflanadi:

- **Yuqori ta’sir**

Loyiha manfaatdor tomonga sezilarli ijobiy va/yoki salbiy ta’sir ko‘rsatish ehtimoliga ega. Manfaatdor tomon odatda quyidagi shartlardan biri yoki bir nechtasi o‘rinli bo‘lganda **yuqori ta’sirga** uchragan deb tasniflanadi:

- Manfaatdor tomonga qurilish yoki ekspluatatsiya faoliyati bevosita ta’sir ko‘rsatadi;
- Manfaatdor tomon loyihani amalga oshirish uchun muhim bo‘lgan tartibga solish yoki qaror qabul qilish vazifalariga ega;
- Loyiha manfaatdor tomonning salomatligi, xavfsizligi, tirikchiligi, bandligi yoki asosiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatiga sezilarli ta’sir ko‘rsatishi mumkin;
- Ta’sirlarning uzoq muddat (odatda bir yildan ortiq) davom etishi kutilmoqda;
- va/yoki Manfaatdor tomon maqsadli jalb etishni talab qiladigan katta aholi qatlamini yoki o‘ta ta’sirchan guruhni ifodalaydi.

- **O‘rtacha ta’sir**

Loyiha manfaatdor tomonga o‘rtacha ijobiy va/yoki salbiy ta’sir ko‘rsatish ehtimoliga ega. Manfaatdor tomon odatda quyidagi hollarda o‘rtacha ta’sirga uchragan deb tasniflanadi:

- Loyiha manfaatdor tomonning faoliyati yoki manfaatlariga bilvosita ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lsa;
- Ta’sirlar o‘rta muddatli davrda (odatda bir necha oy davomida) yuzaga kelishi kutilsa;
- Ta’sirlarning geografik ko‘lami odatda mahalliy yoki munitsipal darajada bo‘lsa; va/yoki
- Manfaatdor tomon Loyihani amalga oshirish yoki nazorat qilishda maslahat berish, muvofiqlashtirish yoki qo‘llab-quvvatlash vazifasini bajarsa.

- **Past ta’sir**

Loyiha manfaatdor tomonlarga kichik ijobiy va/yoki salbiy ta’sir ko‘rsatish ehtimoliga ega. Manfaatdor tomon odatda quyidagi hollarda past darajadagi ta’sirga uchragan deb tasniflanadi:

- Loyiha manfaatdor tomonning manfaatlariga cheklangan darajada ta’sir ko‘rsatsa;
- Har qanday ta’sir vaqtinchalik, mahalliy xususiyatga ega va oson yumshatiladigan bo‘lsa;
- Manfaatdor tomon to‘g‘ridan-to‘g‘ri tartibga solish majburiyatlariga yoki Loyiha faoliyati bilan jismoniy aloqaga ega bo‘lmasa; va/yoki
- Manfaatdor tomonning ishtiroki asosan axborot olishga yoki Loyiha natijalariga bo‘lgan umumiy qiziqishga asoslangan bo‘lsa.

4.2.2 Manfaatdor tomonlarning ta’sirini baholash

Manfaatdor tomonlarni xaritalash kontekstida ta’sir deganda, manfaatdor tomon yoki manfaatdor tomonlar guruhining loyihalashtirish va ruxsat berish qarorlari kabi jihatlarga ta’sir ko‘rsatish orqali Loyihaga (shu jumladan, Loyiha ishtirokchilarining obro‘siga yetkaziladigan ta’sirlarga) qanchalik darajada ta’sir o‘tkaza olishi tushuniladi. Ta’sir rasmiy yoki norasmiy bo‘lishi mumkin, masalan, siyosiy shaxslarga shaxsiy aloqalar orqali norasmiy ta’sir yoki hukumat ruxsatnomalari va qarorlarini chiqarish orqali rasmiy ta’sir.

Manfaatdor tomonlarni xaritalash jarayonini shakllantirishga yordam berish uchun barcha manfaatdor tomonlar ta’sir darajasiga ko‘ra uch toifadan biriga taqsimlanadi: yuqori, o‘rta va past. Ushbu tasniflash ta’sirning uchta asosiy elementini tahlil qilishga asoslanadi: kuch, salohiyat va qonuniylik.

Ushbu toifalar o‘z tabiatiga ko‘ra subyektivdir. Biroq, tahlil orqali ta’sir darajasining quyidagi umumiy ta’riflari va tasniflarini belgilash mumkin:

- **Yuqori ta’sir**
    - Loyiha bilan bog‘liq qarorlar qabul qilishga ta’sir ko‘rsata oladigan kuchli fuqarolik jamiyati guruhlari va shaxslar kabi, loyihani to‘xtatib qo‘yish yoki Loyiha tashkilotining obro‘siga sezilarli ta’sir ko‘rsatish imkoniyatiga ega bo‘lgan manfaatdor tomon yoki guruh yuqori ta’sirga ega deb hisoblanadi.
- **O‘rtacha ta’sir**

- Manfaatdor tomon yoki guruh Loyihaga ta’sir o‘tkazish bo‘yicha o‘rtacha salohiyatga ega, masalan, lobbi guruhlari, kichik uyushmalar, milliy va xalqaro nodavlat tashkilotlari.

- **Past ta’sir**
  - Manfaatdor tomon yoki guruh yakkalangan va Loyihaga ta’sir o‘tkazish salohiyati cheklangan. Masalan, qariyalar, bolalar, jamiyatning zaif va himoyaga muhtoj a’zolari kabi Loyihaga ta’sir ko‘rsatish uchun institutsional qonuniylik yoki ijtimoiy salohiyatga ega bo‘lmagan manfaatdor tomonlar. Geografik jihatdan uzoq joylashgan yakkalangan jamoalar past ta’sirga ega deb hisoblanadi, ammo ijtimoiy tarmoqlar yoki uyushmalar orqali o‘zaro bog‘langan bunday jamoalar guruhi o‘rtacha ta’sirga ega deb hisoblanishi mumkin.

4.2.3 Jalb qilish darajalari

Jalb qilishning beshta darajasi mavjud bo‘lib, ular ma’lumotlarni oddiy oshkor qilishdan tortib, doimiy, chuqur jalb qilish va muhokama qilishgacha bo‘lgan jarayonlarni o‘z ichiga oladi (1-darajadan 5-darajagacha tasniflanadi). Aniqlangan har bir jalb qilish darajasi alohida manfaatdor tomonlarning tegishli jalb qilish ehtiyojlarini qamrab olishga yordam beradi. Har bir jalb qilish darajasining tavsifi quyida keltirilgan:

- **Ma’lumotlarni oshkor qilish (5-daraja)**
  - Ushbu toifadagi manfaatdor tomonlarga odatda teskari aloqa mexanizmlari taqdim etilishi talab etilmaydi va ularning loyihaga oid qarorlarni qabul qilishda ishtirok etishlari ehtimoldan yiroq. Ushbu manfaatdor tomonlarga loyiha haqida asosiy tushuncha berish hamda ularda yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan har qanday xavotirlar kuchayishining oldini olish maqsadida ma’lumot taqdim etiladi.

- **Fikr bildirish imkoniyati (4-daraja)**
  - Ushbu toifadagi manfaatdor tomonlarga loyiha odatda past yoki o‘rta darajada ta’sir ko‘rsatadi va ularning loyihaga ta’siri ham shu darajada bo‘ladi. Yakka tartibda qaror qabul qilish vakolati kam bo‘lsa-da, ushbu toifadagilarning jamoaviy fikri juda katta ta’sirga ega bo‘lishi mumkin, shuning uchun ham bu fikrni hisobga olish muhimdir.

- **Axborotga asoslangan ishtirok (3-daraja)**
  - Ushbu toifadagi manfaatdor tomonlar odatda loyihadan past darajada ta’sirlanadilar, ammo unga yuqori darajada ta’sir ko‘rsatish qobiliyatiga ega bo‘ladilar. Bunday manfaatdor tomonlar loyihaning rivojlanishi haqida xabardor qilib borilishi kerak, chunki ularda loyiha natijalariga jiddiy ta’sir ko‘rsatish salohiyati yuqori.

- **Maqsadli jalb etish (2-daraja)**
  - Ushbu toifadagi manfaatdor tomonlar loyihadan o‘rtacha darajada ta’sirlanishi ehtimoli bor hamda ta’sir ko‘rsatish darajasi past-o‘rtacha deb tan olinadi. Shu sababli, ularga odatda batafsil ma’lumot va loyihaning ularni qiziqtirgan muayyan jihatlari yuzasidan munosabat bildirish imkoniyati taqdim etiladi.

- **Chuqur jalb etish (1-daraja)**
  - Ushbu toifadagi manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar loyihaning kuchli ta’siriga uchrashi mumkin bo‘lgan yoki loyiha muvaffaqiyati hamda faoliyat yuritish uchun "ijtimoiy litsenziya" olish nuqtai nazaridan hal qiluvchi ahamiyatga ega deb hisoblanganlar uchun mo‘ljallangan. Ushbu guruhdagi manfaatdor tomonlar bilan

ishlash jarayoni odatda batafsil bo‘lib, loyiha rivojlanib borishi bilan doimiy ravishda amalga oshiriladi.

4-3-jadvalda har bir manfaatdor tomon va/yoki manfaatdor tomonlar guruhining o‘zaro munosabatlari, loyihaga va loyihadan bo‘ladigan ehtimoliy ta’siri, shuningdek, ularning yakuniy natijalarga ko‘rsatadigan ta’siri nuqtai nazaridan baholanishi keltirilgan. Ushbu baholash mazmunli ishtirokni, xatarlarning samarali boshqarilishini hamda kreditorlar va me’yoriy kutilmalarga muvofiqlikni ta’minlash uchun zarur bo‘lgan tegishli jalb etish darajasini (1-5-darajalar) belgilab beradi.

4-2-jadval. Manfaatdor tomonlarning ta’sir va nufuz matritsasi hamda jalb etish darajasi

4-2-jadvalda Manfaatdor tomonlarning ta’sir va nufuz matritsasi hamda jalb etish darajasi keltirilgan bo‘lib, unda manfaatdor tomonlar loyihadan ko‘rishi mumkin bo‘lgan ta’siri va loyihaga o‘tkazishi mumkin bo‘lgan nufuzi asosida toifalarga ajratiladi. Ushbu baholash mazmunli maslahatlashuvlar va manfaatdor tomonlarni samarali boshqarishni qo‘llab-quvvatlash uchun zarur bo‘lgan jalb etish darajasi va turini aniqlab beradi.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
Loyiha pudratchilari va xizmat ko‘rsatuvchilar	Koç Construction Mekanik Elektrik LLC FE	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Qurilish ishlari, pudratchilarni boshqarish, mehnat sharoitlari, mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi (OHS), ekologik va ijtimoiy (E&S) talablarga rioya qilish hamda jamoatchilikka ehtimoliy ta’sirlar uchun mas’ul.
	Obyektlarni boshqarish (FM) kompaniyasi	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Kasalxona faoliyatini qo‘llab-quvvatlash xizmatlari, obyektni boshqarish, operatsion ekologik va ijtimoiy ko‘rsatkichlar, xodimlar farovonligi va faoliyat davridagi muvofiqlik uchun mas’ul.
	Subpudratchilar	**Yuqori**	**O'rta**	**2-daraja**	Bosh pudratchisi boshqaruvi ostida ixtisoslashtirilgan qurilish-montaj ishlarini bajarish uchun mas’ul
	Asosiy yetkazib beruvchilar	**O'rta**	**O'rta**	**2-daraja**	Loyiha uchun zarur bo‘lgan muhim qurilish materiallari, tibbiy asbob-uskunalar, mexanik va elektr tizimlari hamda boshqa zarur tovarlarni yetkazib berish.
Davlat sherigi	Sog‘liqni saqlash vazirligi (SSV)	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Sog‘liqni saqlash siyosati, shifoxonalarni litsenziyalash, operatsion nazorat, Loyihaning milliy sog‘liqni saqlash tizimiga integratsiyasi va barcha klinik operatsion faoliyatni, shu jumladan loyiha doirasida klinik tibbiy xizmatlar ko‘rsatish, klinik boshqaruv, tibbiy xodimlarga bo‘lgan talablar hamda operatsion bosqichda sog‘liqni saqlash funksiyalarini muvofiqlashtirishni nazorat qilish uchun mas’ul bo‘lgan yetakchi davlat organi.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
Hukumat-Milliy (vazirliklar/idoralar)	Iqtisodiyot va moliya vazirligi (IMV)	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	DXSHni amalga oshirish, moliyaviy nazorat va hukumat tomonidan ma’qullash uchun mas’ul.
	Ekologiya va iqlim o‘zgarishi masalalari bo‘yicha milliy qo‘mitasi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	AMBTB hujjatlarini ko‘rib chiqish va tasdiqlash hamda ekologik muvofiqlikni nazorat qilish uchun mas’ul bo‘lgan ekologik regulyator.
	Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi vazirligi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Qurilish ruxsatnomalari, rejalashtirishni tasdiqlash va milliy qurilish standartlariga rioya qilish uchun mas’ul.
	Sanitariya-epidemiologik osoyishtalik va jamoat salomatligi qo‘mitasi	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Kasalxonaning sanitariya me’yorlari, infeksiyalarning oldini olish talablari va sog‘liqni saqlash hududini tasdiqlash uchun mas’ul.
	Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Mehnat qonunchiligi, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlikni ta’minlash hamda ishchilarning farovonligini nazorat qiladi.
	Ichki ishlar vazirligi	**O'rta**	**O'rta**	**3-daraja**	Migrantlar mehnati nazorati, xavfsizlik va jamoat tartibi uchun mas’ul.
	Favqulodda Vaziyatlar Vazirligi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik, yong‘in xavfsizligi va tabiiy ofatlarga javob berishni rejalashtirishni ko‘rib chiqadi.
	Transport vazirligi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Yo‘l harakatini boshqarish, yo‘ldan foydalanish va favqulodda vaziyatlarda transport vositalarini ulash uchun mas’ul.
Hukumat – Hududiy / Mahalliy	Farg'ona viloyati hokimligi	**Yuqori**	**O'rta**	**1-daraja**	Yer ajratish, ruxsat berish, infratuzilmani muvofiqlashtirish va mintaqaviy rivojlanishni tasdiqlash uchun mas’ul bo‘lgan mintaqaviy organ.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
	Farg‘ona shahar hokimligi	**Yuqori**	**O'rta**	**1-daraja**	Munitsipal tasdiqlashlar, mahalliy infratuzilmani muvofiqlashtirish va jamoatchilik ishtirokini ta’minlash uchun mas’ul.
	Mahalla qo‘mitalari (Ilg‘or MFY, Cheksho‘ra MFY, O‘rtasho‘ra MFY)	**Yuqori**	**O'rta**	**1-daraja**	Mahalliy hamjamiyatlar bilan asosiy aloqa o‘rnatish; maslahatlashuvlar, ma’lumotlarni oshkor qilish, shikoyatlarni hal qilish va zaif manfaatdor tomonlarni jalb qilishni osonlashtirish.
Kommunal xizmatlar va infratuzilma	Farg‘ona viloyati Yo‘l boshqarmasi (Farg‘ona viloyati Yo‘l boshqarmasi)	**O'rta**	**O'rta**	**2-daraja**	Yo‘ldan foydalanishni muvofiqlashtirish, yo‘l harakatini boshqarish va transport infratuzilmasi talablari uchun mas’ul.
	"O‘zsuvta’minot" AJ	**O'rta**	**O'rta**	**2-daraja**	Shifoxona faoliyati uchun zarur bo‘lgan ichimlik suvi ta’minoti va oqova suv xizmatlari uchun mas’ul.
	"Hududiy elektr tarmoqlari" AJ (HET)	**O'rta**	**O'rta**	**2-daraja**	Shifoxonaning muhim operatsiyalarini qo‘llab-quvvatlash uchun elektr taqsimoti bilan ta’minlaydi.
	O'zbekiston milliy elektr tarmog'i MChJ	**O'rta**	**O'rta**	**3-daraja**	Uzatish quvvati va elektr ta’minotining uzoq muddatli ishonchliligini ta’minlaydi.
	"Hududgazta’minot" AJ	**O'rta**	**O'rta**	**3-daraja**	Shifoxona kommunal xizmatlarini qo‘llab-quvvatlovchi tabiiy gaz infratuzilmasini ta’minlaydi.
	"Toza hudud" maishiy chiqindilarni boshqarish xizmatlari	**O'rta**	**O'rta**	**2-daraja**	Maishiy chiqindilarni boshqarish va sog‘liqni saqlash chiqindilarini boshqarish tizimlari bilan aloqalarni muvofiqlashtiradi.
	"O‘ztelekom" AJ	**Past**	**O'rta**	**3-daraja**	Kasalxona faoliyati uchun zarur bo‘lgan telekommunikatsiya va raqamli aloqani ta’minlaydi.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
	"Issiqlik manbai" (Markazlashgan issiqlik ta’minoti korxonasi)	**Past**	**O'rta**	**3-daraja**	Kasalxona faoliyatini qo‘llab-quvvatlovchi markazlashgan issiqlik ta’minoti xizmatlari uchun mas’ul.
Tartibga soluvchi / nazorat organlari	Davlat ekologik ekspertizasi (Ekologiya vazirligi)	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	AMTB hujjatlarini Davlat ekologik ekspertizasidan (DEE) o‘tkazish, ularning amaldagi ekologik qonunchilik va standartlarga muvofiqligini baholash, shuningdek, ekologik tasdiqlash jarayonini qo‘llab-quvvatlash maqsadida ekspert xulosasi va tavsiyalar berish uchun mas’ul.
	Farg‘ona shahar sanitariya-epidemiologiya xizmati	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Gigiyena me’yorlariga rioya etilishini, infeksiyalarni nazorat qilishni va tibbiy chiqindilarni boshqarishni nazorat qiladi.
	Farg‘ona shahar mehnat inspeksiyasi	**O'rta**	**Yuqori**	**2-daraja**	Mehnat inspeksiyalarini o‘tkazadi va mehnatni muhofaza qilish qoidalariga rioya etilishini nazorat qiladi.
	Ombudsman (Inson huquqlari bo‘yicha vakil)	**O'rta**	**O'rta**	**3-daraja**	Loyiha bilan bog‘liq inson huquqlari yoki mehnat masalalariga oid shikoyatlarni qabul qilishi mumkin.
Fuqarolik jamiyati / Tashqi	NNT va fuqarolik jamiyati tashkilotlari	**O'rta**	**O'rta**	**3-daraja**	Jamiyat manfaatlari, zaif guruhlar va ekologik yoki ijtimoiy muammolarni ifoda etish.
	Akademik va ilmiy-tadqiqot muassasalari	**Past**	**Past**	**4-daraja**	Zarur hollarda texnik maslahat, tadqiqot yordami va asosiy ma’lumotlarni taqdim etish.
	OAV tashkilotlari	**Past**	**O'rta**	**3-daraja**	Loyiha haqidagi ma’lumotlarni tarqatish va jamoatchilikning qabul qilishi hamda shaffofligiga ta’sir ko‘rsatish.
Loyiha benefitsiarlari	Qurilish ishchi kuchi (qurilish bosqichi)	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Mehnat sharoitlari, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik hamda ishchilarning farovonligiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
	Sog‘liqni saqlash sohasi xodimlari va ishchilari (Foydalanish bosqichi)	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Ishga joylashish va kasbiy imkoniyatlar orqali uzoq muddatli benefitsiarlar.
	Taxminiy manfaatdor tomon Mavjud ixtisoslashtirilgan sog‘liqni saqlash muassasalarining xodimlari va xodimlari - agar yopilishi/birlashtirilishi kerak bo‘lsa	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Ishchilar va xodimlar konsolidatsiya jarayonining bevosita ta’siriga tushadilar, bu bandlik shartlari, lavozim vazifalari, hisobot tuzilmalari, ish joyi, mehnat sharoitlari va kasbiy rivojlanish imkoniyatlaridagi ehtimoliy o‘zgarishlarni o‘z ichiga oladi.
	Farg‘ona viloyati aholisi	**Past**	**Past**	**3-daraja**	Mintaqaviy sog‘liqni saqlash xizmatlari va iqtisodiy rivojlanishning yaxshilanishi orqali asosiy foyda oluvchilar.
Potensial ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlar (PAS)	Ilg‘or, Chekshura va O‘rtasho‘ra MFYlari aholisi	**O'rta**	**Past**	**1-daraja**	Qurilish faoliyatidan, jumladan transport harakati, shovqin, chang, xavfsizlik xavflari va jamoat tartibsizliklaridan bevosita ta’sirlanganlar, shuningdek, sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatining yaxshilanishidan foyda ko‘rganlar.
	Eko-Shaharning bo‘lajak aholisi	**O'rta**	**Past**	**3-daraja**	Qurilish ta’siri cheklangan sog‘liqni saqlash infratuzilmasining uzoq muddatli benefitsiarlari.
	Bemorlar, ularga qarovchilar, tashrif buyuruvchilar	**Yuqori**	**O'rta**	**1-daraja**	Salomatligi, xavfsizligi, foydalanish imkoniyati va xizmat ko‘rsatish sifati Loyihaning muvaffaqiyati bilan bevosita bog‘liq bo‘lgan asosiy operatsion benefitsiarlar.
	Mahalliy tadbirkorlar va xizmat ko‘rsatuvchilar	**O'rta**	**Past**	**3-daraja**	Yo‘l harakati, kirish cheklovlari va qurilish faoliyati tufayli vaqtinchalik uzilishlar kuzatilishi mumkin,

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
					shu bilan birga iqtisodiy faollikning oshishi foyda keltiradi.
Zaif guruhlar	Kam daromadli uy xo‘jaliklari	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish va maslahat jarayonlarida ishtirok etishda to‘siqlarga duch kelishi mumkin bo‘lgan zaif guruh.
	Keksalar	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Sog‘liqni saqlash xizmatlariga yuqori darajada qaram bo‘lgan va harakatlanish imkoniyati cheklangan zaif guruh.
	Nogironligi bo‘lgan shaxslar	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Qulay maslahat usullari va xalqaro ilg‘or amaliyotga mos keladigan inklyuziv shifoxona dizaynini talab qilish.
	Ayollar (zaif guruhlar)	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Ishtirok etish, bandlik imkoniyatlari va sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanishda to‘siqlar bo‘lishi mumkin; maqsadli ishtirok talab etiladi.
	Mehnat migrantlari	**Yuqori**	**Past**	**1-daraja**	Mehnat huquqlari muammolariga nisbatan potensial zaif, shikoyat qilish mexanizmlaridan foydalanish imkoniyati cheklangan va maxsus jalb qilishni talab qiladigan kasbiy xavf-xatarlar mavjud.
	Vaqtinchalik, tasodifiy yoki subpudrat ishchilari (agar jalb qilingan bo‘lsa)	**O'rta**	**Past**	**2-daraja**	Mehnat huquqlari, bandlik shartlari, shikoyat qilish mexanizmlari va mehnatni muhofaza qilish talablari bo‘yicha hamkorlikni talab qilish.
Loyiha kreditorlari	Xalqaro moliya korporatsiyasi (XMK)	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Loyihani moliyalashtirishga ta’sir ko‘rsatadigan va XMKning faoliyat standartlari hamda xalqaro ilg‘or tajribalarga muvofiqlikni talab qiladigan potensial qarz beruvchi.
	Yevropa tiklanish va taraqqiyot banki (YeTTB)	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Loyihani moliyalashtirishga ta’sir ko‘rsatuvchi hamda YeTTBning Atrof-muhit va ijtimoiy siyosati

Ma’muriy tartib	Manfaatdor tomon	Ta'sir	Ta’sir ko‘rsatish	Jalb qilish darajasi	Asos
					va Faoliyat talablariga rioya etishni talab qiluvchi potensial kreditor.
	AQSH Xalqaro taraqqiyot moliya korporatsiyasi (XMK)	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Loyihani moliyalashtirishga ta’sir ko‘rsatuvchi va XMKning ekologik va ijtimoiy siyosati hamda tartib-qoidalariga rioya etishni talab qiluvchi potensial kreditor.
	Boshqa kreditorlar	**Yuqori**	**Yuqori**	**1-daraja**	Loyihani moliyalashtirishga ta’sir ko‘rsatadigan va muayyan ekologik va ijtimoiy standartlarga/xavfsizlik choralariga rioya qilishni talab qiladigan potensial qarz beruvchi.

5.0 Loyihaga aloqador ishtirok

Ushbu bo‘limda bugungi kunga qadar manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha amalga oshirilgan tadbirlar haqida umumiy ma’lumot berilgan.

5.1 AMITB bosqichidagi maslahatlashuvlar

Loyihani ishlab chiqishning turli bosqichlarida o‘tkazilgan bir qator tadbirlar orqali Loyiha bo‘yicha manfaatdor tomonlarni jalb qilish amalga oshirildi. Dastlabki norasmiy ishtirok Oqtavia tomonidan 2026-yil mart oyida joyni o‘rganish tashrifi chog‘ida amalga oshirildi, jumladan, mahalliy sharoitni dastlabki tushunish maqsadida yaqin atrofdagi qurilish maydonchasida ish olib borayotgan xitoylik pudratchi bilan muzokaralar o‘tkazildi. Keyinchalik, 2026-yilning mart oyidan iyul oyigacha manfaatdor tomonlar bilan rasmiy AMITB va milliy AMTB bo‘yicha maslahatlashuv dasturi amalga oshirildi hamda loyiha ta’siriga uchragan jamoalar, zaif guruhlar, mahalliy hokimiyat organlari va boshqa manfaatdor tomonlarning Loyiha bo‘yicha qarashlari, xavotirlari, kutilmalari va ustuvorliklarini bilish maqsadida ular bilan hamkorlik qilishni o‘z ichiga oldi. Ushbu maslahatlashuvlar natijalari Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar ta’sirini baholash hamda tegishli yumshatish va boshqarish choralarini ishlab chiqish uchun asos bo‘lib xizmat qildi. AMITB bo‘yicha maslahatlashuv dasturi yakunlangach, qarz beruvchilarning Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha kompleks tekshiruvi (AMIMT) missiyasi davomida manfaatdor tomonlar bilan qo‘shimcha aloqalar o‘rnatildi, jumladan, 150 ga yaqin mahalla a’zolari ishtirokidagi jamoatchilik maslahatlashuvi yig‘ilishi hamda Farg‘ona hokimligi va boshqa tegishli hukumat vakillari bilan alohida uchrashuvlar o‘tkazildi. Ushbu uchrashuvlar Loyihani taqdim etish, AMITB natijalarini muhokama qilish, manfaatdor tomonlarning qo‘shimcha fikr-mulohazalarini olish va zarur bo‘lgan keyingi harakatlarni aniqlash imkoniyatini berdi. Loyihani ishlab chiqish davomida amalga oshirilgan barcha manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarining qisqacha mazmuni, shu jumladan manfaatdor tomonlar guruhlari, maslahatlashuv usullari, asosiy muhokama mavzulari, olingan fikr-mulohazalar va Loyihaning javoblari E ilovasida keltirilgan.

Jalb qilish tadbirlari Loyihani ishlab chiqishning hozirgi bosqichiga daxldor bo‘lgan asosiy manfaatdor tomonlarga, jumladan, Farg‘ona viloyati va shahar hokimliklari vakillariga, shuningdek, ta’sir doirasiga tushishi mumkin bo‘lgan jamoalarning mahalliy mahalla raislariga qaratildi. Ushbu maslahatlashuvlar mahalliy ijtimoiy-iqtisodiy vaziyat to‘g‘risida ma’lumot olish, mahalliy aholi xususiyatlarini tushunish, ehtimoliy muammolarni aniqlash va keyingi jamoatchilik ishtiroki tadbirlarini muvofiqlashtirishni osonlashtirish maqsadida jamoatchilik uchrashuvlari, fokus-guruh muhokamalari hamda ijtimoiy-iqtisodiy so‘rovlar orqali amalga oshirildi. Loyihaning keyingi bosqichlarida, jumladan, AMITBni oshkor qilish jarayoni, qurilishga tayyorgarlik ko‘rish, qurilish va foydalanish bosqichlarida tegishli tartibga soluvchi organlar, xizmat ko‘rsatuvchilar, loyiha benefitsiarlari, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan qo‘shimcha hamkorlik olib boriladi. Jamoatchilik darajasidagi maslahatlashuvlar fotosuratlari **A ilovada keltirilgan.**

Loyiha haqidagi ma’lumotlar maslahatlashuvlar, shu jumladan mahalliy hokimiyat organlari va mahalla vakillari bilan muhokamalar davomida tegishli manfaatdor tomonlarga taqdim etildi. Loyiha to‘g‘risidagi ma’lumotlarni, shu jumladan AMITB hujjatlari va texnik bo‘lmagan qisqacha ma’lumotlarni keyinchalik oshkor qilish, milliy talablar va amaldagi xalqaro kreditor standartlariga muvofiq, Loyiha ma’lumotlarini oshkor qilish va maslahatlashuvlar jarayonida tegishli kanallar orqali amalga oshiriladi.

6.0 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturi

Ushbu bo‘limda loyihani qurish va ekspluatatsiya qilish jarayonida manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha istiqbolli dastur bayon etilgan. Bu oshkor qilinadigan ma’lumotlar ko‘lamini, ularni tarqatish shakllarini, qo‘llaniladigan aloqa usullarini hamda oldingi bo‘limlarda aniqlangan har bir manfaatdor tomon va/yoki manfaatdor tomonlar guruhi uchun belgilangan maslahatlashuv yondashuvlarini qamrab oluvchi aniq harakatlarni o‘z ichiga oladi.

6.1 Jalb qilish usullari

6.1.1 Jalb qilishning asosiy tamoyillari

MTJQR doirasidagi barcha maslahatlashuv va jalb qilish jarayonlari uchun quyidagi chora-tadbirlar ko‘rib chiqiladi va amalga oshiriladi:

- Jalb qilish jarayoni inklyuziv bo‘ladi va tanlab yondashilmaydi (masalan, loyihani qo‘llab-quvvatlamasligi mumkin bo‘lgan manfaatdor tomonlarni chetlab o‘tish).
- Jalb qilish sessiyalari maqsadli manfaatdor tomon(lar) uchun ochiq va qulay bo‘lishini ta’minlash choralari ko‘riladi.
- Jalb qilish sessiyalari tegishli mavzu yoki maqsadli manfaatdor tomon(lar) uchun madaniy jihatdan mos va e’tiborli tarzda o‘tkaziladi.
- Barcha jalb etish sessiyalarida ma’lumotlarning maxfiyligi va manfaatdor tomonlarning ishtirok etish uchun roziligi ta’minlanadi.
- Ishtirokchilarga maslahatlashuvning maqsadi va to‘plangan ma’lumotlardan qanday foydalanilishi haqida ma’lumot beriladi.
- Davomat varaqalarini imzolashga rozilik so‘raladi (agar o‘rinli bo‘lsa). Ishtirokchilar ushbu ma’lumotlardan qanday foydalanilishi haqida xabardor qilinadi va ularga o‘z ismlarini oshkor qilmaslik imkoniyati beriladi.
- Agar uchrashuvlar yozib olinadigan bo‘lsa, ishtirokchilar bu haqda oldindan ogohlantiriladi va ularning roziligi olinadi. Shuningdek, ularga yozuvlardan qanday foydalanilishi tushuntiriladi va yozib olinishini rad etish imkoniyati beriladi.
- Uchrashuvlar boshida manfaatdor tomonlar tazyiqdan qo‘rqmasdan o‘z fikrlarini bildirishga rag‘batlantiriladi.
- Muloqot manipulyatsiya va majburlashdan xoli bo‘ladi.
- Zarur hollarda, ayollar kabi zaif guruhlar uchun maslahatlashuvlar alohida (va ayol ijtimoiy mutaxassis tomonidan) o‘tkaziladi, bu ularga o‘z tashvishlarini bayon etish va ta’qibdan qo‘rqmasdan fikr-mulohaza bildirish imkonini beradi.
- Ta’qiblar haqidagi shikoyatlar jiddiy qabul qilinadi, o‘rganib chiqiladi va hal etiladi. Shaxsiy ma’lumotlar maxfiy saqlanadi.
- Agar ishtirokchilar o‘z fikrlarini og‘zaki bildirishga noqulaylik sezsa, ularga uchrashuvlar yakunida yozma ravishda fikr-mulohaza bildirish imkoniyati beriladi.

- Ommaga e’lon qilinishi mumkin bo‘lgan hujjatlar yoki bayonnomalarga nisbatan qo‘llanilganidek, hujjatlardagi shaxsiy yoki shaxsni aniqlash imkonini beruvchi ma’lumotlar yashiriladi.

6.1.2 Manfaatdor tomonlarni jalb qilish usullari

Loyiha uchun aniqlangan manfaatdor tomonlar guruhlaridan kelib chiqib, har bir manfaatdor tomonlar guruhining o‘ziga xos xususiyatlari, manfaatlari, ta’sir kuchi va ular bilan bog‘liq ehtimoliy ta’sirlarni hisobga olgan holda o‘zaro hamkorlik usullarining majmuasi qo‘llaniladi. Tegishli manfaatdor tomonlar, jumladan, ta’sir doirasidagi hamjamiyatlar, davlat organlari, loyiha benefitsiarlari, ishchilar va zaif guruhlar ma’lumot olish, fikr-mulohaza bildirish va o‘z xavotirlarini bayon etish uchun tegishli imkoniyatlarga ega bo‘lishini ta’minlash maqsadida o‘zaro hamkorlik usullari loyihaning butun hayotiy davri mobaynida moslashtirib boriladi.

Tegishli hollarda quyidagi jalb qilish usullaridan foydalaniladi:

- **Xatlar, rasmiy yozishmalar, telefon qo‘ng‘iroqlari va elektron pochta xabarlari**- Ushbu usullar birinchi navbatda hukumat, qaror qabul qiluvchi va tartibga soluvchi manfaatdor tomonlar, shuningdek, kommunal xizmat ko‘rsatuvchilar va boshqa tegishli davlat organlari bilan hamkorlik qilish uchun qo‘llaniladi. Ushbu kanallar rasmiy muloqotni, loyiha ma’lumotlarini taqdim etishni, tasdiqlashlarni muvofiqlashtirishni hamda maslahatlashuv va ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlari haqida xabardor qilishni osonlashtiradi.
- **Ikki tomonlama uchrashuvlar** - Asosiy manfaatdor tomonlar, jumladan davlat organlari, tartibga soluvchi idoralar, kommunal xizmat ko‘rsatuvchi korxonalar, loyiha hamkorlari va boshqa manfaatdor tomonlar bilan ikki tomonlama uchrashuvlar o‘tkaziladi. Ushbu uchrashuvlar Loyiha bilan bog‘liq masalalarni muhokama qilish, texnik ma’lumotlarni olish, majburiyatlarni aniqlashtirish va manfaatdor tomonlarning o‘ziga xos masalalarini hal qilish imkonini beradi.
- **Mahalla rahbarlari va jamoatchilik vakillari bilan uchrashuvlar** - Yaqin atrofdagi aholi bilan aloqa kanallarini o‘rnatish va saqlab qolish maqsadida mahalliy o‘zini o‘zi boshqarish organlari, jumladan Ilg‘or MFY, Chekshura MFY va O‘rtashura MFY vakillari bilan hamkorlik olib boriladi. Mahalla rahbarlari Loyiha to‘g‘risidagi ma’lumotlarni tarqatish, jamoatchilikning muammolarini aniqlash, aholi bilan maslahatlashuvlarni tashkil etish va Loyihaning shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi haqida ma’lumot berishga yordam beradilar. Ushbu muloqotlar, ayniqsa, qurilish davrida yo‘l harakati, shovqin, chang, ishchilarning mavjudligi, xavfsizlik va kirish cheklovlari bilan bog‘liq jamoatchilikning ehtimoliy xavotirlarini bartaraf etishda muhim ahamiyat kasb etadi.
- **Jamoatchilik maslahatlashuvlari va fokus-guruh muhokamalari (FGM)**- Tegishli hollarda, jamoatchilikning kutilmalari, ehtimoliy ta’sirlar va Loyiha bilan bog‘liq imkoniyatlarni o‘rganish maqsadida mahalliy aholi, shu jumladan, ehtimoliy zaif guruhlar bilan maslahatlashuvlar o‘tkaziladi. Ishtirok etishda to‘siqlarga duch kelishi mumkin bo‘lgan guruhlar, shu jumladan, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, ayollar va iqtisodiy jihatdan nochor xonadonlarning fikrlari tegishli darajada hisobga olinishini ta’minlash uchun alohida jalb qilish yondashuvlari qo‘llanilishi mumkin.
- **Ommaviy oshkor qilish va ma’lumotlarni tarqatish** - Loyiha haqidagi ma’lumotlar, jumladan, Texnik bo‘lmagan xulosa (TBX), Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR), Atrof-muhitga va ijtimoiy ta’sirni baholash (AMITB) hujjatlari hamda shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi haqidagi ma’lumotlar tegishli kanallar orqali e’lon qilinadi. Bularga, tegishli hollarda, mahalliy hokimiyat organlari, mahalla

idoralari, jamoatchilik e’lonlar doskalari, loyiha ofislari va tegishli onlayn platformalar orqali ma’lumotlarni oshkor qilish kirishi mumkin. Ma’lumotlarni oshkor qilish materiallari ta’sir doirasidagi manfaatdor tomonlar uchun tushunarli tillarda, shu jumladan, tegishli ravishda o‘zbek va rus tillarida taqdim etiladi.

- **Onlayn aloqa kanallari** - Onlayn platformalardan qiziqish bildirgan manfaatdor tomonlarga, jumladan fuqarolik jamiyati tashkilotlari, akademik muassasalar va boshqa tashqi manfaatdor tomonlarga Loyiha haqidagi umumiy ma’lumotlarni va oshkor qilish materiallarini tarqatish uchun foydalanilishi mumkin. Tegishli hollarda, Loyiha haqidagi ma’lumotlar amaldagi talablarga muvofiq kreditorlarning ma’lumotlarni oshkor qilish platformalari orqali ham taqdim etilishi mumkin.
- **Ishchilarni jalb qilish va o‘qitish mashg‘ulotlari** - Qurilish ishchilari, pudratchilar, subpudratchilar va operatsion xodimlar uchun maxsus jalb qilish va xabardorlikni oshirish mashg‘ulotlari o‘tkaziladi. Trening mavzulari mehnatni muhofaza qilish va texnika xavfsizligi, mehnat huquqlari va sharoitlari, ishchilarning shikoyat qilish mexanizmlari, axloq kodeksi talablari, genderga asoslangan zo‘ravonlikning oldini olish, jinsiy ekspluatatsiya va tajovuz/jinsiy ta’qib, jamoat salomatligi va xavfsizligi hamda atrof-muhitni boshqarish talablarini o‘z ichiga oladi.
- **Shikoyatlar mexanizmiga jalb etish** - Loyihaning shikoyatlar mexanizmi ta’sir ostidagi jamoalar, ishchilar va boshqa manfaatdor tomonlarga axborot materiallari, jamoatchilik yig‘ilishlari, mahalla vakillari va Loyihaning aloqa kanallari orqali yetkaziladi. Manfaatdor tomonlar shikoyat yoki e’tirozlarni bildirish uchun mavjud bo‘lgan kanallar, shikoyatlarni ko‘rib chiqish jarayoni va kutilayotgan javob muddatlari haqida xabardor qilinadi.

6.1.3 Qasos choralarining oldini olish

Loyiha manfaatdor tomonlarning ta’qibdan qo‘rqmasdan fikr-mulohaza bildirishlari, o‘z qarashlarini ifoda etishlari va xavotirlarini bayon qilishlarini ta’minlash uchun aniq choralarni amalga oshiradi. Mazmunli va inklyuziv ishtirokni ta’minlash uchun tahdid, qo‘rqitish, ta’qib yoki zo‘ravonlik kabi harakatlarning oldini olish muhim ahamiyatga ega. Loyiha doirasida manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayoni davomida quyidagi chora-tadbirlar qo‘llaniladi:

- Maxfiy va qulay shikoyat mexanizmi
  - Loyiha darajasidagi shikoyat mexanizmi barcha manfaatdor tomonlar uchun ochiq bo‘ladi, bu esa xohishga ko‘ra xavotirlarni xavfsiz, maxfiy va anonim tarzda bildirish imkonini beradi. Ushbu jarayon manfaatdor tomonlarga aniq tushuntiriladi va mahalliy tillarda taqdim etiladi.
- Ta’qib qilmaslik majburiyati
  - Loyiha ishtirokchilari qasos olmaslik bo‘yicha qat’iy siyosatni ma’lum qiladilar va unga rioya etilishini ta’minlaydilar, bu esa maslahatlashuvlarda ishtirok etadigan yoki shikoyat bildiradigan manfaatdor tomonlarning salbiy oqibatlarga duch kelmasligini kafolatlaydi.
- Xavfsiz muloqot maydonlari
  - Noo‘rin bosim yoki majburlash xavfini minimallashtirish maqsadida uchrashuvlar va muloqot sessiyalari neytral, inklyuziv va xavfsiz muhitlarda o‘tkaziladi.
- Salohiyatni oshirish va o‘qitish
  - Loyiha xodimlari XMK PS1 talablari, qasos olmaslik tamoyili va o‘zaro hurmatga asoslangan muloqot amaliyotlari bo‘yicha o‘qitiladi.
- Monitoring va nazorat

- Manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari doimiy ravishda kuzatib boriladi hamda har qanday qo‘rqitish yoki qasos olish belgilari tekshirilib, tuzatish choralari ko‘rilgan holda darhol hal qilinadi.

- Shaffof muloqot
  - Manfaatdor tomonlarga ularning fikr-mulohazalari qadrlanishi, loyiha yuzasidan qarorlar qabul qilishda inobatga olinishi hamda ularning ishtiroki to‘la ixtiyoriy ekanligi ma’lum qilinadi.

6.2 AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish

Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga ta’sirni baholash (AMITB) hujjatlarini oshkor qilish manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonining asosiy tarkibiy qismi hisoblanadi va oshkor qilish jarayoni ta’sir doirasidagi jamoalar, davlat organlari, loyiha benefitsiarlari, ishchilar, fuqarolik jamiyati tashkilotlari va boshqa manfaatdor tomonlarning Loyiha, uning ehtimoliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga ta’sirlari, taklif etilgan yumshatish choralari hamda Loyihani amalga oshirishdan oldin va u davomida fikr-mulohaza bildirish imkoniyatlari to‘g‘risidagi o‘z vaqtida taqdim etiladigan, tushunarli va ochiq ma’lumotlar bilan ta’minlanishini kafolatlaydi.

O‘zbekistonning milliy ekologik qonunchiligi ekologik ma’qullash jarayonida ekologik baholash, ekologik ekspertiza va jamoatchilik ishtiroki elementlarini (loyiha amalga oshiriladigan mahalla(lar)da jamoatchilik eshituvlari orqali) talab qilsa-da, xalqaro kreditorlar talablariga muvofiq AMITB hujjatlarini to‘liq oshkor qilish milliy qonunchilikda belgilanmagan. Shu sababli, Loyiha AMITBni oshkor qilishni xalqaro ilg‘or amaliyot va kreditorlarning amaldagi talablariga muvofiq amalga oshiradi.

AMITBni oshkor qilish jarayoni Loyiha hududi va manfaatdor tomonlar guruhlarining xususiyatlarini hisobga olgan holda shaffof, inklyuziv va madaniy jihatdan mos tarzda amalga oshiriladi. Yaqin atrofdagi jamoalar, shu jumladan Ilg‘or MFY, Chekshura MFY va O‘rtasho‘ra MFY aholisi, shuningdek, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, ishtirok etish imkoniyatlari cheklangan ayollar va iqtisodiy jihatdan kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari kabi potensial zaif guruhlar uchun ma’lumotlardan to‘laqonli foydalanish imkoniyatini ta’minlashga alohida e’tibor qaratiladi.

AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish paketi, tegishli hollarda, quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni baholash (AMITB) hisoboti;
- Texnik bo‘lmagan xulosa (TBX) — o‘zbek tiliga tarjima qilingan;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR);
- Loyiha bo‘yicha shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) to‘g‘risidagi ma’lumotlar;
- Tegishli Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish rejalari va tasdiqlovchi hujjatlar.
- Loyiha ma’lumotlari ta’sir ostidagi jamoalar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun ochiq bo‘lishini ta’minlash maqsadida AMITB hujjatlari bir nechta kanallar orqali oshkor qilinadi. Oshkor etish usullari quyidagilarni o‘z ichiga oladi:
- Loyiha tashkilotining (yoki "Vision Invest"ning) rasmiy veb-saytida AMITB hujjatlarini (shu jumladan, TBXni) e’lon qilish. Moliyalashtirish kelishuvlarida talab qilingan hollarda, kreditorlar ham o‘zlarining amaldagi siyosatlariga muvofiq, tegishli ma’lumotlarni oshkor qilish platformalari orqali AMITB hujjatlarini e’lon qilishlari mumkin.

- Loyiha hududidagi barcha uchun ochiq bo‘lgan joylarda, shu jumladan manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar o‘tkazilgan Farg‘ona viloyati va Farg‘ona shahar hokimliklari hamda mahalla idoralarida TBXning qog‘oz nusxalarini joylashtirish.
- AMITB natijalarini taqdim etish, taklif etilayotgan ta’sirni yumshatish choralarini tushuntirish hamda savollar, fikr va mulohazalar bildirish uchun imkoniyat yaratish maqsadida ta’sir doirasidagi jamoalar va boshqa tegishli manfaatdor tomonlar bilan jamoatchilikni xabardor qilish uchrashuvlari hamda maslahatlashuvlar o‘tkazish.
- Loyiha bo‘yicha shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) to‘g‘risidagi ma’lumotlarni, shu jumladan aloqa ma’lumotlari va oshkor etish davrida fikr-mulohazalar yoki shikoyatlarni yuborish tartib-qoidalarini taqdim etish.

Manfaatdor tomonlar uchun ochiqlikni va samarali tushunishni ta’minlash maqsadida, ma’lumotlarni oshkor qilish bo‘yicha asosiy materiallar, xususan, Texnik bo‘lmagan xulosa va ShKChM haqidagi ma’lumotlar o‘zbek tilida taqdim etiladi, ingliz tilidagi versiyalari esa xalqaro manfaatdor tomonlar va kreditorlar uchun tayyorlanadi. Jamoalar va mutaxassis bo‘lmagan manfaatdor tomonlarga Loyihaning qamrovi, ehtimoliy ta’sirlari, taklif etilayotgan yumshatish choralari va ishtirok etish imkoniyatlarini tushunish imkonini berish uchun ma’lumotlarni oshkor qilish materiallarida aniq, texnik bo‘lmagan tildan foydalaniladi.

Jamoatchilikni xabardor qilish bo‘yicha uchrashuvlar va maslahatlashuvlar ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlar uchun qulay joylarda o‘tkaziladi hamda mahalliy hokimiyat organlari va mahalla vakillari bilan hamkorlikda tashkil etiladi. Uchrashuvlar davomida TBX mazmuniga o‘xshash loyihaning qisqacha mazmuni taqdim etiladi.

Xabardor qilish jarayoni, shuningdek, manfaatdor tomonlarga Loyihaning Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) haqida aniq ma’lumotlarni taqdim etadi, jumladan: shikoyat va xavotirlarni yuborish uchun mavjud kanallar; mas’ul shaxslar/aloqa shaxslari; maxfiylik qoidalari; shuningdek, shikoyat qabul qilinganligini tasdiqlash va hal qilishning kutilayotgan muddatlari.

Jalb qilish tadbirlarida mahalliy madaniy amaliyotlar va ijtimoiy me’yorlar, shu jumladan ayollar, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar va boshqa ehtimoliy zaif guruhlarning ishtirok etishiga imkon yaratish bo‘yicha tegishli shart-sharoitlar hisobga olinadi.

Ma’lumotlarni oshkor qilish davrida olingan fikr-mulohazalar hujjatlashtiriladi, baholanadi va zarur hollarda yakuniy AMITB hujjatlariga hamda Loyiha dizayniga kiritiladi. Manfaatdor tomonlardan olingan fikr-mulohazalarning qisqacha mazmuni va Loyihaning ularga javoblari manfaatdor tomonlarni jalb qilish qaydlarining bir qismi sifatida saqlanadi hamda kreditorlarning amaldagi talablariga muvofiq oshkor etiladi.

AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish dasturi quyida keltirilgan.

Quyidagi ma’lumotlarni oshkor qilish rejasi Loyihaning o‘ziga xos xususiyatlarini, jumladan, uning Farg‘ona Eko-Shahar bosh rejasi hududida joylashuvi, yaqin atrofdagi mahallalarning (Ilg‘or MFY, Chekshura MFY va O‘rtasho‘ra MFY) yaqinligi, Farg‘ona viloyati va shahar hokimliklarining roli hamda Loyihaning sog‘liqni saqlash sohasidagi DXSH loyihasi sifatidagi maqomini hisobga olgan holda ishlab chiqilgan.

6-1-jadval AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Muayyan AMITB ma’lumotlarini oshkor qilish	Loyihaning ta’sir doirasidagi (TD) yaqin atrofdagi jamoalar, jumladan Ilg‘or MFY, Cheksho‘ra MFY va O‘rtasho‘ra MFY aholisi	Har bir mahallada AMITB natijalari, ehtimoliy ta’sirlar, yumshatish choralari va ShKChM tartib-qoidalarini taqdim etish uchun bittadan jamoatchilik uchrashuvi o‘tkazish. AMITBning texnik bo‘lmagan qisqacha mazmuni (TBX) va Loyiha axborot materiallarini o‘zbek tilida tarqatish.	Qurilishdan oldin AMITBni oshkor qilish davrida	Loyiha tashkiloti ko‘magida mahalliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi
	Ilg‘or MFY, Chekshura MFY, Urtashura MFY doirasidagi ehtiyojmand guruhlar, jumladan, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, ishtirok etish imkoniyati cheklangan ayollar va iqtisodiy jihatdan nochor uy xo‘jaliklari	Qulaylik va mazmunli ishtirok etishni ta’minlash maqsadida zarur hollarda o‘tkaziladigan maqsadli maslahatlashuvlar, kichik guruhlardagi muhokamalar va yakkama-yakka uchrashuvlar. Ma’lumotlarning qulay formatlarda va mahalliy tillarda taqdim etilishi.	Qurilishdan oldin AMITBni oshkor qilish davrida	Loyiha tashkiloti ko‘magida mahalliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi
	Mahalla fuqarolar yig‘inlari va mahalliy jamoatchilik vakillari (Ilg‘or MFY, Chekshura MFY, Urtashura MFY)	AMITB natijalarini yetkazish, aholini xabardor qilish, jamoatchilik muammolarini aniqlash va shikoyatlar bilan ishlashni qo‘llab-quvvatlash uchun mahalla rahbarlari bilan uchrashuvlar.	Qurilishdan oldin AMITBni oshkor qilish davrida	Loyiha tashkiloti ko‘magida mahalliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha maslahatchi
	Farg‘ona viloyati hokimligi va Farg‘ona shahar hokimligi	AMITB natijalari, atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish choralari, jamoatchilikni jalb qilish tadbirlari va Loyihani amalga oshirish jadvalini	Qurilishdan oldin AMITBni oshkor qilish davrida	AMITB maslahatchisi ko‘magida Loyiha tashkiloti

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
		qamrab olgan rasmiy uchrashuvlar va taqdimotlar.		
AMITB ma’lumotlarini onlayn oshkor qilish	Barcha aniqlangan manfaatdor tomonlar va boshqa qiziquvchi shaxslar	Kreditorlar va Xususiy sherikning veb-saytlarida AMITBning texnik bo‘lmagan xulosasini (o‘zbek va ingliz tillarida) va tegishli AMITB hujjatlarini onlayn tarzda e’lon qilish	Kreditorlar bilan kelishilgan holda, odatda moliyaviy yopilishdan oldin amalga oshiriladi va ma’lumotlarni oshkor etish davri davomida saqlab turiladi	Loyiha tashkiloti (yoki Vision Invest) va kreditorlar

6.3 Qurilish va foydalanishga topshirish jarayonida manfaatdor tomonlarning ishtiroki

Loyihaning qurilish va foydalanishga topshirish bosqichlari bir qator Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavf-xatarlar va imkoniyatlarni, jumladan, ish o‘rinlarini yaratish, aholi salomatligi va xavfsizligi masalalari, qurilish transporti qatnovi, shovqin va chang ta’siri, ishchilar oqimi, mehnat va ish sharoitlari xavflari, shuningdek, yaqin atrofdagi jamoalar va mavjud infratuzilma provayderlari bilan o‘zaro aloqalarni o‘z ichiga oladi. Qurilish bosqichida manfaatdor tomonlarni jalb qilish yondashuvi, birinchi navbatda, Loyiha tashkiloti va Bosh pudratchisi (KOC Construction Mekanik Elektrik MCHJ XK) tomonidan ekspluatatsiyaga o‘tish davrida Obyektlarni boshqarish kompaniyasi (FM Co.) ko‘magida amalga oshiriladi.

6-2-jadval. Qurilish bosqichidagi MTJQR jadvali

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Qurilish va ishga tushirish ishlari, shu jumladan jadvallar va ehtimoliy ta’sirlar to‘g‘risida xabardor qilish	Yaqin atrofdagi mahallalar, jumladan, Ilg‘or MFY, Chekshura MFY va O‘rtashura MFY aholisi, Eko-Shahar aholisi, yaqin atrofdagi korxonalar, atrofdagi yo‘llardan	Mahalla qo‘mitalari orqali rasmiy bildirishnomalar. Ma’lumotlar qurilish muddatlari, ish vaqti, kuchli ta’sirga ega tadbirlar, yo‘l harakatini tashkil etish va ShKChM (Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi) uchun aloqa ma’lumotlarini o‘z ichiga oladi.	Qurilish va ishga tushirish ishlari boshlanishidan oldin. Qurilish davomida, ayniqsa jadvallar, tadbirlar yoki ehtimoliy ta’sirlarda o‘zgarishlar bo‘lganda, yangilangan ma’lumotlar taqdim etib boriladi.	Bosh pudratchisi ko‘magida Loyiha tashkiloti

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
	foydalanuvchilar va Loyihaning ta’sir doirasidagi (TD) boshqa qabul qiluvchilar.			
	Farg‘onaning keng jamoatchiligi, nodavlat notijorat tashkilotlari, ilmiy muassasalar va boshqa manfaatdor tomonlar.	Mahalliy hokimiyat organlari, mahalla vakillari va Loyiha veb-sayti/platformasi (yaratilgandan so‘ng) orqali ma’lumotlarni oshkor qilish.	Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichlari davomida hamda muhim o‘zgarishlar yuz bergan har qanday holatda.	
Mahalliy hokimiyat organlari va mahalla vakillari bilan hamkorlik	Farg‘ona viloyati hokimligi, Farg‘ona shahar hokimligi, Ilg‘or MFY, Chekshura MFY va O‘rtashura MFY rahbarlari.	Muntazam muvofiqlashtirish yig‘ilishlari, ma’lumot almashish sessiyalari, rasmiy yozishmalar hamda qurilishning borishi, jamoatchilik masalalari, ish o‘rinlari imkoniyatlari, yo‘l harakati muammolari va shikoyatlarni boshqarish bo‘yicha muhokamalar.	Qurilish ishlariga safarbar etishdan oldin va qurilish davomida vaqti-vaqti bilan. Zaruratga qarab qo‘shimcha yig‘ilishlar.	Bosh pudratchisi ko‘magida Loyiha tashkiloti
Qurilishdagi ish o‘rinlari bo‘yicha imkoniyatlar haqida xabardor qilish	Mahalliy jamoalar, ish izlovchilar, mahalliy bandlik idoralari, kasb-hunar ta’limi muassasalari, mahalla vakillari va ishga joylashish imkoniyatlarini izlayotgan zaif guruhlar.	Mahalla tuzilmalari, mahalliy hokimiyat organlari, bandlik markazlari, ommaviy e’lonlar va pudratchining ishga qabul qilish kanallari orqali ishga joylashish to‘g‘risidagi ma’lumotlarni tarqatish. Jalb qilish jarayoni adolatli va shaffof ishga qabul qilishni rag‘batlantiradi hamda imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvorlik beradi.	Qurilishga safarbar etishdan oldin va ishga qabul qilish davrlarida.	Loyiha tashkiloti nazorati ostidagi Bosh pudratchi

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Ishchilarni yollash, mehnat sharoitlari va ishchilarning shikoyatlarini ko‘rib chiqish mexanizmi	Qurilish ishchilari, subpudratchilar, yetkazib beruvchilar, mehnat muhojirlari (agar mavjud bo‘lsa) va Bosh pudratchisining ishchi kuchi.	Ishchilarni kirish yo‘riqnomasi bilan tanishtirish, bandlik bo‘yicha axborot sessiyalari, ish joyidagi qisqacha suhbatlar, ishchilar yig‘ilishlari, mehnatga oid ma’lumotlarni tarqatish va ishchilarning shikoyat qilish tartib-qoidalarini tushuntirish.	Ishga qabul qilish vaqtida va qurilish davomida uzluksiz ravishda.	Loyiha tashkilotining nazorati ostida Bosh pudratchisi
Tashqi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini (ShKChM) joriy etish	Yaqin atrofdagi aholi, mahalla vakillari, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar, nodavlat notijorat tashkilotlari, davlat organlari, mahalliy korxonalar va boshqa tashqi manfaatdor tomonlar.	Loyihaning butun hayotiy davri davomida tashqi manfaatdor tomonlarning xavotirlari va shikoyatlarini qabul qilish, baholash, hal qilish va monitoring qilish uchun ushbu MTJQRda tavsiflanganidek, Tashqi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini yuritish.	Qurilish ishlari boshlanishidan oldin tashkil etiladi hamda qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlari davomida yuritiladi.	Loyiha tashkiloti
Ishchilar shikoyatlari mexanizmini (IShQM) joriy etish	Loyiha ishchilari, shu jumladan bevosita ishchilar, pudratchi va subpudratchi ishchilari hamda asosiy ta’minotchi ishchilari (tegishli hollarda).	Ishchilarga qasos olishdan qo‘rqmasdan ish joyi bilan bog‘liq masalalarni ko‘tarish uchun maxfiy, qulay va shaffof jarayonni ta’minlash maqsadida Mehnatni boshqarish tartib-qoidalariga (LMP) muvofiq Ishchilar shikoyatlari mexanizmining ishlashi.	Ishchi kuchi jalb qilinishidan oldin yo‘lga qo‘yiladi hamda qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlari davomida uzluksiz ta’minlanadi.	Loyiha tashkiloti va Bosh pudratchisi (qurilish davrida); Loyiha tashkiloti va FTXK pudratchisi (foydalanish davrida)
Atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirni boshqarish bo‘yicha muloqot (shovqin, chang, havo sifati, chiqindilar, ishchilar oqimi, mahalliy aholi	Yaqin atrofdagi aholi punktlari, Eko-shahar aholisi, mahalla raislari, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar, korxonalar va boshqa ta’sirchan obyektlar.	Jamoatchilik yig‘ilishlari, maqsadli maslahatlashuvlar, axborot varaqalari, ta’sirni kamaytirish choralarini ma’lum qilish hamda yer ishlari, og‘ir transport vositalari harakati va ishga tushirish tadbirlari kabi yuqori ta’sirga ega faoliyatlar bo‘yicha xabardor qilish.	Yuqori ta’sirga ega ishlar boshlanishidan oldin va qurilish davomida vaqti-vaqti bilan.	Loyiha tashkilotining nazorati ostida Bosh pudratchisi

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
salomatligi va xavfsizligi)				
Trafik va kirishni boshqarish aloqasi	Yo‘l harakati ishtirokchilari, favqulodda vaziyatlar xizmatlari, Farg‘ona shahar hokimiyati, transport organlari va logistika sohasidagi manfaatdor tomonlar.	Yo‘l harakatini boshqarish rejalarini e’lon qilish, belgilar o‘rnatish, ommaviy bildirishnomalar tarqatish, hokimiyat organlari bilan muvofiqlashtirish uchrashuvlarini o‘tkazish hamda kirishdagi vaqtinchalik cheklovlar yoki o‘zgarishlar haqida xabar berish.	Qurilishga safarbarlikdan oldin va qurilish davomida, ayniqsa, qurilish harakati eng yuqori bo‘lgan davrlarda.	Bosh pudratchisi / Loyiha tashkiloti
Kommunal xizmatlar va infratuzilma ta’minotchilari bilan muvofiqlashtirish	"O‘zsuvta’minot" AJ, "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ, "O‘zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ, "Hududgazta’minot" AJ, "O‘ztelekom" AJ, "Issiqlik manbai" tuman issiqlik ta’minoti korxonasi hamda chiqindilarni boshqarish xizmatlarini ko‘rsatuvchi korxonalar.	Kommunal tarmoqlarga ulanishni boshqarish, mavjud infratuzilmani himoya qilish va xizmatlar uzluksizligini ta’minlash maqsadida texnik muvofiqlashtirish yig‘ilishlari, rasmiy yozishmalar, loyihani muvofiqlashtirish yig‘ilishlari va qo‘shma tekshiruvlar.	Batafsil loyihalash, qurilishga tayyorgarlik ko‘rish vaqtida va butun qurilish davomida ehtiyojga qarab.	Loyiha tashkiloti / Bosh pudratchi
Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha samaradorlik hisoboti va tartibga soluvchi organlar bilan hamkorlik	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligi, Davlat ekologik ekspertizasi, Sanitariya-epidemiologiya xizmati, Mehnat inspeksiyasi; Favqulodda vaziyatlar vazirligi, Farg‘ona viloyati va shahar hokimliklari,	Talabga ko‘ra va ruxsatnoma shartlariga muvofiq - Monitoring hisobotlari, muvofiqlik hisobotlari, atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha samaradorlik yangilanishlarini taqdim etish, tartibga soluvchi organlar yig‘ilishlari, tekshiruvlar va tuzatish choralarini muhokama qilish.	Talabga ko‘ra va ruxsatnoma shartlariga muvofiq - Qurilish va foydalanishga topshirish davomida me’yoriy hujjatlar va kreditorlar talablariga muvofiq davriy ravishda.	Bosh pudratchisi ko‘magida Loyiha tashkiloti

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
	kreditorlar (agar mavjud bo‘lsa).			
Sog‘liqni saqlash, jamoat salomatligi va operatsion tayyorgarlik bo‘yicha hamkorlik	Sog‘liqni saqlash vazirligi, Sanitariya-epidemiologiya xizmati, shifoxonaning bo‘lajak foydalanuvchilari, tibbiyot xodimlari va tegishli organlar.	Shifoxonaning tayyorgarligi, infeksiyalarning oldini olish talablari, tibbiyot chiqindilarini boshqarish bo‘yicha mas’uliyat, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va o‘tish davri tadbirlari bo‘yicha texnik yig‘ilishlar.	Qurilishni tugallash, ishga tushirish va operatsion boshqaruvni topshirish davrida.	Loyiha tashkiloti / FM Co.
Madaniy meros va tasodifiy topilmalar bo‘yicha hamkorlik	Madaniy meros agentligi, tegishli organlar, mahalliy jamoalar va ishchilar.	Tasodifiy topilmalar tartib-qoidasini joriy etish, vakolatli organlarni zudlik bilan xabardor qilish, topilmalarni hujjatlashtirish, tegishli mutaxassislar bilan maslahatlashish va zarur hollarda jamoatchilik bilan aloqa o‘rnatish.	Har qanday ehtimoliy madaniy meros ashyolari yoki topilmalari aniqlanishi bilan darhol.	Bosh pudratchisi ko‘magida Loyiha tashkiloti
Zaif va ehtimoliy nochor guruhlar	Ayollar, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar va tegishli jamoatchilik vakillari. Zarur va mumkin bo‘lgan hollarda NNT, FJT yoki jamoat tashkilotlari bilan hamkorlik amalga oshiriladi.	Maqsadli maslahatlar, maqsadli guruh muhokamalari, qulay ma’lumot almashish va qulaylik, jamiyat salomatligi va xavfsizligi, inklyuzivlik va loyihaning potensial ta’siri bilan bog‘liq muammolarni tushunish uchun tegishli kanallar orqali jalb qilish.	Qurilish va foydalanishga topshirish bosqichlarida vaqti-vaqti bilan, shuningdek, aniqlangan xavf-xatarlar asosida zaruratga ko‘ra.	Loyiha tashkiloti
Xodimlar salomatligi, xavfsizligi,	Qurilish ishchilari, subpudratchilar, yetkazib	Obyektga kirish bo‘yicha yo‘riqnomalar, xavfsizlik bo‘yicha kundalik qisqa suhbatlar, mehnatni	Safarbarlikdan oldin va qurilish davomida uzluksiz ravishda.	Loyiha tashkiloti nazorati ostidagi Bosh pudratchisi

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
farovonligi va odob-axloq qoidalari	beruvchilar va obyekt xodimlari.	muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo‘yicha brifinglar, ishchilar bilan maslahatlashuvlar, mehnat huquqlari bo‘yicha xabardorlik sessiyalari, genderga asoslangan zo‘ravonlik/jinsiy ekspluatatsiya va tahqirlash/jinsiy shilqimlikning (PGZ/JEZ/SH) oldini olish, ishchilarning yashash sharoitlari standartlari va favqulodda vaziyatlardagi harakatlar tartibi.		
Foydalanishga topshirish va qabul qilish bo‘yicha kommunikatsiya	Sog‘liqni saqlash vazirligi, FM Co., tibbiyot xodimlari, mahalliy hokimiyat organlari, shoshilinch xizmatlar, kommunal xizmat ko‘rsatuvchilar va shifoxonaning bo‘lajak foydalanuvchilari.	Muvofiqlashtirish yig‘ilishlari, operatsion tayyorgarlik bo‘yicha seminarlar, ishga tushirish jadvallarini e’lon qilish, favqulodda vaziyatlarga javob berish choralari va kirish yoki xizmatlardagi o‘zgarishlar haqida xabar berish.	Foydalanishga topshirish davrida va faoliyat boshlanishidan oldin.	Loyiha tashkiloti / SSV / FM Co.

6.3.1 Shifoxonalarning ehtimoliy birlashtirilishi

Sog‘liqni saqlash vazirligi ta’kidlaganidek, loyiha doirasidagi amaliyotlar mavjud ixtisoslashtirilgan sog‘liqni saqlash muassasalarining yangi shifoxonaga birlashtirilishiga olib kelishi mumkin. Bu esa o‘zgarishlar ta’sir qilgan tibbiyot xodimlari, shifoxona rahbariyati, xodimlarning vakillik organlari va ishchi kuchini o‘tkazish jarayonida ishtirok etuvchi boshqa manfaatdor tomonlar bilan muloqot qilish zaruratini keltirib chiqarishi mumkin. Shuningdek, tibbiy xizmatlardan foydalanish uchun qo‘shimcha masofani bosib o‘tishga majbur bo‘lishi mumkin bo‘lgan aholi qatlamlari uchun shifoxonaga borish imkoniyatlarini ko‘rib chiqish maqsadida davlat organlari bilan hamkorlik qilish talab etilishi mumkin.

Sog‘liqni saqlash vazirligining Loyiha homiylariga yo‘llagan so‘nggi xabarlari shuni ko‘rsatadiki, konsolidatsiyalarga (agar ular amalga oshirilsa) oid tafsilotlar faqatgina Loyihaning qurilish bosqichi boshlangandan so‘ng va ehtimol, 2027-yilning o‘rtalarida batafsil ishlab chiqiladi hamda yakuniga yetkaziladi. Shu sababli, ayni paytda qanday obyektlar qamrab olinishi, ularning joylashuvi va bunday konsolidatsiyalar ko‘lami haqida to‘liqroq ma’lumotga ega bo‘lmay turib, jalb qilish bo‘yicha mazmunli rejani ishlab chiqish imkonsiz.

6.3.1.1 Mavjud xodimlarni jalb qilish

Xodimlarni o‘tkazish, qayta taqsimlash yoki qisqartirish tadbirlari tasdiqlangan taqdirda, Sog‘liqni saqlash vazirligi ushbu jarayonni amaldagi milliy mehnat qonunchiligiga muvofiq boshqaradi, Loyiha tashkiloti esa manfaatdor tomonlarni jalb qilish va Xususiy hamkorga daxldor bo‘lgan ma’lumotlarni oshkor qilish orqali Sog‘liqni saqlash vazirligini qo‘llab-quvvatlaydi.

Hech bo‘lmaganda, Loyiha tashkiloti Sog‘liqni saqlash vazirligini mavjud xodimlar bilan mazmunli muloqot olib borishga undash uchun barcha sa’y-harakatlarini amalga oshiradi va imkon qadar, bunday birlashtirishlar tufayli qisqarish xavfi ostida bo‘lishi mumkin bo‘lgan Farg‘ona Ekoshahar kasalxonasidagi klinik bo‘lmagan xodimlarni birinchi navbatda ishga olishga harakat qiladi.

Bunday muloqot dasturining asosiy maqsadi sog‘liqni saqlash xodimlari va ta’sir doirasidagi boshqa manfaatdor tomonlarning xodimlarni o‘tkazish jarayoni haqida o‘z vaqtida, aniq va shaffof ma’lumot olishini ta’minlashdan iborat bo‘ladi. Muloqot tadbirlari o‘z ichiga xodimlar uchun brifinglar, shifoxona rahbariyati bilan uchrashuvlar, xodimlarning vakillik organlari bilan maslahatlashuvlar, xodimlarni taqsimlash va qayta joylashtirish imkoniyatlari bo‘yicha axborot sessiyalari, tegishli o‘tish tartib-qoidalarini e’lon qilish, shuningdek, savollar va fikr-mulohazalarni qabul qilish uchun maxsus kanallarni olishi mumkin. Ishchi kuchini qayta tashkil etishdan nomutanosib ravishda ta’sir ko‘rishi mumkin bo‘lgan zaif xodimlarga alohida e’tibor qaratilishi lozim bo‘ladi. O‘tish jarayonini rejalashtirish va amalga oshirish davomida noaniqlikni kamaytirish, shaffoflikni rag‘batlantirish hamda adolatli va inklyuziv qarorlar qabul qilinishini qo‘llab-quvvatlash maqsadida jalb qilish tadbirlari o‘tkaziladi.

Bunday jalb qilish ishlari qurilish bosqichida hamda faoliyat boshlanishi va bunday birlashtirishlar amalga oshishidan oldin o‘tkazilishi kutilmoqda.

6.3.1.2 Shifoxonalardan foydalanish imkoniyati

Birlashtirishlar amalga oshirilgan taqdirda, bu ayrim jamoalar va odamlarning (ayniqsa, aholining zaif qatlamlarining) tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlariga o‘z ta’sirini ko‘rsatishi ehtimoli bor. Loyiha yangi Eko-shahar hududida qurilayotganini hisobga olsak, bemorlar (va shifoxonaga keluvchilar) qo‘shimcha masofani bosib o‘tishlariga to‘g‘ri kelishi kutilmoqda.

Ushbu ta’sirni yaxshiroq tushunish uchun birlashtirish/yopish ishlari amalga oshirilishi mumkin bo‘lgan hududlardagi aholi bilan muloqot qilish zarur bo‘ladi. Asosiy maqsad

ularning yangi shifoxonaga qanday yetib borishini va bu borada yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan to‘siqlarni o‘rganishdan iborat bo‘ladi. Aholi bilan bunday muloqotdan so‘ng, ushbu aholi qatlamlariga (shu jumladan, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlarga) bunday ta’sirni kamaytirish uchun nimalar qilish mumkinligini aniqlash maqsadida Sog‘liqni saqlash vazirligi hamda jamoat transporti va qatnov qulayligi uchun mas’ul bo‘lgan mahalliy hokimiyat organlari bilan hamkorlik qilish zarur bo‘ladi.

Bunday jalb qilish qurilish bosqichida va operatsiyalar boshlanishidan oldin va bunday konsolidatsiyalar amalga oshirilishidan oldin amalga oshirilishi kutiladi.

6.4 Faoliyat davomida manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik

Farg‘ona Ekoshahar shifoxonasi loyihasi faoliyati turli manfaatdor tomonlar, jumladan, sog‘liqni saqlashdan foydalanuvchilar, bemorlar va tashrif buyuruvchilar, xodimlar, yaqin atrofdagi jamoalar, davlat organlari, nazorat qiluvchi organlar va kommunal xizmat ko‘rsatuvchilar bilan doimiy hamkorlikni o‘z ichiga oladi.

Yuqoridagi qamrov bo‘limida ta’kidlanganidek, jalb qilish bo‘yicha majburiyatlar turli loyiha tomonlari, jumladan, Loyiha tashkiloti, Sog‘liqni saqlash vazirligi va Obyektlarni boshqarish kompaniyasi o‘rtasida DXSH kelishuvi bo‘yicha ularning tegishli majburiyatlariga muvofiq taqsimlanishi kerak. Yana bir bor ta’kidlanishicha, Sog‘liqni saqlash vazirligi barcha klinik amaliyotlar uchun mas’ul bo‘ladi, bu esa bemorlarning farovonligi, tibbiy aloqalar, tibbiy qoidabuzarliklar bilan bog‘liq muammolar/holatlar va boshqalar kabi mavzular bo‘yicha hamkorlikni talab qiladi.

Shu sababli, ushbu MTJQRning qamrovi Loyiha tashkiloti va FM kompaniyasining to‘g‘ridan-to‘g‘ri FM shartnomasi orqali taklif etilayotgan jalb qilish tadbirlari bilan cheklangan. Sog‘liqni saqlash vazirligini ushbu MTJQRga muvofiqlashishga majbur qilish mumkin emas, shuning uchun Sog‘liqni saqlash vazirligi uchun "tavsiya etilgan" jalb qilish jarayonlari (amaldagi ekologik va ijtimoiy standartlarga muvofiqlashish uchun zarur deb hisoblangan) asosiy jalb qilish jadvali ostidagi alohida jadvalda keltirilgan. Loyiha tashkiloti SSVni mazkur jalb qilish tadbirlarini amalga oshirishga rag‘batlantirish va bunga ta’sir ko‘rsatish uchun barcha imkoniyatlarini ishga soladi.

6-3-jadval. Foydalanish bosqichidagi MTJQR jadvali

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Ekologik va ijtimoiy samaradorlikni doimiy ravishda ochib berish	Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligi va kreditorlar (ruxsat berish shartlari va AMIHRga muvofiq).	Ruxsat berish shartlari va AMIHRga muvofiq ekologik va ijtimoiy samaradorlik hisobotlarini, muvofiqlik monitoringi hisobotlarini, auditlar, me’yoriy tekshiruvlar va samaradorlikni ko‘rib chiqish uchun davriy yig‘ilishlarni, tuzatish choralarini va takomillashtirish choralarini tayyorlash va taqdim etish.	Normativ va kreditorlik talablariga muvofiq - ruxsat berish shartlari va AMIHRga muvofiq.	FM Co. tomonidan taqdim etilgan ma’lumotlar asosida Loyiha tashkiloti
Operatsion bosqichdagi Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) – klinikaga oid shikoyatlar bundan mustasno	Barcha manfaatdor tomonlar, jumladan, yaqin atrofdagi aholi, mahalla vakillari, bemorlar, ularga qarovchilar, tashrif buyuruvchilar, shifoxona xodimlari, pudratchilar, ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar, NNTlar va davlat organlari.	Ushbu MTJQRda belgilanganidek, ko‘p kanalli ShKChMning ishlashi.	Faoliyat davomida uzluksiz.	Loyiha tashkiloti
Operatsion ta’sirlar (transport qatnovi, favqulodda vaziyatlarga chora ko‘rish, chiqindilarni boshqarish, jamoat xavfsizligi va shifoxona faoliyati) bo‘yicha jamoatchilikni jalb qilish	Ilg‘or MFY, Cheksho‘ra MFY, O‘rtasho‘ra MFY aholisi, Eko-Shahar aholisi, yaqin atrofdagi korxonalar, mahalla vakillari va boshqa yaqin atrofdagi ta’sir qabul qiluvchilar.	Jamoatchilik uchrashuvlari, axborot sessiyalari, maqsadli maslahatlashuvlar, operatsion boshqaruv chora-tadbirlarini oshkor qilish va mahalla tuzilmalari orqali jalb qilish. Jalb qilish jarayoniga mutanosib bo‘lgan va madaniy jihatdan to‘g‘ri tarzda yetkaziladigan aniq usullar.	Talab etilgan hollarda, zaruratga qarab.	Loyiha tashkiloti, FM Co. va SSV ko‘magida (zaruratga qarab)

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Sog‘liqni saqlash va tartibga soluvchi organlar bilan muvofiqlashtirish	Sog‘liqni saqlash vazirligi; Sanitariya-epidemiologiya xizmati, Ekologiya vazirligi, Favqulodda vaziyatlar organlari, tegishli sog‘liqni saqlash muassasalari.	Ayrim sog‘liqni saqlash operatsiyalari (agar DXSH majburiyatlari doirasida talab etilsa), infeksiyalarning oldini olish, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko‘rish va tibbiy chiqindilarni boshqarish bilan bog‘liq texnik yig‘ilishlar, tekshiruvlar, normativ hisobotlar, muvofiqlikni tekshirish va muvofiqlashtirish yig‘ilishlari.	Zaruratga qarab va/yoki normativ talablar asosida talab etilganda.	Loyiha tashkiloti / FM Co.
Bandlik va ishchi kuchini jalb etish	Yangi shifoxona xodimlari, shifoxona ma’muriyati, FM Co. xodimlari, pudratchilar, texnik xizmat ko‘rsatish xodimlari, ta’minotchilar, Mehnat inspeksiyasi va xodimlarning vakillik organlari (tegishli hollarda).	Ishchilar yig‘ilishlari, xodimlar brifinglari, kirish va malaka oshirish treninglari, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo‘yicha brifinglar, xodimlar bilan aloqa kanallari, ishchilarning shikoyatlarini ko‘rib chiqish mexanizmi, mehnat qonunchiligiga rioya etilishi bo‘yicha hisobotlar hamda tegishli hollarda xodimlarni boshqa ishga o‘tkazish va tashkiliy o‘zgarishlar bo‘yicha maslahatlashuvlar.	Faoliyat davomida zaruriyatga qarab.	Loyiha tashkiloti / FM Co.
Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik va xodimlar farovonligi bo‘yicha muloqot	Klinika xodimlari, "FM Co." ishchilari, pudratchilar, texnik xizmat ko‘rsatuvchi ishchilar va xizmat ko‘rsatuvchilar.	O‘quv mashg‘ulotlari, ish joyidagi qisqacha yo‘riqnomalar, favqulodda vaziyatlar bo‘yicha o‘quv mashqlari, ish joylarini tekshirish, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik, infeksiyalarning oldini olish, Xulq-atvor kodeksi hamda PGZ/JEZ/JS profilaktikasi bo‘yicha xabardorlikni oshirish dasturlari.	Ishga qabul qilish vaqtida va faoliyat davomida davriy ravishda.	FM Co. / Loyiha tashkiloti
Kommunal xizmatlar va infratuzilma ta’minotchilari bilan muvofiqlashtirish	"O‘zsuvta’minot" AJ; "Hududiy elektr tarmoqlari" AJ; "O‘zbekiston milliy elektr tarmoqlari" AJ; "Hududgazta’minot" AJ; "O‘ztelekom" AJ; "Issiqlik manbai" issiqlik ta’minoti korxonasi;	Texnik muvofiqlashtirish yig‘ilishlari, xizmat ko‘rsatish ko‘rsatkichlarini ko‘rib chiqish, texnik xizmat ko‘rsatishni muvofiqlashtirish, favqulodda vaziyatlarda harakat qilishni rejalashtirish va rasmiy yozishmalar.	Ekspluatatsiya va texnik xizmat ko‘rsatish ishlari davomida talabga muvofiq.	FM Co. / Loyiha tashkiloti

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
	chiqindilarni boshqarish bo‘yicha xizmat ko‘rsatuvchilar.			
Mahalliy hokimiyat va mahalla tuzilmalari bilan muvofiqlashtirish	Farg‘ona viloyati hokimligi, Farg‘ona shahar hokimligi, Ilg‘or MFY, Chekshura MFY, O‘rtashura MFY va mahalliy boshqaruv organlari.	Muvofiqlashtirish uchrashuvlari, rasmiy yozishmalar, jamoatchilikni xabardor qilish, jamoatchilik muammolari bo‘yicha qo‘shma muhokamalar, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik va mahalliy rivojlanish imkoniyatlari.	Zaruratga ko‘ra.	Loyiha tashkiloti / FM Co. – SSV bilan birgalikda
Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik hamda jamoat salomatligi va xavfsizligi bo‘yicha kommunikatsiya	Yaqin atrofdagi hamjamiyatlar, mahalla vakillari, favqulodda vaziyatlar xizmatlari, shifoxonadan foydalanuvchilar, tibbiyot xodimlari va mahalliy hokimiyat organlari.	Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik bo‘yicha xabardorlik sessiyalari, jamoatchilik uchun ma’lumot materiallari, muvofiqlashtirish yig‘ilishlari va favqulodda vaziyatlarda harakat qilish o‘quv mashqlari.	Vaqti-vaqti bilan va favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartib-qoidalariga muvofiq talab etilgan hollarda.	SSV / FM Co. / Favqulodda vaziyatlar xizmatlari

6-4-jadval. Faoliyat yuritish davomida Sog‘liqni saqlash vazirligi uchun tavsiya etilgan hamkorlik tadbirlari

Faoliyat	Manfaatdor tomonlar	Jalb qilish usuli	Vaqt va chastota	Amalga oshirish uchun mas’ul tomonlar
Tibbiy xizmatlar va bemorlarni jalb qilish	Bemorlar, ularga g‘amxo‘rlik qiluvchilar, shifoxonaga tashrif buyuruvchilar, tibbiyot xodimlari, Farg‘ona viloyatining mahalliy aholisi va tibbiy xizmatlardan foydalanuvchi zaif qatlamlar.	Bemorlarning fikr-mulohazalarini o‘rganish mexanizmlari, qoniqish darajasi so‘rovnomalari, shifoxonaning yordam xizmatlari, maslahat uchrashuvlari, qulaylikni baholash va raqamli fikr-mulohaza platformalari.	Faoliyat davomida uzluksiz.	Sog‘liqni saqlash vazirligi
Bandlik va ishchi kuchini jalb etish	Yangi kasalxona xodimlari, To‘g‘ridan-to‘g‘ri pudratchilar, mol yetkazib beruvchilar, Mehnat inspeksiyasi va xodimlarning vakillik organlari (tegishli hollarda).	Ishchilar yig‘ilishlari, xodimlar brifinglari, kirish va malaka oshirish treninglari, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi bo‘yicha brifinglar, xodimlar bilan aloqa kanallari, ishchilarning shikoyatlarini ko‘rib chiqish mexanizmi, mehnat qonunchiligiga rioya etilishi bo‘yicha hisobotlar hamda tegishli hollarda xodimlarni boshqa ishga o‘tkazish va tashkiliy o‘zgarishlar bo‘yicha maslahatlashuvlar.	Faoliyat davomida zaruriyatga qarab.	Sog‘liqni saqlash vazirligi
Mehnatni muhofaza qilish, xavfsizlik va xodimlar farovonligi bo‘yicha muloqot	Klinika xodimlari, "FM Co." ishchilari, pudratchilar, texnik xizmat ko‘rsatuvchi ishchilar va xizmat ko‘rsatuvchilar.	O‘quv mashg‘ulotlari, ish joyidagi qisqacha yo‘riqnomalar, favqulodda vaziyatlar bo‘yicha o‘quv mashqlari, ish joylarini tekshirish, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik, infeksiyalarning oldini olish, Xulq-atvor kodeksi hamda PGZ/JEZ/JS profilaktikasi bo‘yicha xabardorlikni oshirish dasturlari.	Ishga qabul qilish vaqtida va faoliyat davomida davriy ravishda.	SSV

7.0 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi

Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) Farg‘ona Eko-shahar hududiy shifoxonasi loyihasi uchun MTJQRning muhim tarkibiy qismi bo‘lib, loyihaning butun hayotiy davri davomida, jumladan qurilish, foydalanishga topshirish va foydalanish bosqichlarida o‘z faoliyatini davom ettiradi. ShKChM manfaatdor tomonlar, jumladan, ta’sir ostidagi jamoalar, ishchilar, mahalliy hokimiyat organlari va boshqa manfaatdor shaxslar loyiha faoliyati bo‘yicha o‘z xavotirlarini bildirishi, fikr-mulohazalarini taqdim etishi yoki tushuntirishlar olishi mumkin bo‘lgan tizimli, shaffof va qulay jarayonni ta’minlaydi. Bemorlar va sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanuvchilarning shikoyatlari klinik shikoyatlarga (Sog‘liqni saqlash vazirligi hal qilishi uchun) yoki klinik bo‘lmagan elementlar/faoliyatlar/xavotirlarga (Loyiha tashkiloti uchun) taalluqliligini aniqlash maqsadida diqqat bilan tekshirilishi kerak.

ShKChM shikoyatlarning o‘z vaqtida va madaniyatga mos ravishda qabul qilinishi, qayd etilishi, baholanishi, o‘rganib chiqilishi va hal etilishini ta’minlash uchun ishlab chiqiladi. Ushbu mexanizm bepul, oson murojaat qilish imkoniyatiga ega va barcha manfaatdor tomonlar guruhlari, shu jumladan rasmiy shikoyat kanallaridan foydalanishda to‘siqlarga duch kelishi mumkin bo‘lgan ehtiyojmand guruhlar uchun ochiq bo‘ladi. Manfaatdor tomonlar shikoyat qoldirish hech qanday qasos olish, kamsitish yoki salbiy oqibatlarga olib kelmasligi haqida xabardor qilinadi.

ShKChM XMKning 1-sonli Faoliyat standarti va amaldagi ilg‘or xalqaro amaliyotga muvofiq joriy etiladi. Shuningdek, u ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlar uchun qulaylik va samaradorlikni ta’minlash maqsadida mahalliy madaniy muhit va muloqot amaliyotlariga moslashtirilgan holda, jamoatchilik shikoyatlarini yuborish va hal qilish bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasining tegishli milliy talablarini hisobga oladi. Mexanizm Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimiga (AMIBT) integratsiya qilinadi. Loyiha tashkiloti/MMT klinik operatsiyalar uchun mas’ul bo‘lgan Davlat sherigi sifatida Sog‘liqni saqlash vazirligi kabi loyihaning tegishli tomonlari bilan o‘zaro muvofiqlashtirgan holda, loyihaning butun amal qilish davri mobaynida ushbu ShKChMning tashkil etilishi, yuritilishi, monitoring qilinishi va u bo‘yicha hisobot berilishini ta’minlash uchun umumiy javobgarlikni o‘zida saqlab qoladi.

7.1 Shikoyatlar mexanizmining asosiy tamoyillari

Loyiha bo‘yicha shikoyatlar mexanizmi quyidagi tamoyillarga amal qiladi:

- Shikoyatlar mexanizmi tartibining maqsadi dastlab oydinlashtiriladi.
- Jarayon loyihaning xavf-xatarlari va ta’sirlariga moslashtiriladi.
- Jarayon yozma ravishda bayon etilishi, e’lon qilinishi va tegishli manfaatdor tomonlarga tushuntirilishi orqali barcha manfaatdor tomonlar uchun shaffof va hisobdor bo‘ladi.
- Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi haqidagi ma’lumotlarni mahalliy tilda, aholi o‘qishni bilmaydigan joylarda esa og‘zaki ravishda taqdim etish orqali uning aniq, tushunarli va oson foydalanish mumkin bo‘lishi ta’minlanadi.
- Shikoyat yoki xavotirlar tezda hal qilinadi.
- Mexanizm shikoyat berish bilan bog‘liq hech qanday xarajat yoki ta’qiblarni o‘z ichiga olmaydi; va
- Ta’qib qilmaslik bo‘yicha aniq siyosat, maxfiylik choralari va shikoyat yuzasidan to‘plangan shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish, shuningdek, shikoyatlarni anonim tarzda yuborish imkoniyati kabi ehtiyot choralari joriy etiladi.

7.2 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi doirasi

Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmining maqsadi Loyiha amalga oshiriladigan davr mobaynida manfaatdor tomonlarning loyiha faoliyati hamda Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha ko‘rsatkichlarga oid shikoyatlari va xavotirlarini baholash hamda hal qilishdan iborat.

Foydalanish bosqichi davomida ShKChM shifoxonaga kirish qulayligi, bemorlar va tashrif buyuruvchilarni boshqarish, muassasa faoliyati, atrof-muhitni muhofaza qilish ko‘rsatkichlari, chiqindilarni boshqarish, jamoatchilik bilan aloqalar va Loyiha bilan bog‘liq boshqa masalalarga oid klinik bo‘lmagan operatsion xavotirlarni qabul qilish kanali bo‘lib xizmat qiladi. Tibbiy muolajalar, tashxis qo‘yish yoki sog‘liqni saqlashga oid qarorlar bilan bog‘liq klinik shikoyatlar Sog‘liqni saqlash vazirligi hamda shifoxonaning bemorlar shikoyatlarini ko‘rib chiqish bo‘yicha amaldagi tartib-qoidalari orqali hal qilinadi. Shu sababli, bu turdagi shikoyatlar saralanadi va chora ko‘rish uchun Sog‘liqni saqlash vazirligiga taqdim etiladi.

Ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlarning barcha tegishli shikoyatlari qabul qilinadi va hatto shikoyatlar arzimas bo‘lsa ham, tekshiruvdan oldin hech qanday xulosa chiqarilmaydi. Biroq, ilg‘or tajribaga ko‘ra, quyidagi shikoyatlar Loyiha darajasidagi mexanizmlardan tashqariga yo‘naltiriladi:

- Asosliligini baholash natijasiga ko‘ra loyihaga aniq aloqasi bo‘lmagan yoki klinik faoliyat bilan bog‘liq shikoyatlar (Sog‘liqni saqlash vazirligiga taqdim etiladi).
- Hukumat siyosati va davlat muassasalari bilan bog‘liq masalalar.
- Jinoiy faoliyat va zo‘ravonlik holatlarini tashkil etuvchi shikoyatlar, ular odil sudlov tizimiga yuboriladi; va
- Tijorat nizolari: Tijorat masalalari shartnomaviy kelishuvlarda belgilab qo‘yiladi va muammolar turli tijorat nizolarini hal qilish mexanizmlari yoki fuqarolik sudlari orqali hal etiladi.

Agar shikoyatni o‘rganib chiqish bosqichida u rad etilsa, shikoyatchi qaror haqida xabardor qilinadi va unga rad etishning aniq asosi taqdim etiladi.

7.2.1 Shifoxonalarning ehtimoliy birlashtirilishi

Shifoxonalar birlashtirilgan taqdirda, shikoyatlarni qabul qilish uchun Loyiha darajasidagi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi ham mavjud bo‘ladi, biroq bunday shikoyatlarni ko‘rib chiqish loyiha ishtirokchilarining vazifalari va tegishli majburiyatlaridan kelib chiqqan holda belgilanadi. Masalan, xodimlarni boshqa ishga o‘tkazish, shtatlarni qisqartirish, kompensatsiya to‘lash yoki boshqa qonuniy mehnat majburiyatlaridan kelib chiqadigan mehnatga oid shikoyatlar O‘zbekiston mehnat qonunchiligiga muvofiq Sog‘liqni saqlash vazirligi va muassasa darajasidagi mehnat shikoyatlarini ko‘rib chiqish tartib-taomillari orqali hal etiladi.

7.3 Shikoyatlarni boshqarish mexanizmi bosqichlari

7.3.1 Shikoyatlarni boshqarish tartib-qoidalarini ommalashtirish

Shikoyatlar mexanizmi manfaatdor tomonlarga ma’lum qilinadi, bunda quyidagi ma’lumotlar taqdim etiladi:

- Loyiha darajasida qanday mexanizmlar mavjudligi va ular nimalarni ta’minlashi mumkinligi, shuningdek, shikoyat qiluvchi boshqa muammolarni hal qilish mexanizmlaridan farqli o‘laroq, kompaniyaning shikoyatlar mexanizmidan foydalanish orqali qanday yordam olishi mumkinligi;
- Kimlar shikoyat qila olishi (ya’ni, barcha manfaatdor tomonlar);

- Qayerda, qachon va qanday qilib jamoa a'zolari shikoyatlarni kiritishlari mumkin;
- Shikoyatlarni qabul qilish va ularga javob berish uchun kim mas’ul ekanligi;
- Shikoyatchi kompaniyadan qanday javob kutishi mumkinligi, jumladan, javob berish muddatlari; va
- Yana qanday huquq va himoya choralari kafolatlanishi.

7.3.2 ShKChMni ma’lum qilish vositalari

Loyihaning ShKChMi va u bilan bog‘liq shikoyatlarni boshqarish tartib-qoidalari barcha manfaatdor tomonlar, jumladan, ta’sir ostidagi jamoalar, mahalla vakillari, mahalliy hokimiyat organlari, ishchilar, bemorlar, shifoxonadan foydalanuvchilar va boshqa qiziquvchi shaxslar o‘z xavotirlarini bildirish huquqlari hamda shikoyatlarni yuborish uchun mavjud kanallar haqida xabardor bo‘lishlarini ta’minlash maqsadida butun Loyiha muddati davomida jamoatchilikka ma’lum qilib boriladi.

ShKChMni oshkor qilish yondashuvi ma’lumotlarning barcha manfaatdor guruhlar, shu jumladan rasmiy shikoyat kanallaridan foydalanishda to‘siqlarga duch kelishi mumkin bo‘lgan zaif guruhlar uchun qulay, madaniy jihatdan mos, tushunarli va ochiq bo‘lishini ta’minlash maqsadida ishlab chiqiladi. ShKChM kreditorlarning talablariga va amaldagi ilg‘or xalqaro sanoat amaliyotiga muvofiq oshkor etiladi.

Manfaatdor tomonlarga Loyihaning ShKChMsi bo‘yicha aniq va tushunarli ma’lumotlarni taqdim etish uchun Loyiha shikoyatlari to‘g‘risidagi axborot varaqasi tayyorlanadi. Varaqada ShKChMning maqsadi va qamrovi, taqdim etilishi mumkin bo‘lgan shikoyatlar turlari, shikoyatlarni taqdim etishning mavjud kanallari hamda shikoyatlarni ro‘yxatga olish, baholash, tekshirish va hal qilish tartiblari bayon etiladi. Shuningdek, u kutilayotgan javob va yopilish muddatlari, maxfiylik qoidalari va shikoyatchilarni qasosdan himoya qilish choralarini belgilaydi. Bundan tashqari, varaqa nozik shikoyatlarni ko‘rib chiqishning aniq tartib-qoidalarini, jumladan, gender asosidagi zo‘ravonlik, jinsiy ekspluatatsiya va zo‘ravonlik (JEZ) va jinsiy shilqimlik (JS) bilan bog‘liq shikoyatlarni, shuningdek, shikoyatlarni yuborish va qo‘shimcha ma’lumot olish uchun mas’ul Loyiha vakillarining aloqa ma’lumotlarini o‘z ichiga oladi.

ShKChM varaqasi o‘zbek tilida tayyorlanadi, inglizcha versiyasi esa kreditorlar va xalqaro manfaatdor tomonlar uchun mavjud bo‘ladi. Varaqa manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari, jumladan, AMITBni oshkor qilish, Farg‘ona viloyati hokimligi, tegishli tuman hokimiyati organlari, mahalla rahbarlari, yaqin atrofdagi jamoalar, ishchilar va boshqa aniqlangan manfaatdor tomonlar bilan uchrashuvlar davomida tarqatiladi.

Qurilish bosqichi davomida ishchilar kirish yo‘riqnomalari paytida ShKChM haqida xabardor qilinadi va ishchilar, ta’sir ostidagi jamoalar hamda Loyihaning ta'sir doirasi (TD) doirasidagi boshqa manfaatdor tomonlarning mavjud shikoyat kanallari va tartib-qoidalaridan xabardor bo‘lishlarini ta’minlash uchun Loyiha ShKChM to‘g‘risidagi ma’lumotlar bir nechta oson kirish mumkin bo‘lgan joylarda taqdim etiladi. ShKChM ma’lumotlari Loyiha obyekti ofisi va ishchilarni joylashtirish hududlari, obyektga kirish va xavfsizlik nuqtalari, Loyiha ma’lumot taxtalari, tegishli Mahalla fuqarolar yig‘ini ofislari, zarur hollarda mahalliy ma’muriyat idoralari va Loyiha ta’sir doirasidagi jamoatchilik uchun ochiq bo‘lgan boshqa joylarda osib qo‘yiladi va tarqatiladi. Ushbu ma’lumotlarni e’lon qilish choralari manfaatdor tomonlarning qurilish bosqichi davomida muammolarni qanday ko‘tarish, fikr-mulohaza bildirish va yechim izlash bo‘yicha ma’lumotlardan qulay foydalana olishlarini ta’minlashga yordam beradi.

Foydalanish bosqichida bemorlar, tashrif buyuruvchilar, xodimlar va boshqa manfaatdor tomonlar uchun doimiy foydalanish imkoniyatini ta’minlash maqsadida ShKChM haqidagi ma’lumotlar shifoxonaning tegishli joylarida taqdim etiladi. ShKChM ma’lumotlari shifoxona qabulxonasi va jamoat ma’lumotlari zonalari, bemorlarga xizmat ko‘rsatish hududlari, tashrif

buyuruvchilarga ma’lumot berish punktlari hamda muassasa ma’muriyati idoralari orqali namoyish etiladi va tarqatiladi. Ushbu ma’lumot taqdim etish nuqtalari manfaatdor tomonlarning Loyihaning butun faoliyat davri davomida mavjud shikoyat kanallari va e’tirozlarni bildirish tartib-qoidalaridan xabardor bo‘lishini ta’minlashga yordam beradi.

ShKChM ma’lumotlarini elektron tarzda e’lon qilish Loyiha tashkilotining veb-sayti (yaratilgandan so‘ng) va/yoki shifoxonaning rasmiy aloqa platformalari orqali ham amalga oshiriladi. ShKChMning aloqa ma’lumotlari Loyihaning butun hayotiy davri davomida jamoatchilik uchun ochiqlik va shaffoflikni ta’minlash maqsadida ushbu platformalar orqali taqdim etiladi. Bundan tashqari, manfaatdor tomonlarga loyihaning borishi va qurilish jadvallari, manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha bo‘lajak tadbirlar, ShKChMning aloqa ma’lumotlari, atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish choralari va favqulodda holatlar uchun aloqa ma’lumotlarini o‘z ichiga olgan muntazam yangilanishlarni taqdim etish uchun tegishli va qulay joylarda e’lonlar taxtalari o‘rnatiladi. Ushbu oshkor qilish mexanizmlari ta’sir ostidagi jamoalar va boshqa manfaatdor tomonlarning Loyiha bo‘yicha tegishli ma’lumotlardan o‘z vaqtida foydalanishini ta’minlaydi hamda aloqa va shikoyatlarni yuborish uchun mavjud kanallar haqida xabardor qiladi.

Loyiha tashkiloti vaqti-vaqti bilan manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari, shikoyatlar tendensiyalari va jalb qilish natijalari orqali ShKChMni oshkor qilish tartib-qoidalarining samaradorligini ko‘rib chiqadi. Agar kamchiliklar aniqlansa, ma’lumotlarni oshkor qilish usullari doimiy qulaylik, shaffoflik va XMKning PS1 talablariga muvofiqlikni ta’minlash uchun moslashtiriladi.

7.3.3 Shikoyat yuborish

ShKChM manfaatdor tomonlarning turli afzalliklari va savodxonlik darajasini hisobga olgan holda, shikoyatlarni og‘zaki yoki yozma ravishda bir nechta ochiq kanallar orqali bepul taqdim etish imkonini beradi.

ShKChMdan Loyihaning barcha manfaatdor tomonlari, jumladan, Loyiha ta’sir hududidagi va uning atrofidagi jamoalar, yaqin atrofdagi mahallalar aholisi, keksalar, ayollar, nogironligi bo‘lgan shaxslar va kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari kabi zaif guruhlar, ishchilar, pudratchilar va subpudratchilar, shuningdek, foydalanish bosqichida bemorlar, tashrif buyuruvchilar va kasalxona foydalanuvchilari foydalanishlari mumkin. ShKChM, shuningdek, loyiha bilan bog‘liq tashvishlari, fikr-mulohazalari yoki shikoyatlari bo‘lishi mumkin bo‘lgan mahalliy hokimiyat organlari va boshqa manfaatdor tomonlar uchun ham ochiq bo‘ladi.

Manfaatdor tomonlar shikoyatlarini quyidagi kanallar orqali yuborishlari mumkin:

Shikoyat yuborish usuli	Tavsif
Tavsif Shikoyat shakllari	Yozma shikoyat shakllari Loyiha obyekti ofisida, qurilish lagerida, belgilangan jamoat joylarida va foydalanish davrida shifoxona ma’lumot punktlarida mavjud bo‘ladi.
Ishonch telefoni	Manfaatdor tomonlar shikoyatlarni Loyihaning maxsus aloqa raqami orqali og‘zaki ravishda bildirishlari mumkin.
Elektron pochta	Yozma shikoyatlar va fikr-mulohazalarni qabul qilish uchun maxsus elektron pochta manzili tashkil etiladi.
Shaxsan topshirish	Manfaatdor tomonlar shikoyatlarni to‘g‘ridan-to‘g‘ri Loyiha tashkilotining tegishli vakiliga, Bosh pudratchisi yoki Obyektni boshqarish kompaniyasi orqali (Loyiha tashkilotiga taqdim etilishi uchun) topshirishlari mumkin.

Shikoyat yuborish usuli	Tavsif
Mahalla raislari/mahalliy hokimiyat organlari	Jamoatchilik a’zolari Loyiha bilan aloqani osonlashtirib beradigan Mahalla vakillari yoki mahalliy ma’muriy tuzilmalar orqali o‘z tashvishlarini bildirishlari mumkin.
Onlayn yuborish	Imkoniyat mavjud bo‘lgan joylarda, Loyiha tashkiloti yoki shifoxona veb-sayti orqali onlayn shikoyat yuborish imkoniyati taqdim etilishi mumkin.

Shikoyat kelib tushgach, aloqa ma’lumotlari taqdim etilgan bo‘lsa, Loyiha tashkiloti yetti (7) ish kuni ichida shikoyatchi afzal ko‘rgan aloqa usuli orqali shikoyat qabul qilinganligini tasdiqlaydi. Har bir shikoyatga noyob raqam beriladi va Loyihaning shikoyatlar reestriga kiritiladi.

Shikoyatlarni boshqarish jarayoni quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- **Ro‘yxatga olish va tasdiqlash** - shikoyat tafsilotlarini qayd etish va shikoyatchiga qabul qilinganligini tasdiqlash;
- **Saralash va tasniflash** - shikoyatning xususiyatini, shoshilinchligini va hal etish uchun mas’ul bo‘limni baholash (shu jumladan Sog‘liqni saqlash vazirligiga yo‘naltirilishi kerak bo‘lgan klinik masalalarga oid shikoyatlar);
- **O‘rganish va tuzatish choralari** - masalani ko‘rib chiqish va tegishli choralarni ko‘rish;
- **Javob qaytarish va muloqot** - shikoyatchiga natija va ko‘rilgan choralar haqida ma’lumot berish;
- **Yopish va hujjatlashtirish** - hal etilish holatini qayd etish va amalga oshirilgan harakatlar dalillarini saqlash.

Shikoyatlarni norasmiy muhokama orqali darhol hal qilish imkoni bo‘lmagan hollarda, tegishli kuzatuv va keyingi choralarni ta’minlash uchun ular Loyihaning shikoyatlar shaklidan foydalangan holda rasmiy ravishda hujjatlashtiriladi.

ShKChM jarayoni va murojaat qilish kanallari haqidagi ma’lumotlar quyidagilar orqali yetkaziladi:

- Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuv uchrashuvlari;
- Mahalla raislari va mahalliy hokimiyat organlari bilan uchrashuvlar;
- Jamoatchilik uchun axborot sessiyalari;
- Loyiha bo‘yicha axborot varaqalari;
- Obyektdagi e’lonlar taxtalari;
- Ishchilarga kirish yo‘riqnomasi va ish joyidagi qisqacha yig‘ilishlar;
- Foydalanish bosqichida kasalxonaning aloqa kanallari.

Savodxonlik darajasi pastligi, til to‘siqlari, nogironlik yoki boshqa cheklovlar tufayli yozma ravishda shikoyat bera olmaydigan manfaatdor tomonlarga Loyiha tomonidan ShKChMdan teng foydalanishni ta’minlash maqsadida yordam ko‘rsatiladi. Bunday manfaatdor tomonlar atrof-muhit va ijtimoiy (AMIM) masalalarga oid shikoyatlarini og‘zaki tarzda Loyihaning maxsus tayinlangan vakiliga, shu jumladan Loyiha tashkilotining AMIM bo‘yicha vakiliga, Bosh pudratchining jamoatchilik bilan aloqalar bo‘yicha xodimiga yoki obyektning ishlashi davomida Obyekt boshqaruvi vakiliga taqdim etishlari mumkin.

Tayinlangan vakil:

- Shikoyatchi nomidan shikoyatni qayd etadi;
- Shikoyat tafsilotlarini tasdiqlaydi;
- Aniqligini ta’minlash uchun yozib olingan ma’lumotlarni qayta o‘qib beradi;
- Shikoyatchidan shikoyatning to‘g‘ri qayd etilganligi bo‘yicha tasdiq oladi;
- Zarur hollarda o‘zbek yoki rus tillarida yordam ko‘rsatadi.

Anonim shikoyatlar ham qabul qilinadi va ko‘rib chiqiladi. Ularga quyidagilar kirishi mumkin:

- Anonim xatlar;
- Shaxsni tasdiqlovchi ma’lumotlarsiz elektron xatlar;
- Shikoyatchi maxfiylik yoki anonimlikni talab qiladigan og‘zaki shikoyatlar.

Anonim shikoyatlar mavjud ma’lumotlar asosida o‘rganib chiqiladi va natijalar shikoyatlar reyestrida qayd etiladi. Loyiha barcha shikoyatlarning maxfiy, adolatli hamda shikoyatchilarga nisbatan kamsitish yoki tazyiqlarsiz ko‘rib chiqilishini ta’minlaydi.

7.3.4 Shikoyatlar hisobini yuritish

Loyihaning ShKChMi doirasida tashkil etilgan har qanday kanallar orqali shikoyatlar kelib tushganda, Farg‘ona Eko-Shahar hududiy shifoxonasi loyihasi bo‘yicha Loyiha tashkiloti/MMT barcha shikoyatlarning tizimli ravishda ro‘yxatga olinishini, monitoring qilinishini, o‘rganib chiqilishini hamda o‘z vaqtida, shaffof va madaniyatga mos ravishda hal etilishini ta’minlaydi. Qurilish bosqichida shikoyatlarni boshqarish Bosh pudratchisi ("KOC Construction Mekanik Elektrik" MCHJ XK) ko‘magida Loyiha tashkiloti tomonidan amalga oshiriladi, ekspluatatsiya bosqichida esa mas’uliyat Loyiha tashkiloti va Obyektlarni boshqarish kompaniyasi o‘rtasida, klinik shikoyatlar bo‘yicha esa alohida tartibda Sog‘liqni saqlash vazirligi bilan muvofiqlashtiriladi.

Shikoyatlarni kuzatish va boshqarish bo‘yicha quyidagi tartib-qoidalar joriy etiladi:

ShKChMning har qanday kanali orqali kelib tushgan barcha shikoyatlar (jumladan, shaxsan taqdim etish, shikoyat qutilari, ishonch telefoni, elektron pochta, Loyiha veb-sayti, jamoatchilik yig‘ilishlari yoki Mahalla vakillari/mahalliy hokimiyat organlari orqali) Loyiha tashkilotining Atrof muhit va ijtimoiy (AMIM) masalalar bo‘yicha tayinlangan mas’ul xodimi tomonidan yuritiladigan Shikoyatlar reyestrida **(C-ilova)** rasmiy ravishda qayd etiladi. Shikoyatlar reyestri kamida quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Qabul qilingan sana va shikoyatning maxsus qayd raqami;
- Shikoyatchining ismi va aloqa ma’lumotlari (agar taqdim etilgan bo‘lsa va shikoyatchi ushbu ma’lumotlarni oshkor qilishga rozi bo‘lsa);
- Manfaatdor tomon toifasi (masalan, yaqin atrofdagi jamoatchilik a’zosi, birlashtirilishi ko‘zda tutilgan mavjud sog‘liqni saqlash muassasalari xodimi, ishchi, zaif guruh, mahalliy hokimiyat organi, bemor/shifoxonaga tashrif buyuruvchi yoki boshqa manfaatdor tomon);
- Shikoyatning tavsifi va mohiyati.
- Joylashuvi va loyiha faoliyatiga aloqadorligi;
- Shikoyatning tasnifi (masalan, ekologik, ijtimoiy, mehnat, sog‘liqni saqlash va xavfsizlik, jamoatchilik bilan aloqalar, operatsion masalalar yoki boshqa);
- Tekshirish va hal qilish uchun mas’ul shaxs(lar) yoki bo‘lim(lar);
- Amalga oshirilgan harakatlar, shu jumladan tuzatish va profilaktika choralari;
- Qabul qilinganligini tasdiqlash, tekshirish, javob berish va yopish sanalari;

- Yakuniy qaror va shikoyatchiga taqdim etilgan fikr-mulohazalar;
- Shikoyat holati (ochiq, ko‘rib chiqilayotgan, hal qilingan yoki yopilgan).

Barcha shikoyatlar qabul qilinganligi imkon qadar tezroq va qabul qilingan kundan boshlab 7 (yetti) ish kuni ichida tasdiqlanadi. Tasdiqnomada quyidagilar o‘z ichiga olinadi:

- Shikoyat qabul qilinganligi va ro‘yxatga olinganligi to‘g‘risidagi tasdiqnoma;
- Shikoyatga berilgan qayd raqami;
- Loyiha mas’ul vakilining aloqa ma’lumotlari;
- O‘rganib chiqish va javob berish uchun kutilayotgan muddat; va
- Shikoyatni hal qilish jarayonidagi keyingi qadamlar haqida ma’lumot.

Odatiy shikoyatlar, shu jumladan qurilishdagi noqulayliklar (masalan, chang, shovqin, transport harakatining buzilishi, yo‘llarning yopilishi), bandlik masalalari, jamoatchilik bilan aloqalar yoki Loyiha bilan bog‘liq boshqa masalalar bo‘yicha, Loyiha tashkiloti ularni qabul qilib olgandan keyin 30 ish kuni ichida o‘rganib chiqish va javob berishga harakat qiladi. Qo‘shimcha vaqt talab etiladigan holatlarda, shikoyatchiga kechikish sabablari ma’lum qilinadi va muammoni hal qilishning yangilangan muddati taqdim etiladi.

Murakkab yoki nozik shikoyatlar, shu jumladan quyidagilar bilan bog‘liq holatlar uchun:

- Ko‘plab manfaatdor tomonlar;
- Jamoat salomatligi va xavfsizligi bilan bog‘liq muammolar;
- Mehnat va ish sharoitlari masalalari;
- Genderga asoslangan zo‘ravonlik, jinsiy ekspluatatsiya va tajovuz (JEZ) yoki jinsiy shilqimlik (JS);
- Aholining zaif qatlamlariga ehtimoliy ta’sirlar;
- Jiddiy ekologik muammolar; yoki
- Texnik baholash yoki davlat organlari bilan kelishishni talab qiladigan masalalar,

Loyiha tashkiloti shikoyatchiga shikoyat kelib tushgan kundan boshlab 21 kun ichida oraliq ma’lumot taqdim etadi. Ushbu ma’lumotda quyidagilar bayon qilinadi:

- Tekshiruvning holati;
- Bugungi kunga qadar amalga oshirilgan chora-tadbirlar;
- Talab etiladigan qo‘shimcha ma’lumotlar yoki baholashlar;
- Jalb qilingan mas’ul tomonlar; va
- Yakuniy yechimning kutilayotgan muddati.

Agar shikoyatlar Loyihaning ShKChM doirasidan tashqaridagi masalalarga taalluqli bo‘lsa, Loyiha tashkiloti buni dastlabki tasdiqlash yoki keyingi javob berish paytida shikoyatchiga aniq ma’lum qiladi. Shikoyatchiga bunday muammolarni hal qilish uchun tegishli muqobil kanallar haqida ma’lumot beriladi, jumladan:

- Mahalliy ma’muriy organlar (Hokimliklar);
- Mahalla qo‘mitalari;
- Tartibga soluvchi davlat organlari;
- Mehnat organlari (bandlik bilan bog‘liq masalalar bo‘yicha);

- Atrof-muhitni muhofaza qilish organlari (atrof-muhitga oid masalalar bo‘yicha); yoki
- O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligida nazarda tutilgan sud mexanizmlari.

Loyiha tashkiloti shikoyatlar qaydlarining, ayniqsa, nozik shikoyatlarning maxfiyligini ta’minlaydi. Shaxsiy ma’lumotlar faqat vakolatli xodimlarga xizmat zarurati yuzasidan hamda amaldagi maxfiylik talablariga muvofiq taqdim etiladi.

Takrorlanuvchi muammolar, tendensiyalar va takomillashtirish imkoniyatlarini aniqlash uchun shikoyatlar reyestri vaqti-vaqti bilan ko‘rib chiqiladi. Shikoyatlarni boshqarishdan olingan saboqlar Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimiga (AMIBT), manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlariga va tuzatish choralarini rejalashtirish jarayoniga kiritiladi.

Shikoyatlarni kuzatishning ushbu tizimi orqali, Loyiha manfaatdor tomonlarning muammolari samarali hal etilishini, butun Loyiha davomida muloqot shaffof bo‘lishini va ShKChM jamoalar, ishchilar, hokimiyat organlari hamda boshqa manfaatdor tomonlar bilan konstruktiv munosabatlarni saqlab qolishga hissa qo‘shishini ta’minlaydi.

7.3.5 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish va tekshirish

Qabul qilingan shikoyatlarning xususiyati, jiddiyligi va murakkabligiga qarab, Loyiha tashkiloti/MMT, Bosh pudratchisi, Obyektlarni boshqarish kompaniyasi (FM Co.) va boshqa mas’ul Loyiha subyektlarining tegishli bo‘limlari shikoyatlarni ko‘rib chiqish va hal qilishga jalb qilinishi mumkin. Loyiha tashkilotidagi Shikoyatlar bo‘yicha tayinlangan mas’ul shaxs shikoyatlarni boshqarish jarayonini muvofiqlashtirish, jumladan, shikoyatlarni ro‘yxatga olish, dastlabki saralash, tekshirish uchun mas’uliyatni belgilash, jarayonni kuzatish va belgilangan muddatlarda javob berilishini ta’minlash uchun mas’ul bo‘ladi.

Ko‘rib chiqish jarayoni shikoyat tafsilotlarini tasdiqlash, shikoyat bilan bog‘liq potensial Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavflarni baholash, tegishli mas’ul tomonni aniqlash va tekshiruvning zaruriy darajasini belgilashni o‘z ichiga oladi. Agar shikoyatlar qurilish faoliyatiga taalluqli bo‘lsa, Bosh pudratchi Loyiha tashkiloti nazorati ostida tekshiruv o‘tkazish va tuzatish choralarini amalga oshirishni qo‘llab-quvvatlaydi. Foydalanish bosqichida shifoxona xizmatlari, muassasani boshqarish, klinik bo‘lmagan operatsiyalar yoki jamoatchilik muammolari bilan bog‘liq shikoyatlar, agar zarur bo‘lsa, Loyiha tashkiloti va Sog‘liqni saqlash vazirligi bilan muvofiqlashtirilgan holda Muassasani boshqarish kompaniyasi tomonidan ko‘rib chiqiladi.

Ma’lumot so‘rovlari, qurilishdagi noqulayliklar bo‘yicha kichik e’tirozlar (masalan, vaqtinchalik kirish cheklovlari, shovqin, chang yoki yo‘l harakati bilan bog‘liq muammolar) yoki tushuntirish so‘rovlari kabi oddiy shikoyatlar Loyihani boshqarishning odatiy tartib-qoidalari orqali hal qilinadi. Muhim atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid ta’sirlar, takroriy shikoyatlar, bir nechta manfaatdor tomonlar yoki ehtimoliy huquqiy yoxud obro‘ga putur yetish xavflari bilan bog‘liq murakkabroq shikoyatlar batafsil tekshiruvni talab qiladi hamda ularni adolatli va samarali hal etishni ta’minlash uchun Loyihaning yuqori rahbariyati, texnik mutaxassislar yoki tashqi ekspertlarni jalb qilishni taqozo etishi mumkin.

ShKChM xalqaro ilg‘or amaliyotga, shu jumladan kreditorlarning talablariga muvofiq, barcha manfaatdor tomonlar, jumladan, ta’sir ostiga tushgan jamoalar, ishchilar, zaif guruhlar va boshqa qiziquvchi tomonlar uchun bepul va ochiq bo‘lib qoladi. Shikoyatlarni ko‘rib chiqish va tekshirish jarayoni shaffof, xolis va madaniy jihatdan maqbul tarzda amalga oshiriladi.

Ichki tekshiruv guruhi tashkil etilgan taqdirda, Loyiha tashkiloti xolislik va samaradorlikni saqlash uchun tegishli choralar ko‘rilishini ta’minlaydi. Bu quyidagilarni hisobga olishni o‘z ichiga oladi:

- Tekshiruvga jalb qilingan shaxslar o‘rtasida manfaatlar to‘qnashuviga yo‘l qo‘ymaslik;

- Tekshiruvchilarning atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha tegishli texnik bilim va tushunchaga ega bo‘lishini ta’minlash;
- Zarur hollarda tegishli mutaxassislarni (masalan, atrof-muhit, mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik, mehnat, jamoat salomatligi va xavfsizligi yoki ijtimoiy soha mutaxassislarini) jalb qilish;
- Shikoyatlar ayollar, zaif guruhlar yoki nozik ijtimoiy masalalarga taalluqli bo‘lgan hollarda gender xususiyatlarini hisobga oluvchi yondashuvlar qo‘llanilishini ta’minlash.

Tegishli hollarda, tekshiruvlar quyidagilarni o‘z ichiga olishi mumkin:

- Loyihaning tegishli hujjatlari, monitoring ma’lumotlari, ruxsatnomalar va boshqaruv rejalarini ko‘rib chiqish;
- Obyektni ko‘zdan kechirish va tekshiruv tashriflari;
- Loyihaning tegishli xodimlari, pudratchilar, mahalla vakillari yoki ta’sir ostidagi manfaatdor tomonlar bilan muhokamalar;
- Muammolarga aniqlik kiritish va yechim bo‘yicha kutilmalarni tushunish uchun shikoyatchi(lar) bilan uchrashuvlar.

Barcha shikoyatlar olingan kundan boshlab yetti (7) ish kuni ichida qabul qilinganligi tasdiqlanadi va ko‘rib chiqiladi hamda aloqa ma’lumotlari mavjud bo‘lsa, shikoyatchiga dastlabki javob yoki tekshiruv jarayoni haqida tasdiqnoma taqdim etiladi. Loyiha shikoyatlarni ro‘yxatdan o‘tkazilgan kundan boshlab 30 ish kuni ichida hal qilishga intiladi. Agar masalaning murakkabligi tufayli qo‘shimcha vaqt talab qilinsa, shikoyatchiga tegishli aloqa kanallari orqali kechikish sabablari va yakunlashning kutilayotgan muddati haqida xabar beriladi.

Nozik shikoyatlar, jumladan, quyidagilar bilan bog‘liq bo‘lgan holatlar uchun:

- Gender asosidagi zo‘ravonlik, jinsiy ekspluatatsiya va suiiste’mol (JEZ) hamda jinsiy shilqimlik (JS);
- Jamoalarga ta’sir ko‘rsatadigan xodimlarning nojo‘ya xatti-harakatlari;
- Kamsitish yoki ta’qib qilish;
- Jamoalararo nizolar;
- Aholining zaif qatlamlariga ehtimoliy ta’sirlar;
- Madaniy meros yoki tasodifiy topilmalar bilan bog‘liq masalalar;

Loyiha doirasida maxfiylik va himoyaning kuchaytirilgan choralari qo‘llaniladi. Zarur hollarda, Loyiha mavjud mahalliy yo‘naltirish tizimlari orqali tibbiy, ijtimoiy-psixologik, huquqiy yoki himoya xizmatlarini o‘z ichiga oluvchi, jabrlanuvchilarga qaratilgan tegishli qo‘llab-quvvatlash xizmatlaridan foydalanishga ko‘maklashadi. Shaxsiy ma’lumotlar faqatgina jabrlanuvchining ongli roziligi bilangina oshkor qilinadi, O‘zbekiston qonunchiligiga muvofiq majburiy xabar berish talab etiladigan holatlar bundan mustasno. Har qanday tashqi aralashuv shikoyatchilarning ongli roziligi, maxfiyligi va xavfsizligini tegishli tarzda hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

Nozik shikoyatlarga oid ma’lumotlar qat’iy ravishda faqat xizmat yuzasidan bilishi zarur bo‘lgan shaxslar doirasida ko‘rib chiqiladi va shikoyatlarni boshqarish jarayoni davomida shikoyatchilarning shaxsiy ma’lumotlari taqdim etiladi. Tekshiruv natijalari, amalga oshirilgan tuzatish choralari va olingan saboqlar Loyiha shikoyatlari reyestrida hujjatlashtiriladi.

7.3.6 Shikoyatlarni hal qilish variantlari va javob choralari

Loyiha doirasidagi Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) asosida shikoyatlarni hal qilish uchun qabul qilingan yondashuv moslashuvchan, shaffof hamda ko‘tarilgan muammoning tabiati, og‘irligi, takroriyligi va murakkabligiga mutanosib bo‘ladi. ShKChM har bir holatning o‘ziga xos shart-sharoitlarini hisobga olgan holda, shikoyatlarning samarali hal etilishini ta’minlash uchun tizimli, ammo moslashuvchan yondashuvni qo‘llaydi.

Loyihaning qurilish ishlari, ishchi kuchini jalb qilish va shifoxonaning uzoq muddatli faoliyatini o‘z ichiga oluvchi yirik sog‘liqni saqlash infratuzilmasini rivojlantirish loyihasi sifatidagi xususiyatini hisobga olgan holda, ShKChM turli toifadagi shikoyatlarni hal qilishning tegishli yo‘llarini taqdim etadi, jumladan:

- Qurilish bilan bog‘liq ta’sirlar, jumladan, shovqin, chang, tebranish, transport harakatining buzilishi, kirishdagi cheklovlar hamda aholi salomatligi va xavfsizligi bilan bog‘liq xavotirlar;
- Atrof-muhit va ijtimoiy samaradorlik masalalari, shu jumladan chiqindilarni boshqarish, suvdan foydalanish, ifloslanishning oldini olish va hududni boshqarish;
- Ishchilar, pudratchilar va subpudratchilar tomonidan bildirilgan mehnat va ish sharoitlari bilan bog‘liq muammolar;
- Mahalliy aholining bandlik imkoniyatlari, ishchilar oqimi, aholi bilan aloqalar va mahalliy darajadagi ta’sirlar bilan bog‘liq xavotirlari;
- Qurilish ishlari va shifoxona faoliyati bilan bog‘liq salomatlik va xavfsizlik masalalari;
- Shifoxona xizmatlari, kirish imkoniyati, bemorlar va tashrif buyuruvchilarni boshqarish, ekologik ko‘rsatkichlar va jamoatchilik bilan aloqalarga oid foydalanish bosqichidagi masalalar;
- Ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlar, jumladan, ayollar, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar va kam ta’minlangan oilalar tomonidan bildirilgan xavotirlar.

Qurilish bosqichida shikoyatlarni boshqarish jarayonini muvofiqlashtirish uchun Loyiha tashkiloti o‘zining sog‘liq, mehnat muhofazasi, xavfsizlik va atrof-muhit hamda atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha menejeri yoki ShKChM bo‘yicha tayinlangan mas’ul xodimi orqali javobgar bo‘ladi. Foydalanish bosqichida ushbu mas’uliyat tegishli hollarda Loyiha tashkiloti va Sog‘liqni saqlash vazirligi bilan muvofiqlashtirilgan holda Shifoxona operatori/Obyektlarni boshqarish kompaniyasiga o‘tadi.

Barcha shikoyatlar kamida quyidagilarni o‘z ichiga oladigan Shikoyatlarni hal qilish shakli orqali qayd etiladi va kuzatib boriladi:

- Shikoyatning xususiyati va toifasi;
- Qabul qilingan sana;
- Manfaatdor tomon toifasi va tegishli joy (agar taqdim etilgan bo‘lsa);
- Dastlabki saralash va muvofiqlikni baholash;
- O‘tkazilgan tekshiruv va uning natijalari;
- Ko‘rilgan choralar yoki taklif etilgan tuzatish choralari;
- Mas’ul shaxslar/bo‘limlar;
- Hal qilish uchun kelishilgan muddat;
- Shikoyatchiga taqdim etilgan ma’lumotlar;
- Yopilish holati va tasdiqlovchi hujjatlar.

Shikoyatni hal qilish shakli odatda shikoyat olingan kundan boshlab o‘ttiz (30) kalendar kun ichida to‘ldiriladi. Agar shikoyatlar qo‘shimcha tekshiruvni, mutaxassislar tomonidan baholashni, davlat organlari bilan maslahatlashuvni yoki tashqi tomonlar (masalan, kommunal xizmat ko‘rsatuvchilar yoki tartibga soluvchi organlar) bilan muvofiqlashtirishni talab qilsa, shikoyatchiga kechikish sabablari ma’lum qilinadi va hal qilishning yangilangan muddati taqdim etiladi.

Loyiha shikoyatlarni imkon qadar muloqot, maslahatlashuv va o‘zaro maqbul yechimlar orqali hal qilishga intiladi. Shikoyatni ko‘rib chiqish jarayoni manfaatdor tomonlarning O‘zbekiston Respublikasi qonunchiligiga muvofiq mavjud bo‘lgan sud yoki ma’muriy himoya vositalaridan foydalanishiga to‘sqinlik qilmaydi yoki uni cheklamaydi.

7.3.6.1 Hal qilish natijasini ma’lum qilish

Shikoyatni hal qilish natijasi shikoyatchining xohishi va imkoniyatiga qarab unga yozma yoki og‘zaki ravishda ma’lum qilinadi. Barcha hollarda, rasmiy hujjatlar Loyihaning ShKChM tartib-qoidalariga hamda kreditorlarning hisob yuritish va audit talablariga muvofiq yuritiladi.

7.3.6.2 Muvofiqlikni ko‘rib chiqish va shikoyatlarni rad etish

Agar shikoyat nomaqbul yoki ShKChM doirasiga kirmaydi deb topilsa, Loyihaning ShKChM bo‘yicha vakili tushunmovchilik yoki vaziyatning keskinlashuviga yo‘l qo‘ymaslik uchun asoslar to‘g‘ri tushuntirilishini ta’minlagan holda, qarorni aniq, hurmat bilan va shaffof tarzda ma’lum qiladi. Ushbu muloqot madaniyatga mos va ziddiyatsiz tarzda amalga oshiriladi.

7.3.6.3 Qabul qilingan shikoyatlar va ularni hal etish jarayoni

Shikoyat qabul qilingan taqdirda, belgilangan muddatda uni hal etish bo‘yicha taklif ishlab chiqiladi va ma’lum qilinadi. Agar shikoyatchi taklif etilgan yechimni qabul qilmasa, Loyiha quyidagilarni amalga oshiradi:

- Shikoyatni va uning negizidagi muammoni qayta ko‘rib chiqadi
- Shikoyatchi bilan qo‘shimcha muloqot va tushuntirish ishlarini olib borish
- ShKChM doirasida mumkin bo‘lgan muqobil yechimlarni o‘rganish

Shikoyat qabul qilingan taqdirda, taklif etilgan yechim ishlab chiqiladi va ma’lum qilinadi.

Agar kelishuvga hanuzgacha erishilmasa, shikoyatchi O‘zbekiston qonunchiligiga muvofiq tashqi mexanizmlarga, shu jumladan sud yoki ma’muriy shikoyat jarayonlariga murojaat qilish huquqini saqlab qoladi. Loyiha ShKChMi bunday tashqi huquqiy himoya vositalaridan foydalanishni almashtirmaydi yoki cheklamaydi.

Eslatma: Loyiha ShKChMi boshqa mavjud shikoyat mexanizmlarini, shu jumladan huquqiy mexanizmlarni almashtirmaydi.

7.3.6.4 Shikoyatlarni yopish

Agar shikoyat arizachini qoniqtiradigan darajada hal qilingan bo‘lsa yoki tegishli tuzatish choralari ko‘rilib, bu haqda xabardor qilingan bo‘lsa, shikoyat rasmiy ravishda yopiladi. Yopish jarayoni barcha tegishli ma’lumotlar, qarorlar va amalga oshirilgan harakatlar Loyihaning shikoyatlarni boshqarish tizimida to‘g‘ri hujjatlashtirilishi va saqlanishini ta’minlaydi.

Shikoyatlarning yopilishi tegishli dalillar bilan tasdiqlanadi va ular tegishli hollarda quyidagilarni o‘z ichiga olishi mumkin:

- Arizachi yoki tegishli manfaatdor tomonlar bilan o‘tkazilgan uchrashuvlar va muhokamalarning bayonnomalari, yozuvlari yoki qaydlari;
- Imkon qadar, arizachining yechimni qabul qilganligini tasdiqlovchi yozma yoki og‘zaki roziligi;

- Fotodalillar, monitoring qaydlari, tekshiruv hisobotlari yoki tuzatish choralari bajarilganligini tasdiqlovchi boshqa hujjatlar;
- Amalga oshirilgan tuzatish choralari, shu jumladan mas’ul shaxslar va bajarish muddatlari to‘g‘risidagi qaydlar;
- Natijalar shikoyatchiga ma’lum qilinganligini tasdiqlovchi yozishmalar yoki aloqa qaydlari.

Loyiha tashkilotining belgilangan ShKChM bo‘yicha mas’ul xodimi har bir hal etilgan shikoyat uchun Shikoyatni yopish shaklini to‘ldiradi. Shaklda shikoyatning mohiyati, o‘tkazilgan tekshiruv, kelishilgan yechim, bajarilgan harakatlar va yopilish sanasi qayd etiladi.

Imkoni bo‘lgan hollarda, shikoyatchi shikoyat yopilganligini imzo yoki boshqa tasdiq orqali e’tirof etishga taklif qilinadi. Biroq, shikoyatchining yopish shaklini imzolashdan bosh tortishi, agar Loyiha muammoni hal qilish uchun oqilona sa’y-harakatlarni amalga oshirgan, tegishli tuzatish choralarini ko‘rgan va amalga oshirilgan jarayonni hujjatlashtirgan bo‘lsa, shikoyatni yopishga to‘sqinlik qilmaydi.

Barcha yopilgan shikoyatlar shikoyatlar reyestrida saqlanadi va takrorlanuvchi muammolarni, olingan saboqlarni hamda Loyihani boshqarish amaliyotini va manfaatdor tomonlarni jalb qilish yondashuvlarini takomillashtirish imkoniyatlarini aniqlash uchun vaqti-vaqti bilan ko‘rib chiqiladi.

7.3.6.5 Yuqori bosqichga o‘tkazish va qayta baholash

Agar shikoyatchi taklif etilgan yechimdan qoniqmasa, shikoyat qo‘shimcha ko‘rib chiqish uchun ShKChQga yuboriladi. Qayta baholash va keyingi muloqotlar amalga oshiriladi hamda norozilik to‘g‘risida ma’lum qilinganidan keyin ikki (2) hafta ichida shikoyatchiga yangilangan javob taqdim etiladi.

7.3.7 Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (ShKChQ)

Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (ShKChQ) odatiy ShKChM jarayoni orqali qoniqarli hal etib bo‘lmaydigan yoki murakkabligi, muhimligi yoxud bir nechta tomonlarning ishtiroki tufayli yuqori darajada ko‘rib chiqishni talab qiladigan shikoyatlar bo‘yicha eskalatsiya va nazorat organi sifatida faoliyat yuritadi.

ShKChQ Loyiha ShKChM doirasida shikoyatlarni yuqori darajada ko‘rib chiqishning yakuniy ichki bosqichi hisoblanadi, biroq shikoyatchining ma’muriy, sud yoki boshqa tashqi shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlariga murojaat qilish huquqini cheklamaydi. Loyiha tashkilotining nazoratidan tashqaridagi masalalar, shu jumladan SSV vakolatiga kiradigan masalalar bo‘yicha ShKChQ amaldagi tartib-taomillarni almashtirmaydi, balki masalani mas’ul tomonga yuborish va u bilan harakatlarni muvofiqlashtirishga ko‘maklashadi.

ShKChQ tarkibiga kamida quyidagilar kiradi:

- Loyiha tashkilotining yuqori lavozimli vakili (Rais);
- Loyiha tashkilotining ShKChM bo‘yicha mas’ul shaxsi;
- shikoyatga aloqador boshqa Loyiha tomonining vakili:
    - qurilish bosqichida Bosh pudratchi, foydalanish bosqichida esa Obyektlarni boshqarish kompaniyasi vakili. Shikoyat SSV vakolatiga kiradigan masalalar, jumladan klinik xizmatlar, sog‘liqni saqlash xodimlari bilan bog‘liq masalalar yoki shifoxonalarni birlashtirish bilan bog‘liq bo‘lsa, SSV vakili taklif etiladi.

Zarur hollarda texnik mutaxassislar, davlat organlari vakillari yoki boshqa tegishli tomonlar ham taklif etilishi mumkin.

Quyidagi hollarda shikoyatlar ShKChQga yuborilishi mumkin:

- shikoyatchi taklif etilgan yechim qayta baholangandan keyin ham undan qoniqmasa;
- shikoyat murakkab yoki takroriy bo‘lsa yoxud Loyihaning bir nechta tomoniga taalluqli bo‘lsa;
- atrof-muhit va ijtimoiy masalalar, sog‘liq va xavfsizlik, huquqiy masalalar yoki obro‘-e’tibor bilan bog‘liq jiddiy xavflar aniqlansa; yoki
- shikoyatni hal qilish SSV, davlat organlari yoki boshqa uchinchi tomon bilan harakatlarni muvofiqlashtirishni talab qilsa.

ShKChQ zaruratga qarab va faqat shikoyatlar yuqori bosqichga ko‘rib chiqish uchun yuborilganda yig‘iladi.

ShKChQ muayyan shikoyatni, tekshiruv natijalarini va taklif etilgan tuzatish choralarini ko‘rib chiqadi hamda qo‘shimcha tekshiruv o‘tkazilishini yoki manfaatdor tomonlar bilan qo‘shimcha hamkorlik qilinishini talab qilishi mumkin. ShKChQ qarorlarni hamkorlik asosida va konsensus yo‘li bilan qabul qilishga intiladi. Buning imkoni bo‘lmasa, qaror yig‘ilishda qatnashayotgan a’zolarning oddiy ko‘pchilik ovozi bilan qabul qilinadi, ovozlar teng bo‘lib qolsa esa qaror ShKChQ Raisi tomonidan qabul qilinadi.

Yig‘ilish bayonnomalari va qarorlar hujjatlashtiriladi va saqlanadi, ularda qatnashchilar, aniqlangan holatlar, kelishilgan chora-tadbirlar, mas’ul tomonlar va bajarish muddatlari ko‘rsatiladi. Loyiha tashkilotining ShKChM bo‘yicha mas’ul shaxsi chora-tadbirlarning bajarilishini kuzatib boradi va natijalarni shikoyatchiga ma’lum qiladi.

7.4 Ayollar hamda zaif va noqulay ahvoldagi guruhlarning shikoyatlarini ko‘rib chiqish tartibi

Ayollar, zaif va ehtiyojmand guruhlar uchun shikoyatlarni ko‘rib chiqish tartib-qoidalari Loyiha ayollar, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari va boshqa zaif yoki ehtiyojmand guruhlar shikoyat mexanizmlaridan foydalanish hamda manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarida samarali ishtirok etishda qo‘shimcha to‘siqlarga duch kelishi mumkinligini e’tirof etadi. Shu sababli, Loyiha Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) inklyuziv, qulay, maxfiy bo‘lishini va ushbu guruhlarning ehtiyojlariga javob berishini ta’minlash uchun aniq chora-tadbirlarni belgilaydi.

Ayollar va aholining zaif qatlamlaridan tushgan shikoyatlarni ko‘rib chiqish bo‘yicha loyihaga xos yondashuv Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimiga (AMIBT) kiritiladi hamda qurilish davrida Bosh pudratchisi, foydalanish davrida esa Shifoxona operatori/Muassasani boshqarish kompaniyasi ko‘magida Loyiha tashkiloti/MMT tomonidan amalga oshiriladi. Yondashuv kreditorlarning talablariga, amaldagi ilg‘or xalqaro amaliyotga va O‘zbekiston Respublikasining tegishli milliy qonunchiligiga muvofiqlashtiriladi.

Loyiha manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari davomida zaif manfaatdor tomonlarning aniqlanishini va ularning to‘laqonli ishtirok etishi uchun tegishli aloqa usullari qo‘llanilishini ta’minlaydi. Zaif guruhlar bilan muloqot madaniy jihatdan mos yondashuvlar, jumladan maqsadli maslahatlashuvlar, kichik guruhlardagi muhokamalar va tegishli hollarda mahalla raislari kabi ishonchli jamoatchilik vakillari orqali jalb qilish orqali amalga oshiriladi.

ShKChM quyidagi masalalar bilan bog‘liq xavotirlarni hal qilish uchun aniq qoidalarni o‘z ichiga oladi:

- Genderga asoslangan zo‘ravonlik va ta’qib, shu jumladan jinsiy ekspluatatsiya, zo‘ravonlik va jinsiy shilqimlik (JEZ/JS);
- Kamsitish, ta’qib qilish yoki noteng munosabatda bo‘lish;
- Loyiha bilan bog‘liq ma’lumotlar, ish o‘rinlari yoki xizmatlardan foydalanishda ayollar, keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar yoki ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar duch keladigan to‘siqlar;
- Qurilish ishlari, ishchilar oqimi va shifoxona faoliyati bilan bog‘liq jamoat salomatligi va xavfsizligi masalalari;
- Ishchilarning xulq-atvori va mahalliy hamjamiyatlar bilan o‘zaro munosabatlari bilan bog‘liq xavotirlar.

7.4.1 Genderga asoslangan zo‘ravonlik va ta’qiblar haqida xabar berish

Loyiha ishchilar va hamjamiyat a’zolariga genderga asoslangan zo‘ravonlik va shilqimlik holatlari yuzasidan xavfsiz xabar berish imkonini yaratish maqsadida bir nechta maxfiy va qulay xabar berish kanallarini tashkil etadi. Ushbu kanallar maxfiylikni, oson foydalanishni hamda ta’qibdan himoya qilishni ta’minlaydi.

Hamjamiyat a’zolari uchun xabar berish kanallari quyidagilarni o‘z ichiga olishi mumkin:

- Hamjamiyatning shikoyat/fikr-mulohaza qutilari.
- Bepul ishonch telefoni.
- Mahalla qo‘mitalari yoki mahalliy jamoatchilik vakillari orqali xabar berish.
- Mavjud bo‘lgan joylarda ayollarni qo‘llab-quvvatlash tashkilotlari yoki fuqarolik jamiyati guruhlari bilan hamkorlik qilish.
- Jamoatchilik bilan ishlash nuqtalarida tayinlangan mas’ul shaxslar.

Ishchilar uchun xabar berish kanallari quyidagilarni o‘z ichiga olishi mumkin:

- Ish joyidagi shikoyat/fikr-mulohaza qutilari.
- Loyiha tashkiloti tomonidan boshqariladigan maxsus ishonch telefoni va elektron pochta tizimi;
- Nazoratchilar yoki tayinlangan GZJZ bo‘yicha mas’ul shaxslar orqali xabar berish (shikoyatni yuqori bosqichga o‘tkazishdagi himoya choralari bilan);
- Loyiha aloqa platformalari orqali shikoyatlarni onlayn yuborish (tegishli hollarda).

Zarur hollarda, yosh yoki zaif shaxslar o‘z xavotirlarini xavfsiz tarzda bildirishlari uchun bolalarga mos va anonim xabar berish imkoniyatlari taqdim etiladi.

GZJZ bilan bog‘liq barcha shikoyatlar umumiy shikoyatlar jurnalidan alohida bo‘lgan maxfiy shikoyatlar jurnalida qayd etiladi. Ushbu jurnalga kirish faqat maxsus tayinlangan va tayyorgarlikdan o‘tgan xodimlar uchun qat’iy cheklangan bo‘lib, maxfiylik, ehtiyotkorlik va shikoyatchilar shaxsini himoya qilish ta’minlanadi.

Zarur hollarda, Loyiha mavjud mahalliy yo‘naltirish tizimlari orqali tibbiy, ijtimoiy-psixologik, huquqiy yoki himoya xizmatlarini o‘z ichiga oluvchi, jabrlanuvchilarga qaratilgan tegishli qo‘llab-quvvatlash xizmatlaridan foydalanishga ko‘maklashadi. Shaxsiy ma’lumotlar faqatgina jabrlanuvchining ongli roziligi bilangina oshkor qilinadi, O‘zbekiston qonunchiligiga muvofiq majburiy xabar berish talab etiladigan holatlar bundan mustasno.

GZJZ bilan bog‘liq barcha shikoyatlar quyidagilarga muvofiq ko‘rib chiqiladi:

- O‘zbekistonning amaldagi milliy qonunchiligi.

- XMKning faoliyat standartlari va ilg‘or xalqaro sanoat amaliyoti (IXSA).
- Loyihaga doir ta’qib qilmaslik tamoyillari; va
- Qat’iy maxfiylik protokollari.

7.5 Shikoyatlar mexanizmi bo‘yicha aloqa ma’lumotlari

7-1-jadval Qurilish, foydalanishga topshirish va foydalanish bosqichi - Shikoyatlar mexanizmi bo‘yicha aloqa ma’lumotlari

Tashkilot	Aloqa uchun shaxs/shaxslar	Bosqichlar	Aloqa ma'lumotlari
Loyiha tashkiloti / MMT (Farg‘ona Eko-shahar hududiy shifoxonasi loyihasi)	Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha nazoratchi / Jamoatchilik bilan aloqalar va ma’mur	Qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlari	Elektron pochta: TBC Mobil: TBC Manzil: TBC
Bosh pudratchisi ("KOC Construction Mekanik Elektrik" MCHJ XK)	SXAM menejeri / SXAM nazoratchilari	Qurilish va ishga tushirish bosqichlari	Elektron pochta: TBC Mobil telefon: TBC Manzil: Loyiha obyekti ofisi, Farg‘ona Eko-shahar shifoxonasi loyihasi (TBC)
Obyektlarni boshqarish kompaniyasi / Shifoxona operatori (Rekeep World va Vision Invest o‘rtasidagi qo‘shma korxona)	Bosh administrator	Operatsion bosqich	Elektron pochta: TBC Mobil telefon: TBC Manzil: Farg‘ona Eko-shahar hududiy shifoxonasi (TBC)
O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligi / Davlat sherigi vakili	TBC	Operatsion bosqich va zaruratga qarab	Elektron pochta: TBC Mobil: TBC
Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (ShKChQ)	7.3.7-bandiga muvofiq tashkil etilgan loyiha darajasidagi eskalatsiya va nazorat organi	Barcha bosqichlar (zaruratga qarab)	Tashkil etiladi

Xususiy hamkor tomonidan tashkil etilgan Loyiha tashkiloti/MMT Loyihaning butun hayotiy davri davomida ShKChMning samarali amalga oshirilishini ta’minlash uchun umumiy javobgarlikni o‘z zimmasiga oladi. Qurilish davrida ShKChM Bosh pudratchi bilan hamkorlikda amalga oshiriladi, foydalanish davrida esa faqat ekologik va ijtimoiy shikoyatlar bo‘yicha javobgarlik Obyektlarni boshqarish kompaniyasiga o‘tadi.

7.6 Jarayon ketma-ketligi va muddatlar

Quyidagi jarayonlar ketma-ketligi va muddatlarga ShKChMning bir qismi sifatida amal qilinadi. Murakkab shikoyatlar[9], yoki boshqa omillar tekshiruv vaqtini uzaytirayotgan bo‘lsa,

[9] Ta’sir doirasidagi jamoalarning turli manfaatlariga daxldor nozik shikoyatlar, yer yoki mol-mulk bilan bog‘liq nizolar yoxud murakkabroq tekshiruvni talab qiladigan holatlarda Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (ShKChQ) ta’sir ko‘rgan tomonlar bilan maslahatlashgan holda yechim taklif qiladi. Bunday holatlar shikoyat(lar) taqdim etilgan kundan boshlab 21 ish kuni ichida ko‘rib chiqiladi va natijalar shikoyatchilarga ma’lum qilinadi.

Shikoyatchi bu kechikish haqida xabardor qilinadi va javob berishning yangilangan kutilayotgan muddati haqida ma’lumot beriladi.

7-2-jadval Shikoyatlarni ko‘rib chiqish jarayoni va muddatlari

BOSQICH	VAQT JADVALI
Kelib tushgan/taqdim etilgan shikoyat	-
Shikoyat qayd qilindi va tasdiqlandi	Shikoyat kelib tushgan kundan boshlab yetti ish kuni mobaynida
Shikoyatni ko‘rib chiqish	Shikoyat kelib tushgan kundan boshlab 14 ish kuni mobaynida
Taklif etilgan yechim shikoyat qiluvchiga yetkazildi (oddiy shikoyatlar bo‘yicha)	Shikoyat kelib tushgan kundan boshlab 14 ish kuni mobaynida
Taklif etilgan yechim shikoyat qiluvchiga yetkazildi (murakkab shikoyatlar)	Shikoyat kelib tushgan kundan boshlab 21 ish kuni mobaynida
Agar shikoyat qiluvchi taklif etilgan yechimdan norozi bo‘lsa:	
Shikoyatni qayta ko‘rib chiqish, yangi qaror taklif etish yoki shikoyat qiluvchiga yakuniy qaror haqida xabardor etish bo‘yicha chora-tadbirlar	Shikoyat beruvchidan norozilik xabarnomasi olingan kundan boshlab 14 ish kuni mobaynida.
Agar ikki tomon o‘rtasidagi shikoyatni hal qilib bo‘lmasa, vositachi, ya’ni ShKChQ jalb qilinadi.	Shikoyat beruvchidan norozilik xabarnomasi olingan kundan boshlab 14 ish kuni mobaynida.

---

[9] Ta’sir ostidagi jamoalarda turli manfaatlarga daxldor bo‘lgan nozik shikoyatlar, yer yoki mulk nizolari yoxud murakkabroq tekshiruv talab qilinadigan hollarda, Shikoyatlarni ko‘rib chiqish qo‘mitasi (GRC) ta’sir ostidagi tomonlar bilan maslahatlashgan holda yechim taklif qiladi. Bunday holatlar shikoyat(lar) taqdim etilgan kundan boshlab 21 ish kuni ichida hal etiladi va shikoyatchilarga ma’lum qilinadi.

8.0 Amalga oshirish rejasi

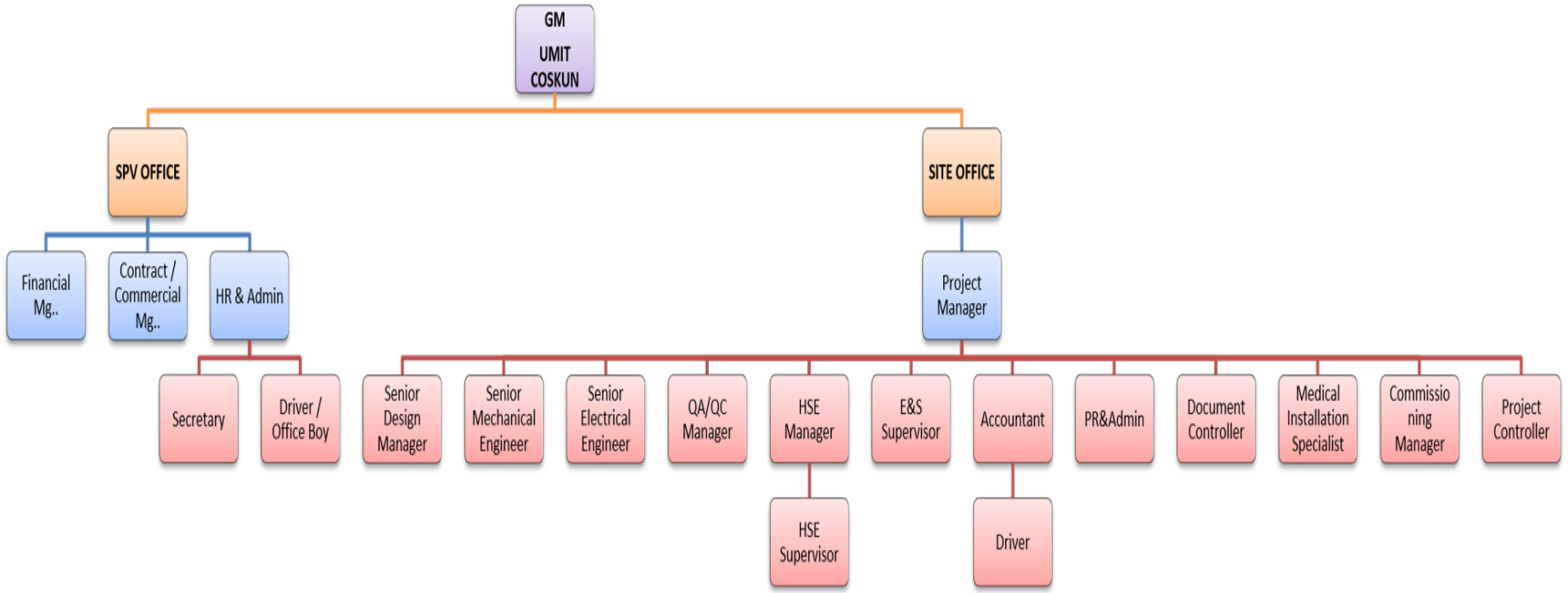
Loyiha doirasida ushbu MTJQRni samarali amalga oshirish uchun aniq belgilangan boshqaruv tuzilmasi, vazifalarni taqsimlash hamda Loyihaning butun hayotiy davri davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari tizimli ravishda amalga oshirilishini ta’minlash uchun yetarli resurslar talab etiladi.

MTJQR Loyiha tashkiloti/MMT, Bosh pudratchisi, Obyektlarni boshqarish kompaniyasi va Loyihaning boshqa tegishli manfaatdor tomonlari ishtirokidagi muvofiqlashtirilgan yondashuv orqali amalga oshiriladi. Loyiha tashkiloti/MMT MTJQRni boshqarish va amalga oshirish, shuningdek, manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha tadbirlarning ham Bosh pudratchisi, ham FM Co tomonidan O‘zbekiston Respublikasining amaldagi milliy qonunchiligiga, Loyihaning AMIBT tizimiga hamda kreditorlarning tegishli talablari va ilg‘or xalqaro amaliyotga muvofiq amalga oshirilishini ta’minlash uchun umumiy javobgarlikni o‘z zimmasiga oladi.

Loyiha tashkiloti manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini boshqarish, manfaatdor tomonlar bilan aloqa kanallarini saqlab turish, shikoyatlar bilan ishlashni muvofiqlashtirish va manfaatdor tomonlarning tashvishlari tegishli tarzda hal etilishini ta’minlash uchun tegishli malakaga ega atrof muhit va ijtimoiy (AMIM) xodimlarni tayinlaydi.

8.1 Vazifalar va majburiyatlar (Loyiha tashkiloti)

Loyiha tashkiloti organogrammasi quyidagi rasmda keltirilgan.

8-1-rasm. Loyiha tashkiloti

***Eslatma**: Quyida ko‘rsatilgan vazifalar va majburiyatlar Loyiha tashkilotining tashkiliy tuzilmasi tasdiqlangandan va asosiy xodimlar jalb etilgandan so‘ng aniqlashtiriladi. Mas’ul xodimlarning ism-shariflari va aloqa ma’lumotlari qurilish ishlari boshlanishidan oldin tasdiqlanadi.*

8.1.1 Sifat, salomatlik, xavfsizlik va atrof-muhit bo‘yicha loyiha menejeri.

Ismi	Tasdiqlash talab etiladi
Aloqa ma'lumotlari	Tasdiqlash talab etiladi

Loyiha SSXAM loyiha menejeri qurilish va foydalanishga topshirish bosqichlari davomida sog‘liqni saqlash, texnika xavfsizligi, xavfsizlik va atrof-muhitni muhofaza qilish masalalarining manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari, jamoatchilik bilan aloqa qilish jarayonlari va shikoyatlarni ko‘rib chiqish tartib-qoidalariga tegishli ravishda integratsiya qilinishini ta’minlash uchun mas’ul bo‘ladi.

SSXAM menejeri quyidagilar uchun mas’uldir:

- Loyihani xavfsiz, mas’uliyatli va barqaror rivojlantirishda manfaatdor tomonlarning muhim hamkorlar sifatida e’tirof etilishini ta’minlash;
- Sog‘liqni saqlash, xavfsizlik, ekologik samaradorlik va jamoatchilik xatarlari bilan bog‘liq manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini amalga oshirishda jamoatchilik bilan aloqalar (PR) va ma’muriyat xodimlarini qo‘llab-quvvatlash;
- Loyiha tashkiloti rahbariyatiga manfaatdor tomonlar bilan bog‘liq xavf-xatarlar, hodisalar, shikoyatlar va Loyihani amalga oshirishga, me’yoriy hujjatlarga muvofiqlikka yoki jamoatchilik bilan aloqalarga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan yangi masalalar bo‘yicha maslahatlar berish;
- MTJQRni, shu jumladan, maslahatlashuvlar, ma’lumotlarni oshkor qilish va shikoyatlarni boshqarish bilan bog‘liq tartib-qoidalarni amalga oshirish va davriy ravishda qayta ko‘rib chiqishni qo‘llab-quvvatlash;
- Mehnat muhofazasi va xavfsizlik, jamoat salomatligi va xavfsizligi, favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlik ko‘rish va hodisalarga chora ko‘rish bilan bog‘liq bo‘lgan manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarida ishtirok etish;
- Favqulodda vaziyatlarga tayyorgarlikni rejalashtirish, mashg‘ulotlar o‘tkazish va javob choralarini ko‘rish bo‘yicha tegishli organlar, favqulodda vaziyatlarga javob berish tashkilotlari va mahalliy manfaatdor tomonlar bilan harakatlarni muvofiqlashtirish;
- Manfaatdor tomonlarning SXAM masalalari bilan bog‘liq xavotirlari, xavfsizlik bo‘yicha kuzatuvlari va shikoyatlari aniqlanishi, qayd etilishi, o‘rganilishi va tegishli tartibda yuqori bosqichga yetkazilishini ta’minlash;
- Shikoyatlarni kuzatish tizimlarini yaratish va yuritishni qo‘llab-quvvatlash, shu jumladan ularni toifalash, holatini monitoring qilish, tuzatish choralari va hisobot berish jarayonlariga ko‘maklashish;
- Manfaatdor tomonlar uchun SXAM xavf-xatarlari va ularni yumshatish choralari bilan bog‘liq kommunikatsiya materiallari tegishli tillarda (o‘zbek va rus tillarida, zarur hollarda ingliz tilida) tayyorlanishi va taqdim etilishini ta’minlash;
- Qurilish bilan bog‘liq xavf-xatarlar, jumladan, yo‘l harakati xavfsizligi, shovqin, chang, ishchilar oqimi va favqulodda vaziyatlarda harakatlanish tartib-qoidalari bo‘yicha yaqin atrofdagi aholi va mahalla vakillari bilan muloqotni qo‘llab-quvvatlash;

- Yuqori rahbariyat, pudratchilar, davlat organlari yoki boshqa manfaatdor tomonlarning ishtirokini talab qiluvchi murakkab yoki nozik shikoyatlarga javob choralarini muvofiqlashtirish;
- Loyihaning ShKChM tartib-qoidalari va kreditor talablariga muvofiq SXAM bilan bog‘liq shikoyatlar belgilangan muddatlarda hal etilishini ta’minlash;
- O‘zbekistonning amaldagi me’yoriy talablari, kreditor standartlari hamda SXAM boshqaruvi va manfaatdor tomonlarni jalb qilish bilan bog‘liq ilg‘or xalqaro sanoat amaliyotidan xabardor bo‘lish.

8.1.2 Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar (AMIM) bo‘yicha nazoratchi

Ismi	Tasdiqlash talab etiladi
Aloqa ma'lumotlari	Tasdiqlash talab etiladi

Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha nazoratchi Loyiha tashkiloti tomonidan tayinlanadi va Loyihaning turli rivojlanish bosqichlarida manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha tadbirlarni amalga oshirish, muvofiqlashtirish, monitoring qilish va doimiy ravishda takomillashtirish uchun asosiy javobgarlikni o‘z zimmasiga oladi.

Atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha menejerning vazifalariga quyidagilar kiradi:

- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) doirasidagi barcha talablarning O‘zbekiston qonunchiligi, kreditorlar talablari va ilg‘or xalqaro amaliyotga muvofiq samarali bajarilishini ta’minlash;
- Loyihaning butun hayotiy davri davomida manfaatdor tomonlar reyestri, manfaatdor tomonlarni jalb qilish qaydlari, maslahatlashuvlar jurnallari va ma’lumotlarni oshkor etish qaydlarini yuritish va yangilab borish;
- Loyiha faoliyati, xatarlari va manfaatdor tomonlarning kutilmalari o‘zgarib borishi bilan manfaatdor tomonlarni aniqlash va jalb qilish yondashuvlarining mos bo‘lib qolishini ta’minlash;
- Tegishli manfaatdor tomonlar, jumladan Farg‘ona viloyati hokimligi, tuman hokimiyatlari, mahalla raislari, yaqin atrofdagi jamoalar, zaif qatlamlar, ishchilar va tegishli muassasalar bilan maslahatlashuvlarni muvofiqlashtirish;
- MTJQR, ShKChM tartib-qoidalari va loyihaga oid tegishli ma’lumotlarning o‘z vaqtida va ommabop tarzda e’lon qilinishini ta’minlash;
- Loyihaga oid yangiliklar, texnik bo‘lmagan xulosalar (TBX), ShKChM axborot varaqalari va maslahatlashuv materiallarini o‘z ichiga olgan manfaatdor tomonlar uchun axborot materiallarini tayyorlash va tarqatishni nazorat qilish;
- Loyiha xodimlari, pudratchilar, subpudratchilar va tegishli xizmat ko‘rsatuvchilarning manfaatdor tomonlarni jalb qilish talablari va shikoyatlarni ko‘rib chiqish tartib-qoidalari bo‘yicha tegishli treninglardan o‘tishini va xabardorligini ta’minlash;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari, jumladan xodimlar, transport, aloqa vositalari, tarjimonlik xizmatlari va hujjatlashtirish tizimlari uchun yetarli resurslarning mavjudligini ta’minlash;
- Loyiha tashkiloti, Bosh pudratchi va boshqa tegishli tomonlar bilan hamkorlikda jamoatchilik maslahatlashuvlari, fokus-guruh muhokamalari, maqsadli jalb qilish tadbirlari va ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlarini rejalashtirish va muvofiqlashtirish;

- SXAM menejeri bilan hamkorlikda shikoyatlarni qabul qilish, saralash, tekshirish va hal qilish jarayonlarini boshqarish;
- Shikoyatlarning Loyiha ShKChM tartib-qoidalariga muvofiq qayd etilishi, kuzatib borilishi, hal etilishi va hisobot qilinishini ta’minlash;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlariga oid hujjatlarni, jumladan, yig‘ilish bayonnomalari, davomat qaydnomalari, manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari va qabul qilingan majburiyatlarni yuritish;
- Zarur hollarda, Loyiha rahbariyati va kreditorlar uchun manfaatdor tomonlarni jalb qilish va shikoyatlarni boshqarish bo‘yicha davriy hisobotlarni tayyorlash;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarining samaradorligini monitoring qilish va manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalari hamda Loyiha ko‘rsatkichlari asosida ularni takomillashtirish bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqish;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ijtimoiy ko‘rsatkichlar bilan bog‘liq kreditorlar monitoringi, auditlar va tekshiruvlarni qo‘llab-quvvatlash;
- Loyiha amal qilish muddati davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilish jarayonlarining doimiy ravishda takomillashtirilishini ta’minlash.

8.1.3 Jamoatchilik bilan aloqalar va ma’muriy ishlar

Ismi	Tasdiqlash talab etiladi
Aloqa ma'lumotlari	Tasdiqlash talab etiladi

Jamoatchilik bilan aloqalar (PR) va ma’muriyat ta’sir ostidagi jamoalar, mahalla vakillari va boshqa mahalliy manfaatdor tomonlar bilan kundalik muloqotni qo‘llab-quvvatlaydi.

Vazifalarga quyidagilar kiradi:

- Loyiha va mahalliy jamoalar o‘rtasidagi asosiy aloqa nuqtasi sifatida ish olib borish;
- Mahalla yetakchilari va jamoatchilik vakillari bilan muloqot qilishga ko‘maklashish;
- Jamoatchilik maslahatlashuvlari, ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlari va xabardorlikni oshirish dasturlarini qo‘llab-quvvatlash;
- Manfaatdor tomonlar tomonidan taqdim etilgan shikoyatlarni qabul qilish va ro‘yxatga olish;
- Shikoyatchilarga shikoyat holati va uni hal etishning borishi haqida ma’lumot berish;
- Zaif guruhlarning xavotirlari tegishli ravishda ko‘rib chiqilishini ta’minlash uchun ular bilan hamkorlikni qo‘llab-quvvatlash;
- Jamoatchilik bilan o‘zaro aloqalar, bildirilgan xavotirlar va qabul qilingan majburiyatlarning hisobini yuritish;
- Manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilish bo‘yicha hisobotlarni tayyorlashda AMIM bo‘yicha nazoratchiga ko‘maklashish.

8.2 Monitoring va hisobot berish

Loyiha qurilish va foydalanish bosqichlarida MTJQR va ShKChM samaradorligini baholash uchun tizimli monitoring va hisobot berish tizimini joriy etadi.

Monitoring va hisobot berish majburiyatlari ularning shifoxonani boshqarish, tibbiy xizmatlar ko‘rsatish, klinik bo‘lmagan faoliyat va manfaatdor tomonlar bilan muloqot qilishdagi tegishli

rollarini hisobga olgan holda, qurilish davrida Loyiha tashkiloti va Bosh pudratchi o‘rtasida, hamda ekspluatatsiya davrida Loyiha tashkiloti, Sog‘liqni saqlash vazirligi va FM kompaniyasi o‘rtasida muvofiqlashtiriladi.

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari va ShKChM jarayonlarining o‘z vaqtida, inklyuziv va mazmunli tarzda amalga oshirilishini, manfaatdor tomonlarning xavotirlari va shikoyatlari tegishli tartibda qayd etilishi hamda hal qilinishini, shuningdek, Loyihaning O‘zbekistonning amaldagi me’yoriy talablari, tegishli xalqaro kreditorlar standartlari va Ilg‘or xalqaro sanoat amaliyotiga (IXSA) muvofiqligini ta’minlash maqsadida monitoring olib boriladi.

8.2.1 MTJQR monitoringi

Manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha barcha tadbirlar, maslahatlashuvlar va ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlari Loyihaning manfaatdor tomonlarni jalb qilish reyestrida qayd etib boriladi. Qurilish davrida Bosh pudratchi va ekspluatatsiya davrida Obyektni boshqarish operatori tomonidan (zarur hollarda) qo‘llab-quvvatlanadigan Loyiha tashkiloti ushbu yozuvlarni yuritish uchun mas’ul bo‘ladi.

MTJQRni amalga oshirish samaradorligini nazorat qilish uchun quyidagi KPIlardan foydalaniladi. KPIlar Loyiha tashkilotiga qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlarida manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarining yetarliligi, inklyuzivligi va samaradorligini baholash imkonini beradi.

8-1-jadval. MTJQR monitoringi ko‘rsatkichlari

T/r	KPI	O‘lchov harakati	Davriyligi	Maqsad
1	Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini MTJQRda belgilangan jalb qilish dasturiga muvofiq o‘tkazish	MTJQRning manfaatdor tomonlarni jalb qilish dasturiga muvofiq o‘tkazilgan tadbirlar ulushi. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish reyestri, yig‘ilish bayonnomalari, qatnashchilar ro‘yxatlari va maslahatlashuvlar to‘g‘risidagi hisobotlarni ko‘rib chiqish	Qurilish bosqichida har chorakda. Foydalanish bosqichida har yili	Jalb qilish dasturi va belgilangan muddatlarga muvofiq talab etiladigan barcha tadbirlarni (100%) o‘tkazish
2	MTJQRning jalb qilish dasturiga muvofiq zarur ishtirokchilarning qatnashishini va zaruratga qarab har bir sessiyada jamiyatning keng qatlamlari qamrab olinishini ta’minlash	Ishtirokchilarning jalb qilish dasturida ko‘rsatilgan manfaatdor tomonlar tarkibiga muvofiqligi. Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarida qatnashgan ishtirokchilar soni, imkon qadar jins va manfaatdor tomonlar toifasi bo‘yicha ajratilgan holda. Maslahatlashuvlar qaydlari, ishtirokchilar to‘g‘risidagi ma’lumotlar, shu jumladan tegishli hollarda jins bo‘yicha ajratilgan ma’lumotlar hamda olingan fikr-mulohazalarni ko‘rib chiqish	Har bir jalb qilish sessiyasidan keyin	Barcha manfaatdor tomonlar jalb qilish dasturiga muvofiq o‘zlariga tegishli sessiyalarda qatnashish uchun taklif etiladi. Ayrim manfaatdor tomonlar yoki guruhlar qatnasha olmagan taqdirda, taklifnomalar, tadbir vaqti va jalb qilish usullarini, masalan, tadbir o‘tkaziladigan joylarni qayta ko‘rib chiqish zarur. Muayyan jalb qilish sessiyasining xususiyatidan kelib chiqib, unda jamiyatning turli qatlamlari munosib darajada ishtirok etishini ta’minlash
3	Aholining zaif guruhlari bilan jalb qilish tadbirlari	Aholining zaif guruhlari, jumladan keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar, kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari, ayollar boshchiligidagi uy	Qurilish bosqichida har chorakda. Foydalanish	Zarur bo‘lgan barcha jalb qilish sessiyalari (100%), ya’ni mahalliy hamjamiyatlar bilan

	o‘tkazilishini ta’minlash	xo‘jaliklari hamda sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish uchun qo‘shimcha yordamga muhtoj guruhlar bilan o‘tkazilgan maqsadli jalb qilish tadbirlari soni	bosqichida har yili	o‘tkaziladigan sessiyalar aholining zaif guruhlarini ham qamrab oladi

8.2.2 MTJQR bo‘yicha hisobot yuritish (qurilish va foydalanish bosqichlari)

Loyiha doirasida MTJQR bo‘yicha alohida hisobotlar tayyorlanmaydi, biroq quyidagi hujjatlar yuritiladi va saqlanadi:

- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish reyestri;
- MTJQRga muvofiq o‘tkazilgan rasmiy jalb qilish tadbirlariga oid qaydlar (masalan, yig‘ilish bayonnomalari yoki jalb qilish tadbirining vaqti va sanasi, ishtirokchilar, tadbirni o‘tkazish sababi, muhokama qilingan mavzular, berilgan savollar, taqdim etilgan javoblar hamda bajarilishi zarur bo‘lgan choralar ko‘rsatilgan boshqa qaydlar).

Ushbu qaydlar so‘rovga ko‘ra kreditorlarga ko‘rib chiqish uchun hamda atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha audit guruhlariga taqdim etiladi.

8.2.3 ShKChM monitoringi

Loyiha darajasidagi ShKChM kelib tushgan barcha shikoyatlar, ko‘rilgan choralar va ularning yopilish holati bo‘yicha keng qamrovli va auditorlik tekshiruvidan o‘tkazilishi mumkin bo‘lgan qaydlarni yuritadi. Monitoring quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Shikoyatlarni kuzatish (holati, turi va hal qilish muddatlari);
- Shovqin, havoga chiqariladigan chiqindilar, yo‘l harakati, xavfsizlik va operatsion ta’sirlar bilan bog‘liq jamoatchilik xavotirlarini monitoring qilish;
- Bemorlar, tashrif buyuruvchilar va sog‘liqni saqlash sohasidagi manfaatdor tomonlarning foydalanish imkoniyati, xizmat ko‘rsatish, o‘zaro aloqa va operatsion o‘zgarishlar bo‘yicha fikr-mulohazalarini monitoring qilish;
- Sog‘liqni saqlash xodimlari, shuningdek, shifoxonalarni birlashtirish yoki yopish ehtimoli tufayli zarur bo‘lgan taqdirda, mavjud sog‘liqni saqlash muassasalari tomonidan ishchi kuchini taqsimlash, xizmatlarni muvofiqlashtirish va operatsion o‘tish davri bo‘yicha bildirilgan xavotirlarni monitoring qilish;
- Manfaatdor tomonlarning sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati, favqulodda vaziyatlarga javob berish choralari va shifoxona faoliyatiga nisbatan jamoatchilikning kutishlari bilan bog‘liq xavotirlarini monitoring qilish;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlarini (uchrashuvlar, ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlari va maslahatlashuvlarni), shu jumladan jalb qilish samaradorligini baholash. Samaradorlik qatnashchilar sonini taklif etilgan shaxslar ro‘yxati bilan taqqoslash hamda jalb qilish sessiyalari davomida ishtirokchilarning jalb etilganlik darajasini baholash orqali aniqlanadi;
- Xodimlar va jamoatchilikni xabardor qilish tadbirlari, shu jumladan gender va zaif guruhlar kabi inklyuzivlik masalalari;
- Tegishli hollarda bandlik va mahalliy aholini ishga qabul qilish samaradorligi ko‘rsatkichlari.

Ushbu tizim muammolarni o‘z vaqtida hal qilishni qo‘llab-quvvatlaydi hamda zarurat tug‘ilganda rahbariyat tahlillari, shuningdek, vakolatli organlar va kreditorlarga tashqi hisobotlarni taqdim etish uchun ma’lumot beradi.

ShKChM faoliyati uning samaradorligi va tezkorligini baholash uchun quyida keltirilgan asosiy faoliyat ko‘rsatkichlari (KPI) orqali monitoring qilinadi.

8-2-jadval. Shikoyatlar monitoringi ko‘rsatkichlari

T/r	KPI	O‘lchov harakati	Davriyligi	Maqsad
1	Shikoyatlarning toifalari va tendensiyalarini tahlil qilish (masalan, qurilish ta’siri, chang, shovqin, tirbandlik, ishchilarning xatti-harakatlari, bandlik, jamiyat salomatligi va xavfsizligi, chiqindilarni boshqarish, shifoxona faoliyati, bemorlarning murojaat qilish imkoniyati, sog‘liqni saqlash xizmatlari, xodimlar tashvishlari, tashrif buyuruvchilarni boshqarish va jamiyat kutilmalari)	Loyiha shikoyatlari reyestrida qayd etilgan shikoyatlar toifalarini tahlil qilish	Oylik	Takrorlanuvchi muammolarni aniqlash, tuzatish choralarini ko‘rish, manfaatdor tomonlar bilan aloqalarni yaxshilash va ta’sirni boshqarishni takomillashtirish
2	Shikoyatlar ShKChMning belgilangan jarayoni va muddatlariga muvofiq ko‘rib chiqiladi	Kelib tushgan shikoyatlar qaydlari va shikoyatlar reyestri asosida shikoyat topshirilgan sanalar, choralar ko‘rilgan sanalar va shikoyatlar yopilgan sanalarni ko‘rib chiqish	Oylik	Shikoyatlarning 100 foizini ShKChM jarayoni va belgilangan muddatlarga muvofiq ko‘rib chiqish
3	Shikoyatchilarga hal etish natijalari ma’lum qilingan shikoyatlar foizi	Shikoyatlarni yopish qaydlari va aloqa jurnallarini ko‘rib chiqish	Oylik	Hal qilingan shikoyatlarning 100 foizi shikoyatchilarga mos va tushunarli tarzda ma’lum qilinishi
4	JEZ/JS, GZJZ, kamsitish yoki tazyiq bilan bog‘liq maxfiy shikoyatlarni tegishli maxsus tartib-taomillarga muvofiq ko‘rib chiqish	Maxfiy shikoyatlar qaydlari va tegishli tashkilotlarga yo‘naltirish tartiblari maxfiylik va shaxsiy ma’lumotlar himoyasini ta’minlaydi	Choraklik	Jabrlanganlarning manfaatlarini birinchi o‘ringa qo‘ygan holda shikoyatlarni ko‘rib chiqish, tegishli yo‘naltirish mexanizmlarining faol bo‘lishini va maxfiylik saqlanishini ta’minlash

8.2.4 ShKChM bo‘yicha hisobot yuritish

Loyiha doirasida ShKChM bo‘yicha alohida hisobotlar tayyorlanmaydi, biroq quyidagi hujjatlar yuritiladi va saqlanadi:

- kelib tushgan shikoyatlar qaydlari;
- shikoyatlarni kuzatish reyestri/tizimi;
- kelib tushgan shikoyatlarga javoban ko‘rilgan choralarni, jumladan shikoyatchi bilan yozishmalarni tasdiqlovchi hujjatlar;

- zaruratga qarab, shikoyatni hal qilish natijasidan shikoyatchining qoniqish darajasini aniqlash uchun amalga oshirilgan keyingi muloqot qaydlari.

Ushbu qaydlar so‘rovga ko‘ra kreditorlarga ko‘rib chiqish uchun hamda atrof-muhit va ijtimoiy masalalar bo‘yicha audit guruhlariga taqdim etiladi. Maxfiy shikoyatlarga oid ayrim qaydlar taqdim etilmasligi yoki shikoyatchining shaxsini himoya qilish maqsadida ulardan shaxsni aniqlash imkonini beruvchi ma’lumotlar olib tashlanishi mumkin.

Qurilish davrida ShKChM samaradorligi va shoshilinch masalalar Loyiha tashkiloti darajasida o‘tkaziladigan tegishli haftalik yig‘ilishlarda muhokama qilinadi yoki Bosh pudratchi tomonidan ushbu darajada ko‘rib chiqish uchun taqdim etiladi.

Barcha qaydlar shaffoflik, hisobdorlik va auditdan o‘tkazish imkoniyatini ta’minlash maqsadida tuzilmali raqamli va qog‘oz shaklidagi tizimlarda yuritiladi.

8.3 O‘qitish

MTJQR va ShKChMni samarali amalga oshirishni ta’minlash uchun Loyiha tashkiloti xodimlari, pudratchilar, subpudratchilar (va zarurat tug‘ilganda, Sog‘liqni saqlash vazirligining tegishli vakillari), FM Co. Operatori xodimlari hamda Loyihani amalga oshirishda ishtirok etuvchi boshqa tegishli tomonlar uchun tegishli o‘qitish va tushuntirish dasturlari taqdim etiladi. O‘quv dasturi xodimlarning manfaatdor tomonlarni jalb qilish, shikoyatlarni boshqarish, jamoatchilik bilan aloqalar, shuningdek, amaldagi milliy talablar, xalqaro kreditorlar standartlari hamda tegishli Xalqaro ilg‘or sanoat amaliyotiga rioya qilish bo‘yicha o‘z rollari va majburiyatlarini tushunishlarini ta’minlaydi.

Quyidagi chora-tadbirlar amalga oshiriladi:

8.3.1 Tasdiqlash va xabardorlik

MMT-Loyiha tashkiloti, Bosh pudratchisi, FM Co. va boshqa tegishli pudratchilar MTJQR va ShKChM talablarini rasman tasdiqlaydilar hamda ularni o‘zlarining AMIBT va loyihani amalga oshirish tartib-qoidalariga kiritadilar. Quyidagilar to‘g‘risida umumiy tushunchani ta’minlash maqsadida tegishli xodimlar uchun tushuntirish mashg‘ulotlari o‘tkaziladi:

- MTJQRning maqsad va talablari;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish majburiyatlari va aloqa protokollari;
- Manfaatdor tomonlar bilan o‘zaro munosabatlarga oid rollar va majburiyatlar;
- Mahalliy hamjamiyatlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan shaffof, hurmatga asoslangan va madaniy jihatdan mos munosabatlarni saqlashning muhimligi;
- ShKChM tartib-qoidalari va shikoyatlarni o‘z vaqtida hal qilish bo‘yicha talablar.

8.3.2 Xodimlarni taqsimlash va o‘qitish

Loyihaning qurilish, ishga tushirish va foydalanish bosqichlari davomida manfaatdor tomonlarni jalb qilish, jamoatchilik bilan aloqalar va shikoyatlarni ko‘rib chiqish jarayonlarini boshqarish uchun MMT-Loyiha tashkiloti va pudratchilar tomonidan maxsus va malakali xodimlar tayinlanadi. Tegishli AMIM bo‘yicha xodimlar hamda jamoatchilik bilan aloqalar bo‘yicha xodimlar (tayinlangan hollarda) quyidagilarni qamrab oluvchi tizimli treningdan o‘tadilar:

- Kreditorlar talablari va kreditorlarning tegishli kutilmalari;

- Manfaatdor tomonlarni aniqlash, ularni jalb qilishni rejalashtirish va maslahatlashuv usullari;
- Inklyuziv jalb qilish yondashuvlari, shu jumladan zaif guruhlar, ayollar, keksalar va boshqa potentsial ehtiyojmand manfaatdor tomonlar bilan ishlash;
- Loyihaga xos ShKChM tartib-qoidalari, shikoyatlarni qabul qilish, baholash, tekshirish, yuqori bosqichga ko‘tarish va yopish jarayonlari;
- Maxfiylik, qasos olmaslik tamoyillari va nozik shikoyatlarni, shu jumladan genderga asoslangan zo‘ravonlik va shilqimlik (GZJZ) bilan bog‘liq shikoyatlarni boshqarish;
- Manfaatdor tomonlarni jalb qilish tadbirlari va shikoyatlar bo‘yicha hujjatlashtirish, hisobot berish va hisobni yuritish talablari.

8.3.3 Xavfsizlik va oldingi qator xodimlarini tayyorlash

Xavfsizlik xodimlari, qabulxona xodimlari va jamoatchilik a’zolari, tashrif buyuruvchilar, bemorlar, ishchilar yoki boshqa manfaatdor tomonlar bilan bevosita muloqot qilishi mumkin bo‘lgan boshqa oldingi qator xodimlari samarali va hurmatga asoslangan muloqotni ta’minlash uchun tegishli tayyorgarlikdan o‘tadilar. Trening quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Loyiha ShKChM va shikoyatlarni topshirishning mavjud kanallaridan xabardorlik;
- Shikoyatlar yoki ma’lumot so‘rovlarini qabul qilish va Loyihaning tegishli vakillariga yo‘naltirish tartib-qoidalari;
- Manfaatdor tomonlar bilan muloqot qilishda hurmatni saqlash va kamsitishlarga yo‘l qo‘ymaslik;
- Nozik shikoyatlarni to‘g‘ri ko‘rib chiqish va mutaxassis yordamini talab qiladigan masalalarni yo‘naltirish;
- Bemor maxfiyligi talablaridan xabardor bo‘lish va manfaatdor tomonlar bilan muloqot orqali olingan shaxsiy ma’lumotlar bilan to‘g‘ri ishlash
- Shoshilinch masalalar, jumladan, sog‘liq, xavfsizlik, qo‘riqlash yoki jamoatchilik bilan bog‘liq muammolar yuzasidan murojaatlarni yuqori bosqichga ko‘tarish (eskalatsiya) tartiblarini tushunish.

8.3.4 Ishchilar uchun kirish yo‘riqnomasi va xabardorlikni oshirish treningi

Loyihaning barcha xodimlari, shu jumladan qurilish ishchilari, Bosh pudratchi xodimlari, subpudratchilar, FM Operator xodimlari va shifoxonaning tegishli operatsion xodimlari ish yoki operatsion vazifalarini boshlashdan oldin boshlang‘ich tayyorgarlikdan o‘tadilar. Kirish dasturi quyidagilarni o‘z ichiga oladi:

- Loyihaning manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha majburiyatlarining umumiy tavsifi;
- Ichki va tashqi ShKChM mexanizmlari va mavjud murojaat qilish kanallari;
- Ishchilar, jamoatchilik, bemorlar, tashrif buyuruvchilar yoki boshqa manfaatdor tomonlar tomonidan bildirilishi mumkin bo‘lgan shikoyat va xavotirlar turlari;
- Hodisalar, shikoyatlar va jamoatchilik xavotirlari haqida xabar berish tartib-qoidalari;
- Maxfiylik qoidalari va qasos olishdan himoya qilish;
- Mahalliy hamjamiyatlar va boshqa manfaatdor tomonlar bilan o‘zaro munosabatlarda kutilayotgan xulq-atvor standartlari;
- Xulq-atvor kodeksi, shuningdek, tazyiq, kamsitish va gender asosidagi zo‘ravonlikning (GZJZ) oldini olish bilan bog‘liq talablar;

- Mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, jamoat salomatligi va xavfsizligi, hamda favqulodda vaziyatlarda aloqa qilish tartib-qoidalari.

O‘quv mashg‘ulotlari qaydlari, shu jumladan davomat varaqalari, o‘quv materiallari va baholash natijalari (tegishli hollarda) Loyiha tashkiloti va pudratchilar tomonidan Loyihaning atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish hujjatlari tizimining bir qismi sifatida yuritiladi. O‘qitishga bo‘lgan ehtiyojlar vaqti-vaqti bilan ko‘rib chiqiladi va Loyihaning borishi, monitoring natijalari, shikoyatlar tendensiyalari hamda manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha yangi paydo bo‘layotgan talablar asosida yangilanib boriladi.

8.4 Ma’lumotlarni boshqarish

Manfaatdor tomonlar ma’lumotlarini samarali boshqarish shaffoflik, hisobdorlik va O‘zbekistondagi amaldagi ma’lumotlarni himoya qilish talablari hamda xalqaro ilg‘or amaliyot standartlariga, jumladan, XMKning Manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha qo‘llanmasida keltirilgan tegishli ko‘rsatmalarga muvofiqlikni ta’minlash uchun muhim ahamiyatga ega.

Loyiha uchun Loyiha tashkiloti qurilish, foydalanishga topshirish va foydalanish bosqichlari davomida manfaatdor tomonlar ma’lumotlarini boshqarishning tizimlashtirilgan tizimini yaratadi va yuritadi. Tizim Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasini (MTJQR) samarali amalga oshirishni, Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini (ShKChM) boshqarishni, manfaatdor tomonlarning xavotirlarini kuzatib borishni va zarurat tug‘ilganda Loyiha rahbariyati, kreditorlar hamda tegishli organlarga hisobot berishni qo‘llab-quvvatlaydi.

Qurilish jarayonida manfaatdor tomonlar ma’lumotlarini boshqarish Loyiha tashkiloti tomonidan Bosh pudratchi va tegishli subpudratchilar bilan muvofiqlashtirilgan holda amalga oshiriladi. Foydalanish davrida manfaatdor tomonlarning yozuvlarini yuritish mas’uliyati belgilangan operatsion boshqaruv subyektiga, shu jumladan, tegishli hollarda obyektlarni boshqarish operatoriga o‘tkaziladi.

A. Ma’lumotlarni to‘plash protokollari - Manfaatdor tomonlar haqidagi ma’lumotlar faqat belgilangan loyiha maqsadlarida, masalan, jalb etishni rejalashtirish, maslahatlashuvlarni hujjatlashtirish, shikoyatlarni ko‘rib chiqish, monitoring va hisobot berish uchun to‘planadi. Ma’lumotlar kelishilgan usullar, jumladan, maslahat uchrashuvlari, so‘rovnomalar, suhbatlar, yozishmalar va shikoyat mexanizmlari orqali to‘planadi. Shaxsiy yoki maxfiy ma’lumotlarni to‘plashdan oldin manfaatdor tomonlardan ularning ma’lumotlaridan qanday foydalanilishi aniq tushuntirilgan holda, oldindan rozilik olinadi. Ma’lumotlarni minimallashtirish tamoyiliga muvofiq, faqat tegishli va mutanosib ma’lumotlar to‘planadi.

B. Ma’lumotlarni saqlash va ulardan foydalanish - Manfaatdor tomonlarga oid barcha ma’lumotlar Loyiha tashkiloti tomonidan yuritiladigan, xavfsiz va tizimlashtirilgan manfaatdor tomonlarni boshqarish tizimida saqlanadi.

- Elektron yozuvlar rollarga asoslangan kirish nazoratiga ega bo‘lgan xavfsiz, parol bilan himoyalangan ma’lumotlar bazalarida saqlanadi.
- Qog‘oz ko‘rinishidagi hujjatlar (masalan, davomat varaqalari, maslahatlashuv qaydlari, shikoyat shakllari) Loyihaning belgilangan ofislaridagi qulflanadigan shkaflarda saqlanadi.
- Ma’lumotlar maxfiylik darajasiga qarab tasniflanadi (masalan, shaxsiy ma’lumotlar, shikoyatlar bilan bog‘liq ma’lumotlar, maslahatlashuv qaydlari va ommaga ochiq bo‘lgan ma’lumotlar).
- Ma’lumotlar yo‘qolishi yoki buzilishining oldini olish maqsadida muntazam ravishda zaxira nusxalarini yaratish va tizimni tiklash tartib-qoidalari joriy etiladi.

C. Ma’lumotlarni boshqarish jarayoni - To‘liqlik va aniqlikni ta’minlash maqsadida ma’lumotlarni kiritish, tekshirish, yangilash va arxivlash uchun standart operatsion

tartib-qoidalar qo‘llaniladi. Jalb qilish tadbirlari, olingan fikr-mulohazalar, ko‘tarilgan muammolar va qabul qilingan majburiyatlarni kuzatib borish uchun manfaatdor tomonlarning markaziy ma’lumotlar bazasi yuritiladi. Ma’lumotlar bazasi jalb qilish davriyligini, javoblarning o‘z vaqtida berilishini va shikoyatlarning hal etilishini monitoring qilish imkonini beradi. Eskirgan yoki ahamiyatsiz ma’lumotlar arxivlanadi yoki saqlash jadvallariga muvofiq xavfsiz tarzda yo‘q qilinadi.

D. **Ma’lumotlarni himoya qilish va maxfiylik** - Manfaatdor tomonlarning barcha ma’lumotlari maxfiy deb hisoblanadi va ulardan faqat loyiha maqsadlarida foydalaniladi. Shaxsiy ma’lumotlar aniq roziliksiz oshkor qilinmaydi, qonunda talab qilingan holatlar bundan mustasno. Uchinchi tomonlar (masalan, maslahatchilar, pudratchilar) ma’lumotlarga kirishni talab qilgan hollarda, bu maxfiylik shartlari va ma’lumotlarni almashish protokollari bilan tartibga solinadi. Ma’lumotlarga ruxsatsiz kirish, ularning yo‘qolishi yoki noto‘g‘ri foydalanilishining oldini olish uchun xavfsizlik choralari, jumladan, jismoniy himoya va AT tizimlarini himoya qilish choralari joriy etiladi.

E. **Hisobot berish, shaffoflik va muvofiqlik** - Manfaatdor tomonlar bilan ishlash samaradorligini, shikoyatlar tendensiyalarini va yumshatish choralarining samaradorligini ko‘rsatish maqsadida, alohida shaxslarning kimligi to‘liq sir saqlanishini ta’minlagan holda, manfaatdor tomonlarning umumlashtirilgan va anonimlashtirilgan ma’lumotlari tashqi hisobotlarda oshkor qilinishi mumkin. Loyiha tashkiloti ma’lumotlarni boshqarish bo‘yicha barcha amaliyotlar O‘zbekistonning amaldagi milliy qonunchiligiga, kreditorlarning talablariga va Xalqaro ilg‘or sanoat amaliyotiga (IXSA) muvofiq bo‘lishini ta’minlaydi. Buni qo‘llab-quvvatlash maqsadida, manfaatdor tomonlarni jalb qilish va ma’lumotlar bilan ishlashga jalb etilgan barcha xodimlar ma’lumotlarni himoya qilish va maxfiylik, shaxsiy ma’lumotlar bilan axloqiy jihatdan ishlash, shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) doirasida ma’lumotlarni boshqarish tartib-qoidalari hamda XMK talablariga muvofiq manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha tegishli tayyorgarlikdan o‘tadilar. Bundan tashqari, ma’lumotlarni boshqarish tizimi va u bilan bog‘liq tartib-qoidalar operatsion tajriba, o‘zgaruvchan me’yoriy talablar hamda kreditorlarning kutilmalarini aks ettirish maqsadida davriy ravishda qayta ko‘rib chiqiladi va yangilanib boriladi, bu esa Loyihaning butun amal qilish davrida uzluksiz takomillashtirishni ta’minlaydi.

9.0 Ko‘rib chiqish

Ushbu MTJQR (va ShKChM) Loyihaning butun amal qilish davri mobaynida amalga oshiriladigan, monitoring qilinadigan va yuritib boriladigan doimiy yangilanib boruvchi hujjatdir. MTJQR Loyihaning Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv tizimining (AMIBT) bir qismini tashkil etadi hamda manfaatdor tomonlarni aniqlash, maslahatlashuvlar o‘tkazish, ma’lumotlarni oshkor qilish, shikoyatlarni boshqarish va ta’sir doirasidagi hamda manfaatdor tomonlar bilan doimiy aloqa o‘rnatish uchun asos yaratadi.

MTJQR kamida quyidagi davriylikda qayta ko‘rib chiqiladi:

- Qurilish bosqichida: har chorakda;
- Foydalanish bosqichida: har yili.

Loyiha faoliyatida, manfaatdor tomonlar tarkibida, atrof-muhit va ijtimoiy xavflarda yoki me’yoriy va kreditorlik talablarida sezilarli o‘zgarishlar yuz berganda qo‘shimcha ko‘rib chiqishlar amalga oshiriladi.

Ko‘rib chiqish natijasida hujjatga albatta o‘zgartirish kiritilishi talab etilmaydi, biroq zarur hollarda manfaatdor tomonlarni jalb qilish Loyihaning butun amal qilish davri davomida maqsadga muvofiq va samarali bo‘lib qolishini ta’minlash uchun MTJQR va ShKChM yangilanadi.

Qayta ko‘rib chiqishda quyidagilar bilan bog‘liq o‘zgarishlar hisobga olinadi:

- Loyiha dizaynidagi o‘zgarishlar (mavjud bo‘lsa), qurilish jadvali, foydalanishga topshirish tadbirlari yoki operatsion tartiblardagi o‘zgarishlar;
- Loyihaning ta’sir doirasidagi (TD) o‘zgarishlar yoki yangi aniqlangan manfaatdor tomonlar guruhlari;
- Manfaatdor tomonlarning xavotirlari, kutilmalari yoki qiziqish va ta’sir darajasidagi o‘zgarishlar;
- Manfaatdor tomonlar bilan maslahatlashuvlar, jamoatchilik yig‘ilishlari, mahalla bilan hamkorlik va Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) orqali olingan natijalar va fikr-mulohazalar;
- Institutsional tuzilmalardagi o‘zgarishlar, jumladan Loyiha tashkiloti, Bosh pudratchi, FM operatori yoki boshqa asosiy manfaatdor tomonlarning rollari va mas’uliyatlari;
- Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish rejalari, shu jumladan Mehnatni boshqarish tartib-qoidalari (LMP), Jamoat salomatligi va xavfsizligini boshqarish rejasi (CHSS) hamda boshqa tegishli boshqaruv rejalaridagi yangilanishlar;
- Monitoring faoliyati, auditorlik tekshiruvlari, kreditorlarning ko‘rib chiqishlari va me’yoriy tekshiruvlar natijalari;
- Loyihani amalga oshirish jarayonida olingan saboqlar va aniqlangan tuzatish choralari.

MTJQRga kiritilgan har qanday o‘zgartirishlar hujjatlashtiriladi, Loyihaning AMIBT tartib-qoidalari orqali tasdiqlanadi va zarur hollarda tegishli manfaatdor tomonlarga ma’lum qilinadi. MTJQRning yangilangan versiyalari, jumladan jalb qilish tartiblariga yoki ShKChM tartib-

qoidalariga kiritilgan har qanday o‘zgartirishlar Loyihaning butun amal qilish davri davomida shaffoflik, foydalanish imkoniyati va manfaatdor tomonlarning doimiy ishonchini ta’minlash uchun ma’lumotlarni oshkor qilishning tegishli kanallari orqali yetkaziladi.

9.1 SSV tomonidan shifoxonalarni birlashtirish/yopish bo‘yicha alohida ko‘rib chiqish

SSV taklif etilayotgan shifoxonalarni birlashtirish yoki yopish jarayonlarini yetarli darajada belgilab olgach, MTJQR alohida qayta ko‘rib chiqiladi. Ushbu ko‘rib chiqish qurilish bosqichida va har qanday o‘tish jarayoni boshlanishidan yetarlicha oldin amalga oshirilishi kutilmoqda. Qayta ko‘rib chiqishda quyidagilar hisobga olinadi:

- Ta’sir ko‘rsatadigan muassasalar, muddatlar va o‘tish jarayonini tashkil etish tartiblari;
- Sog‘liqni saqlash xodimlariga ehtimoliy ta’sirlar, jumladan ularni boshqa lavozimlarga o‘tkazish yoki shtatlarni qisqartirish;
- Ta’sir ko‘rgan xodimlar va tegishli vakillik organlari bilan hamkorlik qilish hamda ularga ma’lumotlarni oshkor etish talablari;
- Ta’sir ko‘rgan jamoalar, ayniqsa zaif guruhlar uchun sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatiga ehtimoliy ta’sirlar;
- SSV, mahalliy hokimiyat organlari hamda transport va foydalanish imkoniyati masalalari bo‘yicha tegishli organlar bilan talab etiladigan hamkorlik.

Ko‘rib chiqish natijalariga asoslanib, shifoxonalarning o‘tish jarayonini qo‘llab-quvvatlash uchun MTJQR hamda u bilan bog‘liq jalb qilish va ShKChM tartiblari zaruratga qarab yangilanadi. Bu, shuningdek, yangilangan MTJQR va ShKChM doirasidagi chora-tadbirlar bilan bog‘liq majburiyatlarni yanada aniqlashtiradi.

A-ilova – Jamoatchilik darajasidagi maslahatlashuvlar

0-1-rasm. Cheksura MFYdagi erkaklar guruhi bilan manfaatdor tomonlar maslahatlashuvi

2-rasm: Chekshura MFYdagi ayollar guruhi bilan manfaatdor tomonlar maslahatlashuvi

3-rasm: Jamoatchilik maslahatlashuvi yig‘ilishi

B-ilova – Shikoyat shakli (Andoza)

Reference No.	
Full Name:	
Contact Information Please mark how you wish to be contacted and add contact details	☐ **By Post:** ☐ **By Telephone:** ☐ **By E-mail:** ☐ **Other (please specify)**
Description of Concern, Incident or Grievance	**What is your concern/grievance/what happened? Where did it happen? Who did it happen to? What is the result of the problem?**
Date of concern, incident, or grievance	
☐ **One-time incident/grievance (date)** ☐ **Happened more than once (how many times?)** ☐ **On-going (currently experiencing problem)**	
What would you like to see happen to resolve the problem?	
Signature: **Date:**	
Please insert this form in one of the grievance boxes	

C-ilova - Shikoyatlar reyestri (Andoza)

ID	Shikoyat qanday qabul qilingan (ya’ni shikoyat kanali)	Shikoyat topshirilgan sana	Ism-sharifi va aloqa ma’lumotlari	Shikoyat tavsifi	Hal qilish uchun mas’ul bo‘lim/shaxs	Shikoyatni hal qilish uchun ko‘rilgan choralar	Yechim xabar qilingan sana	Shikoyat hal qilindimi (Ha/Yo‘q), agar yo‘q bo‘lsa, sababini tushuntiring	Shikoyat takrorlandimi (Ha/Yo‘q)

D-ilova - Shikoyatni hal qilish shakli (Andoza)

Shikoyatni hal qilish shakli

Shikoyat qanday qabul qilindi	☐ Shikoyat qutisi (qaysi quti ekanligini ko‘rsating) ☐Loyiha SMXq va AM menejeri bilan bevosita bog‘lanish
Qayd raqami:	
Muammo, hodisa yoki shikoyat tavsifi: *Shikoyat nimadan iborat / Nima sodir bo‘ldi? Qayerda sodir bo‘ldi? Kim bilan sodir bo‘ldi? Muammoning natijasi nima bo‘ldi?*	
Shikoyat sanasi	
Shikoyat hal etildimi?	☐Ha ☐Yo‘q***; Yo‘q bo‘lsa, quyida asos keltiring***
Quyidagi 1-bo‘lim YOKI 2-bo‘limni to‘ldiring	
1-bo‘lim	
Shikoyatni hal qilish uchun amalga oshirilgan harakatlar xulosasi	
Amalga oshirish sanasi	

2-bo‘lim	
Shikoyatni hal qilish uchun amalga oshirilishi taklif etilgan chora-tadbirlarning qisqacha mazmuni	
Amalga oshirish muddati	

Shikoyat topshirilgan sana	
Shikoyat yechimi haqida xabar berilgan sana	

Loyiha SMXq va AM menejeri
Ismi:
Sana:

Imzo:

Shikoyatchi
Ismi:
Sana:

Imzo:

AMIM menejer imzosi:
Sana:

E-ilova – Loyiha doirasidagi hamkorlik – Xulosa

AMITB bosqichida manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha xulosa

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi

Farg‘ona shahar hokimligi vakili va ta’sir doirasidagi Mahalla fuqarolar yig‘inlari (MFY) rahbarlari/vakillari (Nurafshon, O‘rtasho‘ra, Cheksho‘ra va Ilg‘or MFYlar)	• Farg‘ona Eko-shahar shifoxonasi loyihasi bilan tanishuv va umumiy ma’lumot, shu jumladan loyihaning maqsadlari, ko‘lami va kutilayotgan foydalari. • AMITB jarayoni, asosiy bosqichlari, muddatlari, ma’lumotlarni oshkor qilish talablari va manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha rejalashtirilgan tadbirlar taqdimoti. • Loyihani tayyorlash va amalga oshirish davrida jamoatchilikni jalb qilish tadbirlarini muhokama qilish. • Birinchi Jamoatchilik maslahatlashuv uchrashuvini (JMU) o‘tkazish tartibi, jumladan uning sanasi, o‘tkazilish joyi, xabardor qilish jarayoni va maqsadli ishtirokchilarini muhokama qilish va kelishib olish. • Farg‘ona viloyati hokimining Shifoxona loyihasi to‘g‘risidagi qarori (2026-yil 3-maydagi 10-2539-son) taqdimoti va uni ko‘rib chiqish.	Usul: Mahalliy hokimiyat organlari va ta’sir doirasidagi MFY raislari bilan yuzma-yuz uchrashuvlar. Sana: 2026-yil 6-may O‘tkazilish joyi: Farg‘ona shahar hokimligi, Eko-shahar hamda Cheksho‘ra va O‘rtasho‘ra MFY idoralari. Tili: o‘zbek. Ishtirokchilar: 5 nafar ishtirokchi (barchasi erkaklar), jumladan, hokimning investitsiyalar va savdo masalalari bo‘yicha o‘rinbosari hamda Nurafshon, O‘rtasho‘ra, Cheksho‘ra va Ilg‘or MFYlarining rahbarlari/vakillari.	• Hokim o‘rinbosari loyiha bo‘yicha taqdim etilgan ma’lumotlarni qabul qilib, loyihani qo‘llab-quvvatlashini tasdiqladi. • Mahalla rahbarlari loyihani qo‘llab-quvvatlashlarini bildirib, Eko-shahar kasalxonasini barpo etish rejalashtirilganini olqishladilar. • Uchrashuvlar davomida hech qanday xavotir, e’tiroz yoki shikoyat bildirilmadi. • Ishtirokchilar jamoatchilik maslahatlashuvlari (IJM) doirasidagi birinchi uchrashuv 2026-yil 13-may kuni soat 11:00 da Ilg‘ordagi 47-maktabda bo‘lib o‘tishiga kelishib oldilar, chunki bu joy barcha to‘rtta tegishli mahalla (MFY) uchun qulay va yetib borish oson. • Mahalla rahbarlari jamoatchilik maslahatlashuvlarini o‘tkazish to‘g‘risidagi e’lonlarni o‘z mahallalari hududidagi ko‘zga ko‘rinarli va hamma kirishi mumkin bo‘lgan joylarga joylashtirishga tayyor ekanliklarini tasdiqladilar. • Rahbarlar IJM o‘tkazilgunga qadar mahalliy Telegram	• Loyiha jamoasi Loyiha, AMITB jarayoni va rejalashtirilgan hamkorlik tadbirlari haqida umumiy ma’lumot berdi. • Loyiha jamoasi qo‘shimcha ma’lumot materiallarini taqdim etish so‘rovini qabul qildi va IJMdan oldin tegishli materiallarni MFY raislariga taqdim etish majburiyatini oldi. • IJM e’lon materiallari tayyorlandi va bir hafta oldin xabardor qilish talabiga muvofiq jamoatchilikka tarqatish uchun MFY raislariga taqdim etildi. • Loyiha jamoasi IJM bo‘yicha chora-tadbirlarni tasdiqladi va AMITB jarayonida ta’sir ostidagi jamoalar bilan hamkorlikni davom ettirdi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			guruhlari orqali tarqatish uchun loyiha bo‘yicha axborot materiallarini oldindan taqdim etishni so‘radilar.	

Farg‘ona shahar hokimligi vakili va ta’sir doirasidagi Mahalla fuqarolar yig‘inlari (MFY) rahbarlari/vakillari (Nurafshon, O‘rtasho‘ra, Cheksho‘ra va Ilg‘or MFYlar)	• Farg‘ona Eko-shahar shifoxonasi loyihasi bilan tanishuv va umumiy ma’lumot, shu jumladan loyihaning maqsadlari, ko‘lami va kutilayotgan foydalari. • AMITB jarayoni, asosiy bosqichlari, muddatlari, ma’lumotlarni oshkor qilish talablari va manfaatdor tomonlarni jalb qilish bo‘yicha rejalashtirilgan tadbirlar taqdimoti. • Loyihani tayyorlash va amalga oshirish davrida jamoatchilikni jalb qilish tadbirlarini muhokama qilish. • Birinchi Jamoatchilik maslahatlashuv uchrashuvini (JMU) o‘tkazish tartibi, jumladan uning sanasi, o‘tkazilish joyi, xabardor qilish jarayoni va maqsadli ishtirokchilarini muhokama qilish va kelishib olish. • Farg‘ona viloyati hokimining Shifoxona loyihasi to‘g‘risidagi qarori (2026-yil 3-maydagi 10-2539-son) taqdimoti va uni ko‘rib chiqish.	Usul: Mahalliy hokimiyat organlari va ta’sir doirasidagi MFY raislari bilan yuzma-yuz uchrashuvlar. Sana: 2026-yil 6-may O‘tkazilish joyi: Farg‘ona shahar hokimligi, Eko-shahar hamda Cheksho‘ra va O‘rtasho‘ra MFY idoralari. Tili: o‘zbek. Ishtirokchilar: 5 nafar ishtirokchi (barchasi erkaklar), jumladan, hokimning investitsiyalar va savdo masalalari bo‘yicha o‘rinbosari hamda Nurafshon, O‘rtasho‘ra, Cheksho‘ra va Ilg‘or MFYlarining rahbarlari/vakillari.	• Hokim o‘rinbosari loyiha bo‘yicha taqdim etilgan ma’lumotlarni qabul qilib, loyihani qo‘llab-quvvatlashini tasdiqladi. • Mahalla rahbarlari loyihani qo‘llab-quvvatlashlarini bildirib, Eko-shahar kasalxonasini barpo etish rejalashtirilganini olqishladilar. • Uchrashuvlarda hech qanday xavotir, e’tiroz yoki shikoyatlar bildirilmadi. • Ishtirokchilar birinchi IJM barcha to‘rtta ta’sir ostidagi MFY uchun qulay joy sifatida Ilg‘ordagi 47-maktabda 2026-yil 13-may kuni soat 11:00 da o‘tkazilishiga kelishib oldilar. • Mahalla rahbarlari jamoatchilik maslahatlashuvlarini o‘tkazish to‘g‘risidagi e’lonlarni o‘z mahallalari hududidagi ko‘zga ko‘rinarli va hamma kirishi mumkin bo‘lgan joylarga joylashtirishga tayyor ekanliklarini tasdiqladilar. • Rahbarlar IJM o‘tkazilgunga qadar mahalliy Telegram guruhlari orqali tarqatish uchun loyiha bo‘yicha axborot materiallarini	• Loyiha jamoasi Loyiha, AMITB jarayoni va rejalashtirilgan hamkorlik tadbirlari haqida umumiy ma’lumot berdi. • Loyiha jamoasi qo‘shimcha ma’lumot materiallarini taqdim etish so‘rovini qabul qildi va IJMdan oldin tegishli materiallarni MFY raislariga taqdim etish majburiyatini oldi. • IJM e’lon materiallari tayyorlandi va bir hafta oldin xabardor qilish talabiga muvofiq jamoatchilikka tarqatish uchun MFY raislariga taqdim etildi. • Loyiha jamoasi IJM bo‘yicha chora-tadbirlarni tasdiqladi va AMITB jarayonida ta’sir ostidagi jamoalar bilan hamkorlikni davom ettirdi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			oldindan taqdim etishni so‘radilar.	

Ta’sir ostidagi jamoa – Erkaklar guruhi (Chekshura MFY)	Jamoa profili va mahalliy sharoit; Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi haqida xabardorlik va kutilmalar; ehtimoliy atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlar, jumladan, havo sifati, shovqin, transport harakati, chiqindilarni boshqarish, suv resurslari, turmush sharoitlari, ishchi kuchi oqimi, jamoa salomatligi va xavfsizligi, zaif guruhlar, madaniy meros va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari.	Fokus-guruh muhokamasi (FGM) 2026-yil 20-may kuni soat 10:00 da Chekshura MFYdagi 45-maktabda o‘tkazildi. Maslahatlashuvda jamoaning 12 nafar erkak a’zosi ishtirok etdi.	• Jamoa a’zolari Eko-Shahar rivojlanishi tufayli hudud sezilarli darajada o‘zgarganini, jumladan, obodonlashtirish, daraxt ekish va suv ta’minotidan foydalanish imkoniyatlari yaxshilanganini ta’kidladilar. • Mahalliy muammolarni hal qilishda MFY, kengash a’zolari, yettilik guruhi, oqsoqollar va ijtimoiy xodimlar orqali faoliyat yurituvchi jamoa tuzilmasi samarali deb topildi. Ishtirokchilar ayollarning jamoat ishlaridagi ishtiroki oshganini va bandlik imkoniyatlari yaxshilanganini alohida qayd etdilar. • Taklif etilayotgan shifoxona borasida manfaatdor tomonlar uni qat’iy qo‘llab-quvvatlashlarini bildirdilar va sifatli tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatining yaxshilanishi, yo‘lga ketadigan vaqt va xarajatlarning kamayishi, ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatlarning mavjudligi hamda qurilish va ekspluatatsiya davrida yangi ish o‘rinlari yaratilishi kabi ijobiy natijalarni kutishlarini ta’kidladilar.	• Loyiha amalga oshiriladigan butun davr mobaynida MTJQR orqali Chekshura MFY bilan hamkorlikni davom ettiradi. • Loyiha Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv rejasi (AMIBR) doirasida changni bostirish, shovqinni, transport harakatini va chiqindilarni boshqarish, jamoat salomatligi va xavfsizligini ta’minlash hamda ta’sirlarni muntazam monitoring qilish kabi chora-tadbirlarni amalga oshiradi. • Qurilish bilan bog‘liq transport harakati Yo‘l harakatini boshqarish rejasi (YHBR) orqali boshqariladi, bunda turar-joy hududlari va ta’sirchan ob’ektlarga noqulaylik tug‘dirishni minimallashtirish choralari ko‘riladi. • Loyiha imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvor ahamiyat qaratadi va ishga qabul qilishning adolatli tartiblarini ta’minlaydi. Loyiha faoliyati, qurilish jadvallari va e’tirozlarni ko‘rib chiqish tartib-qoidalari to‘g‘risidagi ma’lumotlar tegishli aloqa kanallari,

			• Loyiha maydoni aholi yashash joylaridan uzoqda joylashgani va hozirda jamoat ehtiyojlari uchun foydalanilmayotgani sababli, havo sifati, shovqin, suv resurslari yoki tirikchilik manbalariga ta’sir qilish bo‘yicha jiddiy xavotirlar bildirilmadi. Shu bilan birga, ishtirokchilar chang ko‘tarilishining oldini olish choralarini ko‘rishni, yashil hududlarni saqlab qolishni, qurilish texnikasining turar-joy ko‘chalari orqali harakatlanishiga yo‘l qo‘ymaslikni, imkon qadar maxsus qurilish yo‘llaridan foydalanishni va tinchlik talab etiladigan vaqtlarda og‘ir transport vositalarining harakatini cheklashni tavsiya qildilar. • Manfaatdor tomonlar qurilish chiqindilarini to‘g‘ri boshqarishni va ma’lumotlarni o‘z vaqtida taqdim etib borishni so‘radilar. • Mahalla aholisi masofa, transport xarajatlari va uzoq kutish vaqtlari tufayli tibbiy xizmatlardan foydalanishdagi mavjud qiyinchiliklar haqida aytib o‘tishdi va taklif etilayotgan shifoxonani	jumladan, MFY tuzilmasi va boshqa qulay mexanizmlar orqali muntazam ravishda ma’lum qilib boriladi. • Hamjamiyat a’zolariga xavotirlarini bildirish va o‘z vaqtida javob olish imkonini berish maqsadida Loyihaning Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) yuritib boriladi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			ushbu holatni sezilarli darajada yaxshilaydigan qadam deb baholadilar. Ular, shuningdek, xavfsizlik choralariga, xususan, ishchilarni boshqarish, yo‘l harakati xavfsizligi hamda aholi salomatligi va xavfsizligiga qat’iy rioya etishda davom etish kerakligini ta’kidladilar.	

Ta’sir ostidagi jamoalar – Ayollar guruhi (Chekshura MFY)	Maslahatlashuvda ayollarning jamiyat hayotidagi ishtiroki, gender tengligi, tirikchilik imkoniyatlari, bandlik va ko‘nikmalarni rivojlantirish, ta’lim va sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish, Loyiha bilan bog‘liq Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavotirlar, jamiyat salomatligi va xavfsizligi, madaniy meros, shikoyat qilish mexanizmlari, shuningdek, taklif etilayotgan Eko- Shahar kasalxonasining ehtimoliy foyda va ta’sirlari muhokama qilindi.	2026-yil 20-may kuni Chekshura MFYda ushbu mahalladan bo‘lgan 8 nafar ayol ishtirokchi bilan Fokus-guruh muhokamasi (FGM) o‘tkazildi.	• Ishtirokchilar xotin-qizlarning oila va jamiyatda qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki yaxshilanganini, ta’lim olish, bandlik imkoniyatlari, kreditlar va davlatning qo‘llab-quvvatlash dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari kengayganini ta’kidladilar. • Ayollar asosan davlat sektori, sog‘liqni saqlash, tikuvchilik, nonvoychilik va xizmat ko‘rsatish sohalarida band. • Ishtirokchilar qo‘shimcha ko‘nikmalarni rivojlantirish imkoniyatlariga, xususan, hamshiralik ishi va tikuvchilik bo‘yicha o‘quv kurslariga qiziqish bildirdilar. Loyiha mahalliy ayollar uchun bandlik imkoniyatlarini, jumladan, sog‘liqni saqlash, shifoxona xizmatlari, umumiy ovqatlanish va shifoxona atrofidagi kichik biznes sohalarida ish o‘rinlarini yaratish salohiyati tufayli ijobiy baholandi. • Ishtirokchilar malakali tibbiyot mutaxassislarining yetishmasligi va hamyonbop tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyati cheklanganligini jamoatchilikning asosiy	• Loyiha imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvor ahamiyat beradi hamda qurilish va foydalanish bosqichlarida ayollar uchun ishga joylashishda teng imkoniyatlarni rag‘batlantiradi. • Tegishli manfaatdor tomonlar bilan hamkorlikda, ayniqsa, sog‘liqni saqlash va yordamchi xizmatlar xodimlari uchun o‘qitish va malaka oshirish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. • Loyiha AMIBR doirasidagi chora-tadbirlarni, jumladan changni kamaytirish, shovqinni boshqarish, transport harakatini boshqarish, chiqindilarni tartibga solish, jamoat salomatligi va xavfsizligini ta’minlash choralarini, shuningdek, Loyiha davomida muammolarning hal etilishini ta’minlash uchun ShKChMni (Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi) amalga oshiradi. • Loyiha, shuningdek, faoliyatni loyihalash bosqichida yashil maydonlarni kengaytirish va

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			muammolari sifatida qayd etdilar hamda shifoxonani mahalliy sog‘liqni saqlash xizmatlarini yaxshilash uchun muhim imkoniyat deb hisobladilar. • Chang, shovqin, transport harakati, chiqindilarni boshqarish, jamoat xavfsizligi, genderga asoslangan zo‘ravonlik va shilqimlik (GZJZ) xavflari yoki madaniy merosga ta’sirlar bo‘yicha jiddiy xavotirlar bildirilmadi. • Ishtirokchilar yashil hududlarni saqlab qolish, tungi vaqtlarda qurilish shovqiniga yo‘l qo‘ymaslik hamda shifoxona faoliyati davomida bemorlarni elektron ro‘yxatga olish va navbat tizimini joriy etishni tavsiya qildilar.	bemorlarni samarali boshqarish tizimlari bo‘yicha manfaatdor tomonlarning takliflarini ko‘rib chiqadi.

Ta’sir doirasidagi jamoalar – Erkaklar guruhi (Ilg‘or MFY)	Jamoa profili va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar; Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi haqida xabardorlik va kutilmalar; ehtimoliy atrof-muhit va ijtimoiy ta’sirlar (havo sifati, shovqin, transport qatnovi, chiqindilarni boshqarish, suv resurslari); bandlik va tirikchilik imkoniyatlari; ishchi kuchi oqimi va jamoa salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi; zaif guruhlar va inklyuzivlik; madaniy meros; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari va manfaatdor tomonlar bilan muloqot.	2026-yil 19-may kuni Ilg‘or MFY hududidagi kafeda Ilg‘or MFYning ta’sir doirasidagi jamoa a’zolari bilan o‘tkazilgan Fokus-guruh muhokamasi (FGM). Sessiyada 11 nafar erkak jamoatchilik vakillari ishtirok etdi.	• Ishtirokchilar Eko-Shaharning rivojlanishi ijobiy o‘zgarishlarga olib kelganini, jumladan, yo‘llar, obodonlashtirish, suv ta’minoti, infruzilma va dam olish maskanlari yaxshilanganini ta’kidladilar. • MFY, mahalla vakillari, ijtimoiy xodimlar va mahalliy aloqa kanallari (jumladan, Telegram guruhlari) orqali shakllangan jamoatchilik tuzilmasi ma’lumot almashish va muammolarni hal qilishda samarali deb topildi. • Ishtirokchilar taklif etilayotgan shifoxona haqida ijobiy fikr bildirib, sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatining yaxshilanishi, mavjud muassasalarga borish vaqtining qisqarishi, ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatlardan foydalanish hamda qurilish va foydalanish davrida ish o‘rinlari yaratilishi kabi ehtimoliy afzalliklarni qayd etdilar. Hech qanday sezilarli salbiy ta’sirlar kutilmadi. • Ishtirokchilar qurilish changi, shovqin va yo‘l harakatini boshqarish bilan bog‘liq ehtimoliy nozik jihatlarni ko‘rsatib o‘tdilar, ammo	• Loyiha manfaatdor tomonlarning fikr-mulohazalarini, shu jumladan qurilish jarayonida changni bostirish, shovqinni boshqarish, transport harakatini boshqarish, jamoat salomatligi va xavfsizligi hamda chiqindilarni boshqarish bo‘yicha chora-tadbirlarni AMITB va AMIBRga kiritadi. • Mahalliy yo‘llardagi noqulayliklarni minimallashtirish va iloji boricha aholi yashash hududlari orqali og‘ir transport vositalarining harakatlanishining oldini olish maqsadida Harakatni boshqarish rejasi ishlab chiqiladi. • Loyiha imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvor ahamiyat qaratadi va ishga qabul qilishning adolatli tartiblarini ta’minlaydi. • Ishchilar va mahalliy hamjamiyatlar o‘rtasidagi ijobiy munosabatlarni saqlab qolish va yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan ijtimoiy xavflarning oldini olish maqsadida ishchilarni

			loyihaning aholi yashash joylaridan uzoqligi sababli xavotirlar unchalik katta emas edi. Ular changni bostirish choralarini ko‘rishni, obodonlashtirishni, tungi vaqtda shovqinli qurilish ishlarini olib bormaslikni hamda og‘ir yuk mashinalarini ichki turar-joy ko‘chalaridan emas, balki asosiy yo‘llar orqali yo‘naltirishni tavsiya qildilar. • Aholi chiqindilarni yig‘ish bo‘yicha mavjud xizmatlar, garchi vaqti-vaqti bilan kechikishlar kuzatilsa-da, umuman olganda qoniqarli ekanligini ta’kidladi. Kelajakda shifoxona chiqindilarini boshqarish bo‘yicha hech qanday xavotir bildirilmadi. • Mahalliy hamjamiyatning ma’lum qilishicha, bandlik bilan bog‘liq jiddiy muammolar yo‘q, aholi davlat sektori, ta’lim, tadbirkorlik va kichik biznes sohalarida band. • Loyiha mahalliy aholini ish bilan ta’minlash va iqtisodiy faollikni oshirish imkoniyati sifatida baholandi. • Mavjud xavfsizlik choralari va jamoatchilik nazorati	boshqarish choralari joriy etiladi. • Loyiha Ilg‘or MFY va ta’sir doirasiga tushgan boshqa jamoalar bilan o‘rnatilgan aloqa kanallari orqali muntazam aloqani olib boradi. • Loyiha bo‘yicha shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) e’lon qilinadi va MFY vakillari, yozma arizalar va elektron aloqa usullari kabi qulay kanallar orqali taqdim etiladi. • Inklyuziv ishtirok va loyiha imtiyozlaridan foydalanish imkoniyatini ta’minlash uchun doimiy hamkorlik jarayonida zaif guruhlar hisobga olinadi.

			mexanizmlari samarali deb hisoblanganligi sababli, chetdan ishchi kuchi kelishi, jamoat xavfsizligi, genderga asoslangan zo‘ravonlik yoki ijtimoiy mojarolar yuzasidan hech qanday xavotir bildirilmadi. • Aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlari, xususan, qariyalar, kam ta’minlangan oilalar, allergiyasi bor shaxslar va qo‘shimcha yordamga muhtoj insonlarga doimiy e’tibor qaratish lozimligi ta’kidlandi. • Ishtirokchilar loyiha hududida yoki uning yaqinida ta’sirga uchrashi mumkin bo‘lgan madaniy meros obyektlari yoki jamoat mulki yo‘qligini tasdiqladilar. • Jamoatchilik a’zolari Loyiha va mahalliy aholi o‘rtasida muntazam ma’lumot almashish va shaffof muloqotni yo‘lga qo‘yishni tavsiya qildilar. MFY vakillari, jamoatchilik yig‘ilishlari, Telegram guruhlari va mahalliy hokimiyat organlari orqali mavjud shikoyat kanallari qulay va samarali deb topildi.	

Zaif guruhlar (Ilg‘or MFY) - ayollar, keksalar, kam ta’minlangan uy xo‘jaliklari va jamiyatning boshqa zaif a’zolari (10 ishtirokchi: 8 ayol va 2 erkak)	Tirikchilik manbalari va iqtisodiy xavfsizlik; asosiy xizmatlar va infratuzilmadan foydalanish imkoniyati; uy-joy va yashash sharoitlari; ijtimoiy integratsiya, xavfsizlik va osoyishtalik; jamoat salomatligi va farovonligi; infratuzilma, sanitariya va atrof-muhit sharoitlari; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari; hamda Loyihaning ehtimoliy ta’siri, foydalari va xavotirlar.	2026-yil 20-may kuni Nurafshon shahrida (Ilg‘or MFYda joy cheklanganligi sababli, yaqin atrofdagi Ilg‘or MFY ishtirokchilari qatnashuvida) Fokus-guruh muhokamasi (FGM) o‘tkazildi.	• Ishtirokchilar tikuvchilik va yollanma mehnatni asosiy tirikchilik manbalari sifatida ko‘rsatishdi, garchi daromad beqaror va cheklangan bo‘lsa ham. • Mahalla orqali mavjud bo‘lgan qo‘llab-quvvatlash dasturlari, jumladan, "Ayollar daftari" va "Yoshlar daftari" e’tirof etilgan bo‘lsa-da, ular ehtiyojmand uy xo‘jaliklarining talablarini to‘liq qondirish uchun yetarli emas deb topildi. • Umuman olganda, asosiy xizmatlardan foydalanish imkoniyati yetarli deb hisoblandi, ammo manzilli ijtimoiy yordamni yaxshilash so‘raldi. Uy-joy sharoitlari umuman olganda qoniqarli bo‘lsa-da, qishda gaz va elektr ta’minotining barqaror emasligi hamda energiya xarajatlarining yuqoriligi asosiy muammolar sifatida qayd etildi. • Jamiyat xavfsiz va ijtimoiy jihatdan ahil deb topildi hamda kamsitish, genderga asoslangan zo‘ravonlik, ta’qib yoki ijtimoiy yakkalanish bilan bog‘liq hech qanday xavotir bildirilmadi.	• Loyiha doirasida MTJQR orqali qurilish va foydalanish davrida zaif guruhlar bilan muntazam hamkorlik davom ettiriladi. • Chora-tadbirlar zaif guruhlarni Loyiha faoliyati, ish o‘rinlari va mavjud shikoyat qilish kanallari to‘g‘risida xabardor qilishni ta’minlashga qaratilgan maqsadli muloqotni o‘z ichiga oladi. • Loyiha doirasida zaif manfaatdor tomonlar uchun ochiq bo‘lgan ShKChM joriy etiladi va zarur hollarda ularning ishtirokini osonlashtirish uchun yordam ko‘rsatiladi. • Mahalliy hamjamiyat salomatligi, xavfsizligi, ishchilar oqimi va ishchilar hamda jamoatchilik o‘rtasidagi o‘zaro munosabatlarga oid ehtimoliy xavflar tegishli yumshatish choralari, jumladan, ishchilarning xulq-atvor kodekslari, jamoat salomatligi va xavfsizligi choralari hamda ijtimoiy ta’sirlarni monitoring qilish orqali boshqariladi. • Loyihani amalga oshirish jarayonida pudratchi

			• Ishtirokchilar sog‘liqni saqlash sohasidagi muammolarni, jumladan, malakali tibbiyot xodimlarining yetishmasligi, mutaxassislar xizmatlarining yetarli emasligi, shuningdek, dori-darmonlar hamda gipertoniya, qandli diabet va artrit kabi surunkali kasalliklarni davolash uchun bemorlarning shaxsiy xarajatlari yuqoriligini ta’kidlab o‘tdilar. Infratuzilma umuman olganda qoniqarli bo‘lsa-da, kommunal xizmatlardagi mavsumiy uzilishlar, yozda suv bosimining pasayishi, yopiq avtobus bekatining yo‘qligi va septik o‘ralardan foydalanish holatlari tashvishli muammolar sifatida qayd etildi. • Mahalla ma’muriyati shikoyatlarni ko‘rib chiqishning asosiy mexanizmi sifatida belgilandi. • Ishtirokchilar Loyihani qat’iy qo‘llab-quvvatlashlarini hamda sog‘liqni saqlash xizmatlarini yaxshilash, ish o‘rinlari yaratish va zaif guruhlarni ehtimoliy qo‘llab-quvvatlash orqali manfaatlar kutishlarini bildirdilar.	talablari va tegishli ishga qabul qilish tartib-qoidalariga muvofiq mahalliy aholini ish bilan ta’minlash va ko‘nikmalarni rivojlantirish imkoniyatlari o‘rganib chiqiladi. • Loyihani rejalashtirish va jamoatchilik investitsiyalarini muhokama qilish jarayonida manfaatdor tomonlarning sog‘liqni saqlash tizimini takomillashtirish va jamiyat manfaatlariga oid fikr-mulohazalari inobatga olinadi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			• Ular mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvor ahamiyat berishni hamda keksalar, nogironligi bo‘lgan shaxslar va kam ta’minlangan oilalar uchun arzon tibbiy xizmatlarni ta’minlashni tavsiya qildilar.	

Ilg‘or MFYda istiqomat qiluvchi ayollar	Gender rollari va ishtiroki; ayollarning turmush tarzi va bandlik imkoniyatlari; malaka oshirish va o‘qitishga bo‘lgan ehtiyojlar; sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati; jamiyat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi; Gender asosidagi zo‘ravonlik/jinsiy ekspluatatsiya va zo‘ravonlik/jinsiy shilqimlik (PGZ/JEZ/SH) xavflari; qurilish bilan bog‘liq atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavotirlar (chang, shovqin, yo‘l harakati); suv, chiqindilar va sanitariya; madaniy meros; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi va aloqa vositalari bo‘yicha afzalliklar; Loyiha bo‘yicha kutilmalar va xavotirlar.	Ilg‘or MFYda istiqomat qiluvchi ayollar bilan fokus-guruh muhokamasi (FGM). Sana: 2026-yil 19-may. Manzil: Ilg‘or mahallasi. Ishtirokchilar: 10 nafar ayol.	• Ishtirokchilar ayollarning mahalla va jamoat tadbirlarida faol ishtirok etishini ta’kidladilar, garchi keksa va kam ta’minlangan oilalardagi ayollar ishtirok etishda to‘siqlarga duch kelsalar-da. • Ayollarning asosiy tirikchilik manbalariga tikuvchilik, bichish-tikish, kichik savdo, uy sharoitida oziq-ovqat tayyorlash va qishloq xo‘jaligi ishlari kiradi. • Bandlik va iqtisodiy taraqqiyot yo‘lidagi asosiy to‘siqlar qatoriga bolalarni parvarish qilish majburiyatlari, moliyaviy imkoniyatlarning cheklanganligi, malaka oshirish imkoniyatlarining yetishmasligi, transport cheklovlari va mehnat huquqlari to‘g‘risida xabardorlikning pastligi kiradi. • Ishtirokchilar ish xavfsiz va madaniy jihatdan mos bo‘lishi sharti bilan, Loyiha doirasida farroshlik, umumiy ovqatlanish, kir yuvish, ma’muriy yordam va sog‘liqni saqlashga oid xizmatlar kabi sohalarda mavjud bandlik	Loyiha manfaatdor tomonlarning xavotirlarini hal qilish uchun AMIBR, MTJQR, MBTT va JSX rejalari orqali chora-tadbirlarni amalga oshiradi, jumladan: imkoni boricha mahalliy ish o‘rinlariga ustuvorlik berish va ayollar uchun teng imkoniyatlarni rag‘batlantirish; loyihani amalga oshirish jarayonida malaka oshirish va o‘qitish imkoniyatlarini ko‘rib chiqish; adolatli va xavfsiz mehnat sharoitlarini hamda ishchilarning shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari haqida xabardorligini ta’minlash; qurilish davrida changni kamaytirish, shovqinni boshqarish va yo‘l harakati xavfsizligi choralarini amalga oshirish; inklyuziv maslahatlashuvlar orqali ayollar va ehtiyojmand guruhlar bilan muntazam aloqalarni olib borish; ayollar va ehtiyojmand guruhlar uchun qulay kanallarga ega bo‘lgan shaffof va maxfiy ShKChMni yaratish; PGZ/JEZ/JS xavflari va xabar berish mexanizmlari bo‘yicha xabardorlikni oshirish tadbirlarini o‘tkazish; hamda kasalxona xizmatlari atrofdagi jamoalar, shu jumladan ehtiyojmand uy xo‘jaliklari

			imkoniyatlarini belgilab oldilar. • Ayollar kasb-hunarga o‘qitish, xususan, tikuvchilik, umumiy ovqatlanish, kompyuter savodxonligi va kichik biznesni boshqarish bo‘yicha imkoniyatlar yaratib berilishini so‘radilar. • Ishtirokchilar ixtisoslashtirilgan tibbiy yordam, onalar salomatligi va shoshilinch xizmatlardan foydalanishdagi qiyinchiliklarni qayd etib, taklif etilayotgan shifoxonani, ayniqsa, ayollar va bolalar salomatligini yaxshilash borasida qat’iy qo‘llab-quvvatlashlarini bildirdilar. • Qurilish bilan bog‘liq asosiy xavotirlar chang va shovqinning ko‘payishi hamda qurilish ishlari natijasida kelib chiqishi mumkin bo‘lgan noqulayliklarni o‘z ichiga olgan. • Ishtirokchilar yo‘llarga muntazam ravishda suv sepishni, shovqinli ishlarni faqat kunduzgi vaqt bilan cheklashni, uskunalarni soz holatda saqlashni va noqulaylik tug‘diruvchi ishlar	uchun sifatli tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini yaxshilashga qaratilganligini ta’minlash.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			haqida oldindan ma’lumot berishni tavsiya qildilar. • Chiqindilar, suv ta’minoti yoki jamoat xavfsizligiga ta’sir bo‘yicha jiddiy xavotirlar bildirilmadi; biroq, ayollar genderga asoslangan zo‘ravonlik holatlari haqida xabar berishning rasmiy mexanizmlaridan yetarli darajada xabardor emasliklarini ta’kidlab, maxfiy shikoyat kanallari yaratishni hamda xabardorlikni oshirish tadbirlarini o‘tkazishni so‘radilar. • Ishtirokchilar ayollar va bolalar uchun dam olish maskanlarini yaxshilash zarurligini ko‘rsatib o‘tdilar hamda jamoa an’analari va ijtimoiy jipslikni saqlash muhimligiga urg‘u berdilar. Umuman olganda, manfaatdor tomonlar loyihani qo‘llab-quvvatlashlarini bildirdilar hamda sog‘liqni saqlash xizmatlari va bandlik imkoniyatlari yaxshilanishini, shuningdek, mahalliy iqtisodiy foyda keltirishini kutmoqdalar.	

Ta’sir ostidagi jamoa – Nurafshon MFY erkak aholisi	• Jamoa profili va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar; • Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasidan xabardorlik va kutilmalar; • Ehtimoliy atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid ta’sirlar (havo sifati, shovqin, transport qatnovi, chiqindilarni boshqarish, suv resurslari); • Bandlik va daromad topish imkoniyatlari; • Ishchi kuchi oqimi; jamoat salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi; • Zaif guruhlar; • Madaniy meros; • Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari; va • Manfaatdor tomonlarni jalb qilish.	2026-yil 25-may kuni Nurafshon MFYda ta’sir doirasidagi mahalla a’zolari (erkaklar guruhi) bilan fokus-guruh muhokamasi (FGM) o‘tkazildi. Sessiyada 11 nafar erkak ishtirokchi qatnashdi.	• Ishtirokchilar Nurafshon MFY Eko-Shahar qurilishi tufayli infratuzilmasi, yashil maydonlari, maktablari va savdo obyektlari yaxshilangan, jadal rivojlanayotgan turar-joy hududi ekanligini ta’kidladilar. • Jamoatchilik taklif etilayotgan shifoxonani qat’iy qo‘llab-quvvatlab, u sifatli tibbiy xizmatdan foydalanish imkoniyatini yaxshilashi, yo‘lga ketadigan vaqt va xarajatlarni kamaytirishi, shuningdek, ayniqsa tibbiyot xodimlari va mahalliy aholi uchun ish o‘rinlari yaratishini ta’kidladi. • Ishtirokchilar havo sifati, biologik xilma-xillik, madaniy meros, suv ta’minoti yoki jamoat xavfsizligi bo‘yicha jiddiy xavotirlar yo‘qligini ma’lum qilishdi. Shu bilan birga, ular qurilish ishlari aholiga imkon qadar kamroq noqulaylik tug‘dirishini, jumladan, tungi va erta tongdagi vaqtlarda shovqinli ishlarga yo‘l qo‘ymaslikni so‘rashdi. • Ishtirokchilar turar-joy hududlaridagi yo‘llarga og‘ir transport vositalarining ta’sirini oldini olish va	• Loyiha qurilish va foydalanish jarayonida tegishli Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarni boshqarish choralarini, shu jumladan changni bostirish, shovqinni nazorat qilish, yo‘l harakatini boshqarish va ishchilarning xulq-atvor kodeksi talablarini amalga oshiradi. • Aholi yashash hududlari va zaif yo‘l harakati ishtirokchilariga ta’sirni imkon qadar kamaytirish maqsadida qurilish transporti harakati belgilangan kirish yo‘nalishlari orqali boshqariladi. • Mahalliy aholi uchun ish bilan ta’minlash va xaridlar bo‘yicha imkoniyatlar tegishli ishga qabul qilish tartib-qoidalari va pudratchilarga qo‘yiladigan talablar orqali rag‘batlantiriladi. • Loyiha doirasida MTJQR orqali jamoatchilik bilan muntazam aloqa saqlab turiladi va barcha manfaatdor tomonlar foydalana oladigan rasmiy ShKChM joriy etiladi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			piyodalar xavfsizligini ta’minlash uchun maxsus qurilish yo‘llaridan foydalanishni tavsiya qilishdi. • Chiqindilarni yig‘ish xizmatlari umuman olganda qoniqarli deb topildi, garchi chiqindilarni olib ketish jadvallarining tartibsizligi mavjud muammo sifatida qayd etilgan bo‘lsa ham. • Jamiyat mahalliy bandlik imkoniyatlari, ko‘nikmalarni (ayniqsa, raqamli ko‘nikmalarni) rivojlantirish va kelib ishlovchi ishchilar tomonidan hurmatli xulq-atvorni saqlash muhimligini ta’kidladi. • MFY vakillari, Telegram guruhlari va jamoatchilik yig‘ilishlari orqali mavjud shikoyat kanallari qulay va samarali deb topildi.	• Jamoatchilikning qurilish muddatlari, yo‘l harakati xavfsizligi, chiqindilarni boshqarish, shuningdek, jamoat salomatligi va xavfsizligi bilan bog‘liq xavotirlari AMIBR va tegishli boshqaruv rejalariga kiritiladi.

Nurafshon MFYdagi himoyaga muhtoj guruhlar (10 nafar ishtirokchi: 9 nafar ayol va 1 nafar erkak, shu jumladan keksalar, kam ta’minlangan oilalar, ayollar va boshqa himoyaga muhtoj aholi qatlami)	Muhokamada daromad manbalari va iqtisodiy xavfsizlik; sog‘liqni saqlash, ta’lim, kommunal va jamoat xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlari; uy-joy va yashash sharoitlari; yer va jamoat joylaridan foydalanish imkoniyatlari; ijtimoiy inklyuziya, ishtirok etish va xavfsizlik; aholi salomatligi va farovonligi; infratuzilma, sanitariya va ekologik sharoitlar; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari; hamda himoyaga muhtoj guruhlar uchun Loyihaning ehtimoliy ta’siri, foydalari va xavotirlari qamrab olindi.	Fokus-guruh muhokamasi (FGM) 2026-yil 20-may kuni soat 10:00 da Farg‘ona shahridagi Nurafshon MFYda o‘tkazildi.	• Ishtirokchilar tikuvchilik, bichish-tikish, farroshlik/uy ishlari, norasmiy savdo, mavsumiy mehnat va oilaviy yordamni ehtiyojmand uy xo‘jaliklari uchun asosiy tirikchilik manbalari sifatida ko‘rsatdilar, qish oylari esa daromadlarning kamayishi va uy-ro‘zg‘or xarajatlarining oshishi tufayli moliyaviy qiyinchiliklar ortadigan davr sifatida e’tirof etildi. • Davlat va mahallaning mavjud qo‘llab-quvvatlash mexanizmlari foydali, ammo eng ehtiyojmand uy xo‘jaliklarining ehtiyojlarini qondirish uchun yetarli emas deb topildi. • Nurafshon MFY maktablar, sog‘liqni saqlash muassasalari, do‘konlar, yo‘llar, jamoat transporti va dam olish maskanlariga borish qulay bo‘lgan obod turar-joy hududi sifatida ta’riflandi. Biroq, ehtiyojmand qatlamlar xizmatlarning hamyonbopligi, sog‘liqni saqlash xarajatlari, harakatlanish cheklovlari hamda tegishli ijtimoiy yordam olish bilan bog‘liq muammolarga duch kelishda davom etmoqda.	• Loyiha butun amal qilish davri mobaynida MTJQR orqali ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar bilan doimiy muloqotni saqlab qoladi hamda Loyihani rejalashtirish va amalga oshirishda ularning xavotirlari va ehtiyojlari inobatga olinishini ta’minlaydi. • Loyiha zaif qatlamlar, ayollar, keksalar va qo‘shimcha yordamga muhtoj shaxslar uchun mos keladigan kanallarni o‘z ichiga oluvchi qulay Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmini (ShKChM) yaratadi va e’lon qiladi. • Qurilish bilan bog‘liq ta’sirlarni boshqarish bo‘yicha chora-tadbirlar, jumladan, yo‘l harakatini tartibga solish, changni kamaytirish, ishchilarning xulq-atvor qoidalari, jamoat salomatligi va xavfsizligi choralari hamda jamoat obyektlari va jamoat joylariga kirish yo‘llarini ochiq saqlash kabi choralar amalga oshiriladi. • Loyiha adolatli ishga qabul qilish va mehnat amaliyotiga muvofiq mahalliy aholini ish

			• Uy-joy sharoitlari umuman olganda barqaror deb baholandi, garchi ayrim ehtiyojmand xonadonlar moliyaviy qiyinchiliklar tufayli o‘z uylarini zarur holatda saqlash yoki yaxshilashda muammolarga duch kelayotgan bo‘lsa-da. • Ishtirokchilar jamoat resurslaridan, xususan, istirohat bog‘lari kabi jamoat joylaridan foydalanish imkoniyatini saqlab qolish muhimligini ta’kidladilar hamda ba’zi binolarda tabiiy gaz ta’minoti yo‘qligi va ovqat pishirish hamda isitish uchun elektr energiyasiga qaramlik tufayli energiya resurslarining hamyonbopligi borasida xavotir bildirdilar. • Hamjamiyat umuman olganda xavfsiz va ijtimoiy jihatdan ahil deb topildi, Xotin-qizlar qo‘mitasi va mahalla ma’muriyati esa ehtiyojmand aholini qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha ishonchli mexanizmlar sifatida e’tirof etildi. • Kamsitish, genderga asoslangan zo‘ravonlik, ta’qib yoki ijtimoiy yakkalanish bilan bog‘liq jiddiy xavotirlar bildirilmadi.	bilan ta’minlash, shu jumladan, imkoniyat mavjud bo‘lgan hollarda zaif guruhlar uchun ish o‘rinlari yaratish imkoniyatlarini o‘rganadi. • Sog‘liqni saqlash ehtiyojlari, xizmatlardan foydalanish imkoniyati va jamoatchilikni qo‘llab-quvvatlashning ustuvor yo‘nalishlari bo‘yicha fikr-mulohazalar Loyihaning jamoatchilikka sarmoya kiritish va manfaatdor tomonlar bilan hamkorlik qilishni rejalashtirish jarayonida ko‘rib chiqiladi.

			• Asosiy sog‘liq muammolari qatoriga, ayniqsa, keksalar va kam ta’minlangan oilalar orasida gipertoniya, qandli diabet va allergiyalar kiritildi. • Ishtirokchilar malakali tibbiyot xodimlari, ixtisoslashgan xizmatlar va arzon dori-darmonlar mavjudligini yaxshilash zarurligini ta’kidladilar. • Xavfsizlik bo‘yicha jiddiy xavotirlar qayd etilmadi; biroq, ishtirokchilar Loyihadan qurilish transporti harakati, ishchilarning xulq-atvori, chang ko‘tarilishi va mavjud jamoat xizmatlaridagi ehtimoliy uzilishlarni nazorat qilishni so‘rashdi. Qurilish ishlari natijasida kelib chiqadigan chang, ayniqsa, allergiyasi va nafas yo‘llari kasalliklari bo‘lgan aholi uchun ehtimoliy muammo sifatida belgilandi. • Ishtirokchilar Loyihani ijobiy baholadilar hamda sog‘liqni saqlash xizmatlarining yaxshilanishini, mahalliy aholi uchun ish o‘rinlari yaratilishini, shuningdek, infratuzilma va xizmatlarning ehtimoliy yaxshilanishini asosiy afzalliklar sifatida qayd etdilar.	

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			• Ushbu bosqichda Loyiha tomonidan nomutanosib xavf ostida qoladigan aniq bir ijtimoiy himoyaga muhtoj guruh aniqlanmadi.	

Ta’sir doirasidagi jamoa – Ayollar guruhi, Nurafshon MFY	Gender rollari va ishtirok; ayollarning qamrab olinishi va zaifligi; uy xo‘jaligi iqtisodiyoti va tirikchilik manbalari; bandlik va malaka oshirish imkoniyatlari; ta’lim va ijtimoiy rivojlanish; atrof-muhit va jamoatchilik muammolari (havo sifati, shovqin, transport, chiqindilar, tabiiy muhit); jamoat salomatligi, xavfsizlik va muhofaza; sog‘liqni saqlash bo‘yicha kutilmalar; farovonlik va hayot sifati; madaniy meros; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari; hamda loyiha bilan bog‘liq ta’sirlar.	Nurafshon MFYda yashovchi ayollar bilan fokus-guruh muhokamasi (FGM). Sana: 2026-yil 21-may. O‘tkazish joyi: Nurafshon MFY. Ishtirokchilar: 10 nafar ayol.	• Ayollar jamiyat hayotidagi ishtiroki ortgani, ta’lim olish, bandlik va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash dasturlaridan foydalanish imkoniyatlari yaxshilanganini ma’lum qildilar. Ayollar MFY faoliyatida faol ishtirok etadilar, garchi ishlaydigan ayollarda jamoatchilik ishlariga ajratish uchun vaqt kamroq bo‘lishi mumkin bo‘lsa-da. • Ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollarni qo‘llab-quvvatlashning mavjud mexanizmlari, jumladan, moliyaviy yordam, kreditlar, grantlar va maslahat berish xizmatlari samarali deb topildi. Ayollar asosan davlat sektorida, tikuvchilik, nonvoychilik va yengil sanoat sohalarida band. • Ishtirokchilar Loyihadan kutilayotgan bandlik imkoniyatlariga, jumladan, shifoxona xizmatlari, umumiy ovqatlanish, hamshiralik ishi va kichik biznesdagi ish o‘rinlariga katta qiziqish bildirdilar. • Tavsiya etilgan o‘quv yo‘nalishlari qatoriga tikuvchilik, dizayn va chizmachilik kiritildi.	• Loyiha imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga, shu jumladan qurilish va foydalanish bosqichlarida ayollar uchun ish o‘rinlari yaratishga ustuvor ahamiyat qaratadi. Mavjud bandlik imkoniyatlaridan foydalanishni qo‘llab-quvvatlash uchun malaka oshirish va o‘qitish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. • Loyiha amaldagi mehnat talablari va kreditor standartlariga muvofiq kamsitish, ta’qib, genderga asoslangan zo‘ravonlik, bolalar mehnati va majburiy mehnatning oldini olish bo‘yicha chora-tadbirlarni amalga oshiradi. • Qurilish davrida jamoat salomatligi va xavfsizligi choralari, shu jumladan changni bostirish, transport harakatini boshqarish, shovqinni nazorat qilish va chiqindilarni boshqarish tartib-qoidalari amalga oshiriladi. • Loyiha Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) va Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM), shu jumladan,

			• Bolalar mehnati, majburiy mehnat, genderga asoslangan zo‘ravonlik va shilqimlik, tazyiq o‘tkazish yoki jamoat xavfsizligi bilan bog‘liq hech qanday holat qayd etilmadi. • Ishtirokchilar allergiya holatlarining ko‘payishini va ixtisoslashtirilgan sog‘liqni saqlash xizmatlarining cheklanganligini mavjud muammolar sifatida ta’kidladilar hamda shifoxona malakali shifokorlar va hamyonbop tibbiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini ta’minlashiga umid bildirdilar. • Qurilish maydonchasining aholi punktlaridan uzoqligini hisobga olgan holda, chang, shovqin, transport harakati, chiqindilarni boshqarish yoki boshqa qurilish ta’sirlari bo‘yicha jiddiy xavotirlar bildirilmadi. Biroq, ishtirokchilar yashil hududlarni ko‘paytirish va daraxtlar ekish kabi changni nazorat qilish choralarini ko‘rishni, shuningdek, tungi vaqtlarda shovqinli qurilish ishlarini amalga oshirmaslikni tavsiya qildilar.	ayollar va ijtimoiy himoyaga muhtoj guruhlar uchun qulay mexanizmlar orqali jamoatchilik bilan aloqa kanallarini saqlab qoladi. • Operatsion rejalashtirishda jamoatchilikning fikr-mulohazalari, jumladan, elektron navbatlarni boshqarish kabi bemorlarni qabul qilishning samarali usullari hisobga olinadi. • Atrof-muhit sifati va aholi farovonligini qo‘llab-quvvatlash maqsadida obodonlashtirish va yashil hududlarni barpo etish Loyiha dizayniga kiritiladi.

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			• Mahalliy aholi sog‘liqni saqlash, ta’lim va suv ta’minotini asosiy ustuvor yo‘nalishlar sifatida belgiladi hamda botanika bog‘i kabi qo‘shimcha dam olish maskanlarini barpo etishni taklif qildi. • Ishtirokchilar bemorlar uchun adolatli imkoniyatni ta’minlash maqsadida shifoxona ish jarayonida elektron navbatni boshqarish tizimini joriy etishni so‘radilar.	

Ta’sir doirasidagi jamoalar – Erkaklar guruhi (O‘rtasho‘ra MFY)	Jamoa profili va ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar; jamoa boshqaruvi va ijtimoiy hamjihatlik; gender rollari va inklyuzivlik; taklif etilayotgan Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi haqida xabardorlik va unga munosabat; loyihadan kutilayotgan manfaatlar; sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati; Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid ehtimoliy ta’sirlar, jumladan havo sifati, chang, shovqin, yo‘l harakati xavfsizligi, chiqindilarni boshqarish, suv resurslari, ishchi kuchi oqimi, jamoa salomatligi va xavfsizligi, zaif guruhlar, madaniy meros va shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari.	2026-yil 21-may kuni soat 09:30 da O‘rtasho‘ra MFY idorasida 9 nafar erkak mahalla a’zosi ishtirokida fokus-guruh muhokamasi (FGM) o‘tkazildi.	• Mahalla a’zolari hududda Eko-Shahar bilan bog‘liq ijobiy o‘zgarishlar, jumladan, infratuzilmaning yaxshilanishi, obodonlashtirish, uy-joy qurilishi va iqtisodiy imkoniyatlarning kengayishi kuzatilganini ta’kidladilar. • Mahallada MFY raisi, Kengash a’zolari, "Mahalla yettiligi" guruhi, xotin-qizlar masalalari bo‘yicha yordamchi, ijtimoiy xodim va norasmiy mahalla yetakchilari orqali yaxshi yo‘lga qo‘yilgan boshqaruv tuzilmasi mavjud. • Aholi kuchli ijtimoiy hamjihatlik, samarali muloqot kanallari (jumladan, Telegram guruhlari) va nizolarni hal qilishning o‘rnatilgan mexanizmlari mavjudligini ta’kidladi. • Xotin-qizlarning uy xo‘jaligi va hamjamiyat miqyosida qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki ta’lim, kasb-hunar o‘rganish va ish bilan ta’minlanish imkoniyatlari tufayli yaxshilangani e’tirof etildi. Ishtirokchilar Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi haqida avval cheklangan ma’lumotga ega	• Loyiha butun loyiha muddati davomida O‘rtasho‘ra MFY va uning atrofidagi aholi bilan muntazam hamkorlikni davom ettiradi. Ma’lumotlarni oshkor qilish tadbirlari tegishli aloqa kanallari, jumladan, MFY vakillari, jamoat uchrashuvlari va boshqa qulay platformalar orqali davom ettiriladi. • Loyiha doirasida mahalliy manfaatlarni maksimal darajada oshirish bo‘yicha chora-tadbirlar amalga oshiriladi, ular qatoriga shaffof ishga qabul qilish amaliyoti, imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga ustuvorlik berish va mavjud imkoniyatlar haqida xabardor qilish kiradi. • Atrof-muhit va ijtimoiy boshqaruv choralari changni kamaytirish, shovqinni nazorat qilish, yo‘l harakatini boshqarish, qurilish transport vositalari yo‘nalishlarini belgilash, chiqindilarni boshqarish tartib-qoidalari hamda aholi salomatligi va xavfsizligini ta’minlash choralarini o‘z ichiga oladi.

			edilar, ammo maslahatlashuvlar davomida loyiha to‘g‘risida ma’lumot olganlaridan so‘ng ularning qiziqishi ortdi. • Loyiha sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatlarining kutilayotgan yaxshilanishi, yo‘lga ketadigan vaqt va xarajatlarning qisqarishi, ixtisoslashtirilgan tibbiy xizmatlarning mavjudligi, shuningdek, qurilish va foydalanish davrida yangi ish o‘rinlari yaratilishi tufayli ijobiy baholandi. • Aholi havo sifati, shovqin yoki tebranish bilan bog‘liq jiddiy xavotirlar yo‘qligini ta’kidladi va qurilish maydoni hamda turar-joy hududlari o‘rtasidagi masofa tufayli loyiha ta’sirini nazorat qilish mumkin deb hisobladi. • Tavsiya etilgan yumshatish choralari ko‘kalamzorlashtirish, daraxt ekish, yashil maydonlarni saqlash, tungi shovqinli ishlardan saqlanish va qurilish transport vositalari harakatini nazorat qilishni o‘z ichiga oldi. • Yo‘l harakati xavfsizligi muhim omil sifatida belgilandi	• Xavfsiz kirish yo‘llarini saqlash, zaif guruhlarni himoya qilish, qurilish ishlari va ishchi kuchining mavjudligi bilan bog‘liq xavflarni boshqarishga alohida e’tibor qaratiladi. • Loyihaning Shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmi (ShKChM) MFY va boshqa qulay kanallar orqali ma’lum qilinadi va taqdim etiladi, bu esa jamoatchilik a’zolariga o‘z xavotirlarini og‘zaki, yozma yoki elektron shaklda bildirish imkonini beradi. • Manfaatdor tomonlarni doimiy jalb etish qurilish va foydalanish bosqichlari davomida jamoatchilik muammolarini aniqlash va hal etishni ta’minlaydi.

			hamda qurilish uchun ajratilgan maxsus kirish yo‘llaridan foydalanish va turar-joy ko‘chalarida og‘ir transport vositalarining harakatlanishiga yo‘l qo‘ymaslik tavsiya etildi. • Aholining ta’kidlashicha, maishiy chiqindilarni yig‘ish xizmatlari yo‘lga qo‘yilgan, ammo ba’zida chiqindilarni olib ketishda kechikishlar kuzatiladi. • Kelajakda shifoxona chiqindilari hosil bo‘lishi yuzasidan hech qanday xavotir bildirilmadi. • Ichimlik suvi ta’minoti mavjud, ammo hududning ayrim qismlarida kanalizatsiya qamrovi to‘liq emas. • Asosiy daromad manbalariga dehqonchilik, chorvachilik, o‘qituvchilik, tadbirkorlik va hunarmandchilik kiradi. • Bolalar mehnati bilan bog‘liq holatlar qayd etilmagan. • Aholi loyiha mahalliy iqtisodiy faollik va bandlikni oshirishiga umid bildirdi. • Eko-Shahar faoliyati sababli ishchi kuchining kirib kelishi salbiy ijtimoiy oqibatlarga olib kelmadi va mahalliy aholi	

			chetdan kelgan ishchilar bilan ijobiy munosabatda ekanligini bildirdi. • Sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati hozirgi muammo sifatida qayd etildi, chunki mavjud muassasalar asosan shahar markazida joylashgan va u yerga borish uchun yo‘l yurish talab etiladi. • Aholi taklif etilayotgan shifoxonani katta foyda deb baholadi. • Xavfsizlik choralari, jumladan, profilaktika inspektorlari, kuzatuv tizimlari va jamoatchilikning xabar berish mexanizmlari samarali deb topildi. • Eko-Shaharning avvalgi faoliyati bilan bog‘liq jinsiy va genderga asoslangan zo‘ravonlik, ta’qib yoki ijtimoiy mojarolar bo‘yicha hech qanday xavotirlar haqida xabar berilmadi. • Zaif qatlamlar soni cheklangan deb hisoblanib, ular jamoat tarmoqlari, davlat dasturlari, xayriya tashkilotlari hamda mahalliy tadbirkorlar orqali qo‘llab-quvvatlandi. • Loyiha hududi yaqinida hech qanday madaniy meros	

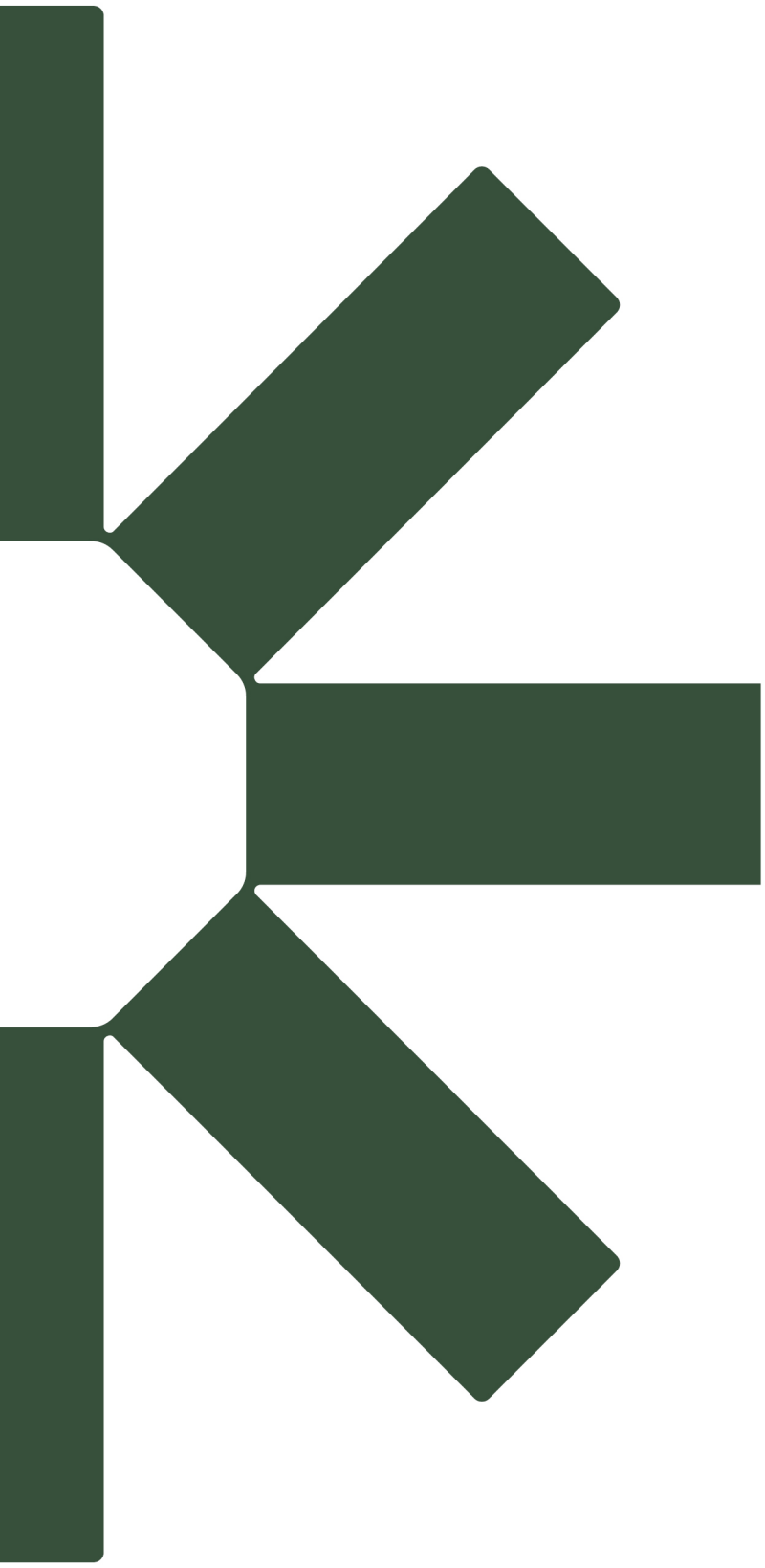
Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			obyektlari, qabristonlar yoki arxeologik resurslar aniqlanmadi. • Aholi jamoatchilik yig‘ilishlari, Telegram guruhlari, MFY vakillari va boshqa mavjud mexanizmlar orqali shaffof aloqa hamda qulay • shikoyat kanallarini saqlab qolishni tavsiya qildi.	

Ayollar guruhi – ta’sir doirasidagi jamoa (O‘rtasho‘ra MFY)	Gender rollari va ishtiroki; ayollarning tirikchilik manbalari va bandlik imkoniyatlari; malaka va o‘qitishga bo‘lgan ehtiyojlar; sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyati; jamoa salomatligi, xavfsizligi va muhofazasi; qurilish bilan bog‘liq atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavotirlar (chang, shovqin, transport qatnovi, chiqindilarni boshqarish); jamoa farovonligi; madaniy meros; shikoyatlarni ko‘rib chiqish mexanizmlari; Farg‘ona Eko-Shahar shifoxonasi loyihasi bilan bog‘liq kutilmalar va ehtimoliy foydalar.	2026-yil 20-may kuni soat 13:30 da O‘rtasho‘ra MFYda istiqomat qiluvchi ayollar ishtirokida Fokus-guruh muhokamasi (FGM) o‘tkazildi. Muhokamada ta’sir doirasidagi hamjamiyatdan 9 nafar ayol ishtirok etdi.	• Ishtirokchilar xotin-qizlarning uy xo‘jaligi va jamiyatda qarorlar qabul qilishdagi ishtiroki yaxshilanganini, ularning mahalla faoliyatidagi ishtiroki, shuningdek, ta’lim olish, malaka oshirish va ishga joylashish imkoniyatlari kengayganini ta’kidladilar. • Ayollar odatda tikuvchilik, pishiriq pishirish (nonvoychilik), hamshiralik, kashtachilik (do‘ppi tikish), issiqxona xo‘jaligi va uy sharoitidagi boshqa faoliyat turlari bilan shug‘ullanadilar. Ishtirokchilar qurilishi taklif etilayotgan shifoxona munosabati bilan hamshiralikka o‘qitishni ustuvor imkoniyat sifatida belgiladilar hamda hamshiralik, umumiy ovqatlanish, farroshlik va boshqa yordamchi xizmatlar sohasidagi ish o‘rinlariga qiziqish bildirdilar. • Aholi mahalla xotin-qizlar qo‘mitasi va davlat dasturlari orqali ko‘rsatilayotgan mavjud qo‘llab-quvvatlash tizimlari, jumladan, ijtimoiy himoyaga muhtoj ayollar va ayollar boshchiligidagi oilalarga yordam ko‘rsatish samarali ekanini ma’lum qildi.	• Loyiha qurilish va foydalanish jarayonida imkon qadar mahalliy aholini ish bilan ta’minlashga, shu jumladan malakali ayollar va mahalliy aholi uchun imkoniyatlarga ustuvor ahamiyat qaratadi. • Loyiha mahalliy bandlik salohiyatini oshirish maqsadida maqsadli malaka oshirish va o‘qitish imkoniyatlarini, shu jumladan sog‘liqni saqlash sohasidagi treninglarni ko‘rib chiqadi. • Kreditorlar talablariga (XMK PS2/YeTTB PR2) muvofiq teng imkoniyatlar, kamsitmaslik va xavfsiz mehnat sharoitlarini ta’minlash bo‘yicha chora-tadbirlar amalga oshiriladi. • Jamoat salomatligi va xavfsizligi xavflari Jamoat salomatligi va xavfsizligini boshqarish rejasi, shu jumladan yo‘l harakatini tashkil etish choralari, og‘ir transport vositalari yo‘nalishlarini belgilash, yo‘l harakati xavfsizligini nazorat qilish, tushuntirish kampaniyalari va yo‘l harakatining zaif ishtirokchilarini (bolalar,

			• Ta’lim olish, ishga joylashish, moliyaviy xizmatlardan foydalanish yoki malaka oshirish bo‘yicha hech qanday jiddiy to‘siqlar aniqlanmadi. Ishtirokchilar loyihani iliq kutib olishdi va undan ijobiy natijalar, xususan, mahalliy malakali ayollar uchun ish o‘rinlari, shifoxona atrofida kichik biznes imkoniyatlari yaratilishi hamda sog‘liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish darajasi yaxshilanishini kutishmoqda. • Ishtirokchilar hudud umuman olganda xavfsiz ekanini, "Eko-shahar" barpo etilishi bilan bog‘liq jinoyatchilik, jinsiy va genderga asoslangan zo‘ravonlik, ta’qib yoki xavfsizlik bilan bog‘liq xavotirlar ortmaganini ta’kidlashdi. • Atrof-muhit va ijtimoiy masalalarga oid xavflarga kelsak, ishtirokchilar havo sifati, shovqin yoki tebranish bilan bog‘liq mavjud xavotirlarni bildirmadilar, lekin ta’sirni yumshatish chorasi sifatida ko‘kalamzorlashtirish va daraxt ekish ko‘lamini	keksalar, ayollar va nogironligi bo‘lgan shaxslarni) himoya qilish orqali boshqariladi. • Chang, shovqin, chiqindilar va qurilish bilan bog‘liq boshqa ta’sirlar tegishli kamaytirish choralari, jumladan changni bostirish, chiqindilarni boshqarish tartib-qoidalari va aholi dam oladigan vaqtlarda xalaqit beruvchi ishlarni cheklash orqali nazorat qilinadi. • Loyiha O‘rtasho‘ra MFY bilan Manfaatdor tomonlarni jalb qilish rejasi (MTJQR) orqali doimiy hamkorlikni olib boradi va shikoyat qilish uchun qulay kanallarni, shu jumladan ayollar va zaif guruhlar uchun maxfiy mexanizmlarni taqdim etadi. • Loyiha tegishli hollarda maslahatlashuvlar davomida ko‘tarilgan infratuzilma muammolarini hal qilish uchun mahalliy hokimiyat organlari va jamoatchilik vakillari bilan hamkorlik qiladi.

			kengaytirishni tavsiya qildilar. Yo‘l harakati xavfsizligi, ayniqsa, yo‘llarning torligi, piyodalar yo‘laklarining yo‘qligi hamda loyiha doirasidagi transport vositalari qatnashi mumkin bo‘lgan yo‘llar bo‘ylab maktab va bolalar bog‘chalari joylashgani sababli asosiy xavotir sifatida qayd etildi. • Ishtirokchilar aholi yashaydigan ko‘chalarni chetlab o‘tish uchun og‘ir yuk mashinalarini aylanma yo‘llar orqali yo‘naltirishni tavsiya qildilar. Chiqindilarni olib ketishdagi kechikishlar aholining mavjud muammosi sifatida qayd etildi. • Aholi gaz ta’minoti, elektr energiyasi va ichimlik suvidan foydalanishni hayot sifatini yaxshilashning asosiy ustuvor yo‘nalishlari sifatida belgiladi. • Ishtirokchilarning ta’kidlashicha, shikoyatlar odatda mahalla orqali bildiriladi va Telegram guruhlari samarali aloqa kanali hisoblanadi. • Madaniy merosga ta’sir ko‘rsatish bo‘yicha hech qanday xavotirlar aniqlanmadi.	

Maqsadli guruh	Maslahatlashuv kun tartibi	Maslahatlashuv usuli va sanasi	Manfaatdor tomonlarning taklif va mulohazalari	Loyihaning javobi
			• Umuman olganda, ishtirokchilar shifoxona loyihasini qat’iy qo‘llab-quvvatlashdi va uning potensial foydasiga ishonch bildirishdi.	

Making Sustainability Happen